

НОВИ САД 2022

ЕВОПСКА ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ

ЕВАЛУАЦИОНИ

ИЗВЕШТАЈ

КОНТИНУИТЕТ	2
ЗА НОВЕ МОСТОВЕ!	10
ЉУДИ	12
ПРОЦЕСИ	24
ПРОСТОРИ	36
ПРОГРАМИ	46
СТРУЧНИ ЕВАЛУАЦИОНИ ИЗВЕШТАЈ	60
ДИМЕНЗИЈА – КУЛТУРА	68
ДИМЕНЗИЈА – ЗАЈЕДНИЦА	84
ДИМЕНЗИЈА – ЕКОНОМИЈА	103
ЛЕГАТ ПРОЈЕКТА НОВИ САД 2022	124
КАЛЕИДОСКОП КУЛТУРЕ	133
ДОЧЕК	138

КОНТИ

НУИТЕТ

НИТИ УСПЕХА

1

ДЕЦЕМБАР 2016.
„Нови Сад – Европска
престоница културе”
проглашен пројектом од
националног значаја

2

ЈАНУАР 2017.
основана Фондација
„Нови Сад – Европска
престоница културе”

3

НОВЕМБАР 2021.
Најбољи европски тренд
бренд у култури

4

ДЕЦЕМБАР 2021.
награда „Мелина Меркури”

5

ЈАНУАР 2022.
почетак године
титуле ЕПК

6

5. ОКТОБАР 2023.
награда УНЕСКО: Унеско
град у категорији нових и
дигиталних уметности

7

6. ФЕБРУАР 2024.
посебна награда –
*United Cities and Local
Governments - Culture 21*

МИЛОШ ВУЧЕВИЋ

Градоначелник Новог Сада од 2012. до 2022. године / данашњи премијер Републике Србије

Титула Европске престонице културе означила је прекретницу у даљем развоју града и потврдила да читава Србија у сваком смислу припада и део је европске културне баштине.

Култура мора бити и постала је аксиом развоја Града Новог Сада, и улагање у културу, кроз пројекат Европске престонице културе, показало се као улагање у туризам и економију града, али и грађење брэнда и позитивне слике која доприноси привлачности града за живот, боравак, рад и улагање, што потврђују оборени рекорди у турзиму, али и 29 нових инвеститора који су се одлучили баш за Нови Сад.

Ипак, сам осећај када живите у Европској престоници културе, је нешто што ниједан новац не може да плати, а Нови Сад је са правом поносан, јер је први град, у једној земљи која је кандидат за улазак у ЕУ, направио велики успех већ самим проглашењем 2016. године.

Изузетно сам поносан што је након свих извештаја који су слати независном панелу у Бриселу, у припремним годинама, Нови Сад већ тада био оцењен као успешна Европска престоница културе, да би се на крају окитио и наградом „Мелина Меркури“.

Изградити и оспособити више од 40 хиљада квадратних метара нових простора за културу, обновити наслеђе из 17. 18. 19. 20. и 21. века, изградити прву

Градску концертну дворану, оформити Мрежу културних станица, је невероватан подухват за један читав град. А Нови Сад је у томе успео. И много више.

Пројекат Европске престонице културе дао је Новом Саду прилику да покаже иновативност, да ојача капацитете, побољша инфраструктуру и да постане место позитивних примера и добрих пракси, а порука која се шаље из Новог Сада јесте да Србија настоји да увек буде промотер политике разговора.

Титула Европске престонице културе је показатељ да Србија јесте део политичког и културног простора Европе, али то је и оцена квалитета и признање Новом Саду и нашој држави.

Најпоноснији сам на то, што, као што је и планирано, прича није завршена затварањем године титуле 2022. већ је то означило нови почетак.

Ново сутра у ком је култура покретач развоја једног града и једне државе.

АНА БРНАБИЋ

Премијерка Републике Србије од 2021. до 2022. године / Председница Скупштине Републике Србије

Проглашењем за Европску престоницу културе Нови Сад се поставио на чело Европе и читаве Европске уније на најлепши могући начин – кроз културу и стваралаштво.

Нови Сад је постао центар креативности и културе, изврсно и иновација. Улагање у креативне индустрије и иновације је будућност, а Нови Сад се управо у томе истакао.

Нови Сад је град у коме цветају велике стране технолошке компаније, истраживачки и развојни центри, али и град изванредних домаћих паметних компанија, талената и иноватора. Један од предуслова за ову трансформацију је велики труд уложен да Нови Сад постане једна од најуспешнијих престоница културе, са највећим буџетом уложеним у културну инфраструктуру.

С тога је Нови Сад заслужио да високо и поносно подигне европску заставицу омладине и културе.

Остварени су велики напор већ при самом кандидовању за титулу Европске престонице културе, а онда и изузетан подвиг да постане једна од најуспешнијих Европских престоница културе. Држава Србија, у којој сам у том тренутку била на месту председнице Владе Републике Србије, препознала је ово као пројекат од националног значаја, важан за целу земљу, не само за један град.

Препознали смо да је улагање у иновације, науку, креативност и културу, заправо улагање у нашу будућност. У будућност наше омладине. И то се већ сада види и осети, између осталог и по егзактним економским показатељима, али и по броју младих који се све више враћају у Србију.

Наиме, креативне индустрије и иновације данас су најмлађи а најбрже растући сектор српске привреде, због чега се и гради Ложионица у Београду, први центар креативних индустрија и иновација какав не постоји у овом делу Европе.

Управо је и Европска престоница културе један од симбола тог креативног и културног развоја Србије, због којег смо успели да се позиционирамо као победник и један од лидера Четврте Индустријске, дигиталне, револуције.

То се, између осталог, читава и у примерима које је Нови Сад и реконструкција и ревитализација једног од водећих инфраструктурних пројеката-Дистрикта дао остатку Србије – инспирисао је настанак пројекта Националне престонице културе.

Поносна сам на изузетно важну чињеницу која највише говори о томе колико нам је улагање у културу значајно, а то је да је Влада, на чијем сам челу била, определила до сада највеће улагање у културу.

Највећи успех који је Нови Сад успео да оствари, је модел суфинансирања, односно да и поред улагања државе, Европска престоница културе, повезујући партнере свесне значаја улагања у културу, заправо доприноси целокупном буџету једног града.

С тога можемо рећи да је пројекат Европске престонице културе, захваљујући својој више него успешној реализацији, тек почетак доброг модела у култури који треба да буде одржив и да се даље развија.

МАЈА ГОЈКОВИЋ

Градоначелница Новог Сада од 2004. до 2008. године / Потпредседница Владе и министар културе у Влади Републике Србије од 2020. до 2024. године / Садашња председница Покрајинске владе

Изузетна ми је част што сам, као прва жена градоначелник у историји Новог Сада, 2008. године послала иницијално писмо Европској комисији, са упитом да ли један град изван Европске уније може да се кандидује за Европску престоницу културе.

У том тренутку, добијање ове престижне титуле можда је деловало далеко и неизвесно, али у мом тиму чврсто смо веровали да ће Нови Сад постати Европска престоница културе.

Један од најлепших градова на Дунаву, богате историје и славне прошлости, Нови Сад одувек је био познат као место језичке и културне разноликости и средиштеразноврсних фестивала и културних дешавања. Ништа мање и као средина у којој се преплићу традиционално и модерно, локално и глобално, класично и авангардно. Свој и посебан, а истовремено отворен, космополитски и град свих који у њега дођу.

Он је и град који симболизује вредности на којима почива европски културни простор и у коме мултикултуралност станује већ вековима. У Новом Саду различитости никада нису биле разлог за подељеност, већ мостови који спајају и уједињују. Култура овог града је као богат мозаик делова, од којих сваки сија и сам за себе, али далеко јаче и блиставије када су заједно.

О томе колико је ова титула значајна не само за град већ и за целу државу, говори то што сам као потпредседница Владе Републике Србије и министар културе, а по угледу на Европску престоницу културе, покренула пројекат Престонице културе Србије, којим сваке године један град у нашој земљи носи титулу националне престонице културе. На првом месту, водили смо се чињеницом да је Нови Сад био пример добре праксе и званично једна од најуспешнијих европских престоница културе, што је препознало и Министарство културе, и отпочело пројекат са циљем да се те позитивне праксе примене и у другим градовима Србије.

Не само због свих ових ствари, увек ћу бити поносна на свој град. Уједно, и неизмерно задовољна што смо све оно добро, лепо и корисно што се дешавало у оквиру Новог Сада – Европске престонице културе, успели да спроведемо кроз пројекат Престоница културе Србије и на националном нивоу.

МИЛАН ЂУРИЋ

Заменик градоначелника Новог Сада од 2021. до 2022. године / Градоначелник Новог Сада од 2022. године

Велика је част постати градоначелник града који је Европска престоница културе и за нас он ће увек то и бити.

Нови Сад је, захваљујући раду на пројекту Европска престоница културе, за само три године освојио чак три престижна признања, чиме ретко који град може да се похвали. То су награда за најбољи европски тренд бренд у области културе, награда „Мелина Меркури“, а Нови Сад је доспео и на UNESCO листу креативних градова.

На тој листи, Нови Сад се нашао у 2023. години, дакле по завршетку године титуле, што је доказ да су иновативност и све позитивне праксе, настале у оквиру пројекта Европске престонице културе, настављене и захваљујући њима, Нови Сад је постао први град у овом делу Европе који је на UNESCO листу ушао у категорији нових и дигиталних медија.

Када погледамо све што је постигнуто, Нови Сад је своју титулу Европске престонице културе и те како заслужио, доказавши на више поља да је део породице европских градова, и јако смо поносни на то.

Један је од првих градова у региону чије су све установе културе усвојиле петогодишње планове рада, а као део десетогодишње Стратегије културног развоја града Новог Сада, која је значајно унапредила суштинске процесе у култури.

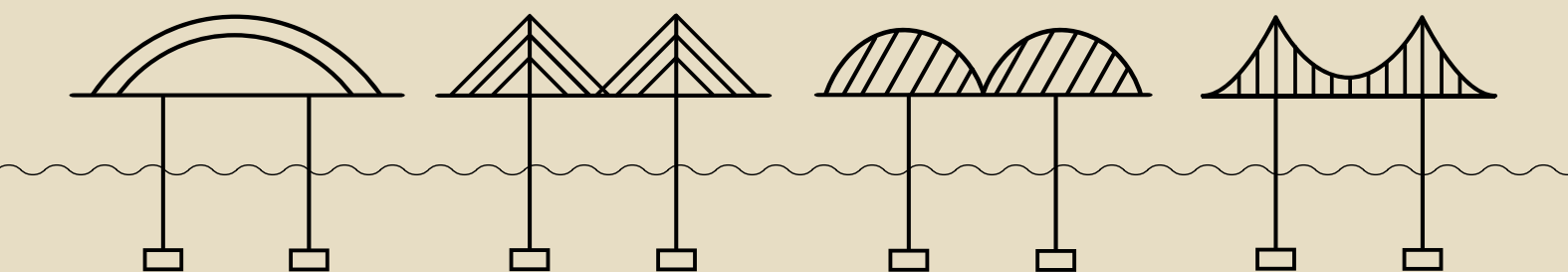
За нас позиционирање на европској културној мапи, чак ни након успешно реализованог пројекта није завршено, јер смо постигли успех и ван оквира Европе, тако што смо освојили награду United Cities and Local Governments - Culture 21 award у Мексику. Реч је о специјалном признању за подухват какав је направљен на пољу обнове угроженог културног наслеђа – Подграђа Петроварадинске тврђаве, Алмашког краја, Дистрикта и Мреже културних станица.

Не заустављамо се ни у даљем раду на пројектима, поготово инфраструктурним, који веома добро напредују, а све у циљу заштите и унапређења културног наслеђа нашег града и отварања нових простора.

Титула Европске престонице културе допринела је да све оно што је некада био сан за Нови Сад, постане стварност и иницирала да буду покренути нови програми који позитивно утичу на квалитет живота у граду, а такође привлаче домаће и стране инвестиције.

ЗА НОВЕ МОСТОВЕ!

ВИДЉИВО
(програми + простори)

НЕВИДЉИВО
(процеси + људи)

НАЧЕЛО ГРАЂЕЊА

ОБЕЋАЊЕ ЈЕ ДАТА РЕЧ ДА ЋЕ ЖЕЉЕНО БИТИ ИСПУЊЕНО.

Обећање је дата реч да ће жељено бити испуњено. Реч Новог Сада била је сједињене, а дата је у победничкој Апликационој књизи поводом кандидатуре за Европску престоницу културе. Тиме се наш град обавезао и испунио све обећано. Све? И више од тога. Оно што нам се тада чинило преамбициозним, премашили смо. То не кажу утисци, већ искључиво чињенице, видљиве у овој књизи којом заокружујемо наш вишегодишњи подвиг.

За сваки град који је постао Европска престоница културе, овај пројекат је гигантски изазов, прегнуће и авантура, али за Нови Сад – то је постало чудо. Не само зато што је носио одговорност првог града носиоца титуле испред земаља кандидата за Европску унију, него и због пандемије коју свет не памти и сукоба који ће Европа да памти.

У тим и таквим околностима, обећања дата 2016. године више нису била питања (не)могућности, већ карактера. Испунити и истрајати, на тренутке је деловало утопијски. Ми смо, пак, утопију видели као идеал могућег, а не немогућег. И то немогуће се догодило, на сва четири нивоа на којима смо градили пројекат. Нови људи, нови процеси, нови простори и нови програми постали су темељи, стубови, пут и лукови наше крилатице За нове мостове. Отуда је и ова завршна књига подељена на два дела – две обале. Мост који их спаја су мерљиве чињенице, обједињене у сведочанство великог успеха.

Први део овог извештаја представља прецизан увид у све оно што је било задато кроз циљеве Апликационе књиге, кроз смернице од стране експерата панела Европске комисије дате у три извештаја током припремних година и кроз Програмску књигу, а што је Нови Сад остварио, представивши се у пуном капацитету као Европска престоница културе 2022. године. Други део извештаја сачињен је од вишегодишњих резултата рада независних евалуатора. И док у првом делу имамо увид у сва обећања на која смо директно могли да утичемо њиховим остваривањем, други део књиге показује последице тог остварења и чињенице на које нисмо имали директан утицај, а које представљају позитиван исход свих наших напора.

Резултат оваквог приступа је импозантно (не)видљиво наслеђе пројекта које, само захваљујући чињеницама, оставља утисак једне од најбољих Европских престоница културе. Нама на понос, а другим градовима, будућим Европским престоницама културе, остаје као инспирација, мотив и подршка чињеница да ако смо ми успели једном, сигурно можете и ви. Јер, ако је човек оно што жели да буде, онда то важи и за сваки град у Европи.

Немања Миленковић, директор

ЗАШТО?

ШТА?

ЛЪУДДИ

ИСХОД

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Повећати укљученост локалног становништва у активности очувања и промоције аутентичног културног наслеђа града.

Створити услове за повећану партиципацију грађана у културном животу града уз промовисање волонтерског рада.

Јачати капацитете туристичког сектора и сектора услуга за примену приступа оријентисаног на госте.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Сарадња удружења грађана, невладиних организација и појединаца на микро пројектима очувања локалних идентитета. Јачање социјалног капитала и осећаја припадности заједници. Повећан број стартап пројеката у области креативног туризма.

Повећава се број грађана који присуствују и активно учествују у културним догађајима.

Све више иновативних и експерименталних приступа у културној продукцији. Повећан број пројеката размене и копродукције радника у институцијама културе, уметника и припадника независне културне сцене и сарадње на међународном нивоу.

Повећан број волонтера и њиховог ангажовања у реализацији културних програма.

Интерсекторска сарадња (туризам, услуге, образовање, НВО итд.) у пројектима обуке. Повећан број долазака туриста у град. Повећана ванпансионска потрошња.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Сарадња удружења грађана, невладиних организација и појединаца на микро пројектима очувања локалних идентитета види се најбоље кроз примере формираних радних група поводом обнове кључних инфраструктурних пројеката Европске престонице културе – обнове Подграђа Петроварадинске тврђаве, Алмашког краја и Дистрикта.

Чак и након пројекта Европске престонице културе, обнове и даље трају, кроз добро постављен пример радних група, које су између осталог подразумевале и одржавање јавних дебата, укључујући удружења грађана, појединце, али и стручњаке и доносиоце одлука. Потврда добре праксе је и Алмашки крај који је постао део престижне Фаро мреже. Истраживање тима евалуатора указује на снажан осећај повезаности са местом и припадности заједници.

Најбољи пример за повећан број стартап пројеката у области креативног туризма је година коронавируса, када смо нашим иновативним приступом успели да очувамо продукцију, програми су се и даље развијали.

Податак који говори да је више него дупло порастао број Новосађана и Новосађанки који посећују културне догађаје једном недељно, за само годину дана, најбоље сведочи о повећању броја грађана који присуствују културним догађајима.

**подаци независног тима евалуатора*

Њихово учешће може се разматрати на различитим нивоима, од укључивања у процес креирања програма, за шта је пример Калеидоскоп културе који је обухватио евалуацију односно оцене и смернице које су директно давали грађани и грађанке, као и у 12 новоизграђених или реконструисаних културних станица.

Важно је поменути и учешће у отвореним конкурсима у којима су одлучивали на који начин да уреду нове просторе за културу у својим локалним заједницама („Нова места“), али и кроз волонтерски рад на самим догађајима.

Повећан број пројеката размене и копродукције радника у институцијама културе, уметника и припадника независне културне сцене и сарадње на међународном нивоу допринео је све већем броју иновативних и експерименталних приступа у културној продукцији, јер су баш захваљујући пројекту Европске престонице културе, поменути актери, неки од њих и по први пут, били повезани ради креирања савремених токова стваралаштва на пољу културне продукције.

Кроз сарадњу две европске титуле - Европска престонице културе и Омладинске престонице Европе, настао је Новосадски волонтерски сервис, у оквиру ког је у организацију и реализацију културних догађаја било укључено више од 3500 грађана и грађанки, различитог узраста, чиме су стекли искуство и знање из области продукције једног догађаја.

Интерсекторска сарадња (туризам, услуге, образовање, НВО итд.) најбоље се види кроз оборене рекорде у туризму, односно драстично повећан број долазака туриста у град. Наиме година титуле ЕПК завршена је уз чак 200 хиљада ноћења више у односу на 2016. годину када је титула добијена, док је рецимо само посматрајући легатски пројекат, Дочек, забележен раст од чак 130%.

**званични подаци Републичког завода за статистику*

Баш кроз пример Дочека и његовог посредног и непосредног утицаја на туризам, види се и повећана ванпансионска потрошња која је само у јануару прешла 2 милиона евра.

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Кроз различите форме партиципативне демократије користити културу као начин решавања сукоба (послератних сукоба, вршњачког насиља, насиља над женама, мањинским заједницама итд.).

Унапредити међународну размену и умрежавање локалних и страних уметника.

Укључити невладин сектор, удружења уметника и медије у креирање и спровођење градске културне политике.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Повећан број културних дешавања и образовних програма који промовишу толеранцију и ненасиље у друштву и свакодневном животу грађана. Повећан број културних садржаја, јавних дебата, конференција и семинара који рефлектују проблеме у локалној заједници.

Повећана двосмерна размена и гостовања локалних и интернационалних уметника.

Повећана укљученост грађана у јавне послове и обновљене везе између јавних делатника, културних делатника и грађана.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Повећан број културних дешавања и образовних програма који промовишу толеранцију и ненасиље у друштву и свакодневном животу грађана постигнут је кроз реализацију три програмска лука у години титуле који су се бавили одређеним проблемима друштва:

*Тврђава мира, програмски лук који се кроз више од 150 програма бавио темом културе мира, помирења, толеранције, дијалога и преиспитивања последица рата, толеранцијом, ненасиљем у друштву и свакодневном животу грађана.

*Хероине, програмски лук који се кроз више од 90 пројеката бавио снагом женског стваралаштва и гласом жена.

*Друга Европа, програмски лук који се кроз више од 50 програма бавио темом различитих облика дискриминације, маргинализованих група и проблема у локалној заједници.

Повећана двосмерна размена и гостовања локалних и интернационалних уметника најбоље се види кроз податак да је 2015. године свега 13% читаве локалне сцене (институционална и ванинституционална), сарађивало са иностраним партнерима, а да је унапређење односа у оквиру Европске престонице културе произвело сарадњу локалне сцене са чак готово 300 иностраних партнера из 45 земаља. Само је током године титуле око 1700 иностраних уметника и уметница остварило сарадњу са представницима локалне сцене и институционалне и ванинституционалне.

Реализовано је више од 40 конкурса који су подразумевали размену уметника, односно гостовање страних уметника и уметница у Новом Саду и одлазак локалних уметника у иностранство у оквиру пројекта *Уметник у гостима*. Поред тога, пројекат *Кизуна* директно је повезао локалну са јапанском уметничком сценом.

Са крилатицом *За нове мостове*, која је била идеја водилца, пројекат Европске престонице културе управо је био „мост” који је повезао различите „обале”, дакле не само установе културе, организације и доносиоце одлука, између којих је та комуникација била знатно мања пре пројекта ЕПК, него и грађане, који су били укључени не само као публика, већ су учествовали у одређеним процесима, креирању одређених програма, али и одлукама о инфраструктурним пројектима.

Један од процеса који је укључио грађане, па чак и читаве локалне заједнице је децентрализација културе, кроз мрежу културних станица (12 уместо три које су обећане у Апликационој књизи), где чланови локалних заједница не само да су коначно имали прилике да присуствују различитим културним садржајима у новим просторима у њиховој локалној заједници, већ и да учествују у креирању истих, на различите начине.

У оквиру ЕПК пројекта десио се и преседан када је у питању укључивање грађана у одлучивање на пољу инфраструктуре и уређења („Нова места” – пројекат микрогрантова је кроз четири реализована конкурса директно укључио грађане захваљујући чијим предлозима је, у сарадњи са стручњацима из области архитектуре, уређено чак 36 јавних, урбаних целина у граду и приградским насељима). Кроз такозване Диване, односно јавне дебате, културом дијалога и укључивањем грађана, дошло се и до решења за реконструкцију једног најважнијих инфраструктурних пројеката у граду – Дистрикт, али исто тако и за обнову најстаријег дела града Алмашки крај, где су се директно питали представници локалне заједнице.

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Повећати број институција, невладиних организација, независних уметника, група грађана и појединаца који се укључују у културна дешавања, активности и пројекте.

Подстицати институционалну подршку креативном сектору и стартап програмима у области креативних индустрија, повећати запосленост међу младима и спречити одлив мозга.

Обезбедити различите облике формалног и неформалног образовања ради подизања капацитета културних оператера, невладиних организација, локалних самоуправа и сл.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Позитивна перцепција пројекта Нови Сад 2021 од стране грађана и целокупне културне сцене. Већа подршка култури и живој културној сцени.

Већи број афирмативних мера надлежних градских управа у области креативних индустрија.

Већи број стартап предузећа у области креативних индустрија. Повећање броја запослених у креативним индустријама.

Оснивање и развој каријерних инкубатора који ће омогућити директан приступ знању, менторству и новим технологијама.

Развијене вештине радника у институцијама културе и цивилном сектору у области културног менаџмента, развоја публике, комерцијалним активностима, примени нових технологија и интеркултуралног дијалога.

Културне институције постају самоодрживије.

Нова знања и вештине уметника, радника у култури и волонтера.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Реч *култура* постала је прва асоцијација на Нови Сад за сваког десетог испитаника.

Осећања која су грађани и грађанке у анкетама истакли у вези са пројектом ЕПК су: понос, срећа, задовољство, мотивација, нова енергија.

Чак 77,6% грађана тврди да је титуларна година задовољила или чак и превазишла њихова очекивања.

**подаци независног тима евалуатора*

Више од 100 невладиних организација организовало је више од 300 програма.

Више од 40 установа културе реализовало је више од 200 програма.

Као афирмативна мера надлежних градских управа у области креативних индустрија формулисан је *Акциони план примене креативне индустрије Града Новог Сада 2016-2022.*

Више од 2000 људи било је ангажовано на реализацији пројекта Европска престоница културе.

Процеси на пољу развијања креативних индустрија и сама пракса као производ су дали и Дистрикт, место које је велики потенцијал развој каријерних инкубатора који ће омогућити директан приступ знању, менторству и новим технологијама.

Омладински центар смештен у Дистрикту, представља јединствени простор за младе људе за едукацију, размену искуства и стварање.

Развијање вештина радника у институцијама културе и цивилног сектора у области културног менаџмента произашло је из процеса десетогодишње културне стратегије града (2016-2026.) која је била обавезан услов за аплицирање за титулу Европске престонице културе.

Из десетогодишње културне стратегије произашао је Пројекат 33 који обухватио едукацију запослених у свим установама културе на територији Града Новог Сада (33 установе). То је резултирало креирањем петогодишњих стратешких планова рада сваке установе по први пут у историји града.

Друге врсте обука су биле одржане ванинституционалној сцени за развијање вештина и оспособљавање за самостално формулисање предлога пројеката и њихово стратешко позиционирање у оквиру дефинисаних приоритета и мера, као и финансијских ограничења.

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Омогућити и подстицати неформално образовање младих и деце у области културе и уметности.

Укључивати младе људе у све сфере друштвеног и политичког живота у граду кроз учешће у пројектима.

Подстицати повезивање и сарадњу младих у Европи и региону.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Већи број курсева, семинара, креативних радионица, конференција намењених младима с домаћим и иностраним предавачима.

Квалитетније информисање младих о приликама за неформално образовање у земљи и иностранству.

Повећан број младих који учествују у дефинисању јавних градских политика.

Јача институционална подршка за укључивање младих у културни живот града кроз повећање приступачности културних садржаја.

Повећана укљученост студената у све активности пројекта Европска престоница културе и повећан број развијених програма стажирања у институцијама културе.

Повећан број програма размене, омладинских организација и младих појединаца који учествују у европским разменама и образовним активностима у иностранству. Повећан број пројеката који укључују интерсекторску и међународну сарадњу у области омладинског активизма.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Већи број курсева, семинара, креативних радионица, конференција намењених младима с домаћим и иностраним предавачима постигнуто је кроз реализацију програмског лука Будућност Европе, посебно у оквиру сегмента Школе будућности који се бавио преиспитивањем система формалног образовања и промовисао његове алтернативне моделе кроз уметност, игру и стваралаштво, претварајући школе у уметничке сцене, а институције културе у центре едукације.

Кроз тај програмски лук преиспитано је питање квалитетнијег информисања младих о приликама за неформално образовање у земљи и иностранству, кроз различите курсеве, семинаре и конференције, у Омладинском центру.

За укључивање већег броја младих у дефинисање јавних градских политика најбољи пример је реализација пројекта Укључи се, пронађи решење у оквиру којег су млади људи Новог Сада имали прилику да одлучују о томе на шта ће се трошити део јавних средстава.

Јача институционална подршка за укључивање младих у културни живот града кроз повећање приступачности културних садржаја може се сагледати у две димензије.

Реализација програмског лука Будућност Европе обухватила је укључивање деце и младих, не само као публику и учеснике већ и као креаторе уметничких, културних и едукативних садржаја кроз готово 200 пројеката.

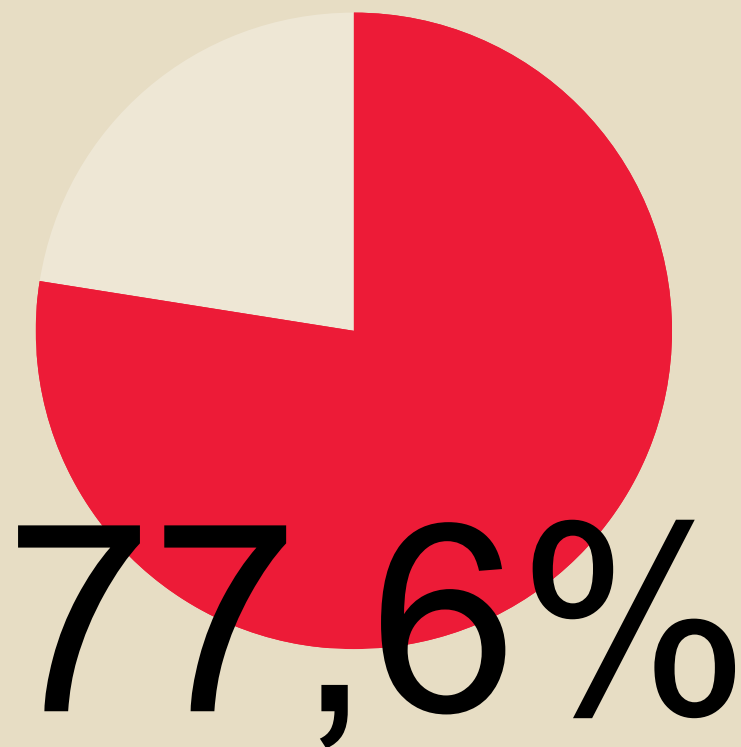
Укључивање студената, али и младих генерално, потврђује сарадња са више од 10 образовних институција, међу којима су Академија уметности у Новом Саду, Филозофски факултет у Новом Саду, Факултет техничких наука у Новом Саду, Правни факултет у Новом Саду, Центар за промоцију науке и друге, али и неке од најеминентнијих страних установа баш на пољу уметности и нових медија, као што је аустријска *Ars Electronica*.

Као резултат повећаног броја програма размене, омладинских организација и младих појединаца који учествују у европским разменама и образовним активностима у иностранству, реализован је програмски лук Будућност Европе који је обухватио готово 90 омладинских догађаја.

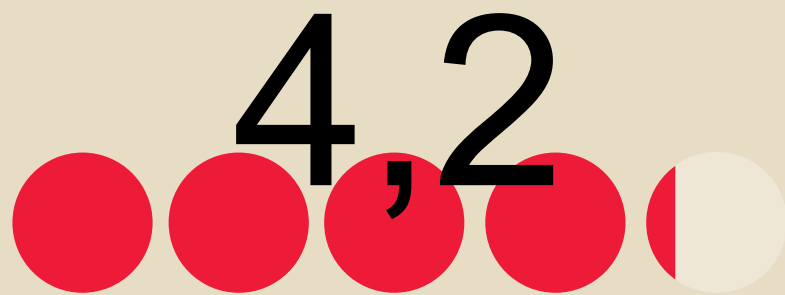
Као одличан пример пројеката који укључују интерсекторску и међународну сарадњу у области омладинског активизма истиче се *European Youth Engagement Network – EYE-Net*, са још 15 партнерских организација из региона и Европе, у чијем фокусу су млади и њихово укључивање у уметничке, образовне и друштвене активности кроз заједничку сарадњу, размену мишљења и реализацију позоришних представа.

КУЛТУРА = НОВИ САД*

Реч култура постала је прва асоцијација на Нови Сад за сваког десетог испитаника.

Чак 77,6% грађана тврди да је титуларна година задовољила или чак и превазишла њихова очекивања.*

Просечна оцена става према титули Европске престонице културе је 4,2 (од 5), а сваке године расте број људи који примећују промене у граду.*

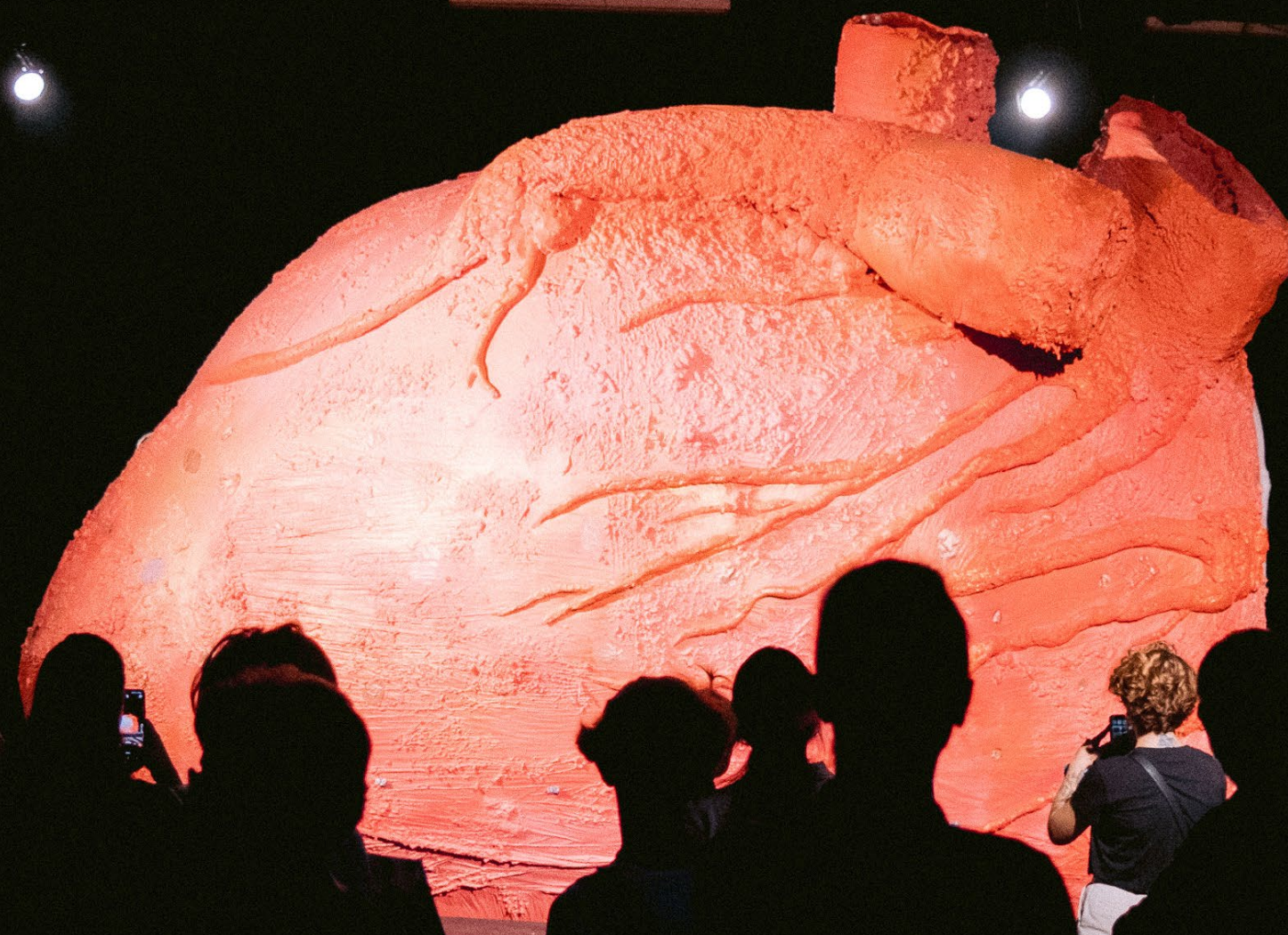
Осећања која су грађани и грађанке у анкетама истакли у вези са пројектом ЕПК

#понос
#срећа
#задовољство
#мотивација
#нова енергија*

*подаци независног тима евалуатора

ЗАШТО?

ШТА?

ПРОЦЕСИ

ИСХОД

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Стварати нове моделе представљања културног наслеђа и јачати доживљај посетилаца коришћењем нових технологија и интерсекторском сарадњом.

Реинтерпретирати материјално и нематеријално културно наслеђе и анимирати публику.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Повезују се културни оператери, ИТ сектор, наука, јавна предузећа.
Културна дијаспора и значајни уметници из дијаспоре постају амбасадори пројекта широм Европе.
Повећана примена нових технологија у комуникацији с публиком како би се повећала приступачност садржајима културног наслеђа.

Публика вреднује садржаје везане за локално културно наслеђе. Повећан број посетилаца. Већа разноврсност културно-туристичке понуде повезане с културним наслеђем.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Кроз више од 40 програма размене у оквиру којих су наши, локални уметници и уметнице путовали у иностранство, ради стварања и повезивања са европском сценом, уметничка сцена Новог Сада заправо је била својеврсни амбасадор пројекта "Нови Сад - Европска престоница културе".

Повећана примена нових технологија у комуникацији с публиком како би се повећала приступачност садржајима културног наслеђа реализована је кроз четири приступачна сајта, који су прилагођени особама са оштећењем вида, особама са потешкоћама у мобилности, особама са дислексијом.

Као резултат примене нових технологија и бројних програма у области нових медија у години титуле, Нови Сад је 2023. године постао део мреже креативних градова Унеска у категорији нових и дигиталних уметности.

Неки од пројеката који су повезали културне оператере, ИТ сектор, науку и јавна предузећа су:

програмски лук и легатски пројекат Дочек, а у оквиру њега изложбе: Тесла светлосна галерија, Време и васељена, Милева: ми смо стена.

програмски лук и легатски пројекат Калеидоскоп културе, у ком се посебно истиче стална поставка Дух места – први век Дистрикта.

програмски лук Сеобе, у ком се истиче изложба Акценти

програмски лук Друга? Европа у ком се истиче представа *Cat Claw*.

У погледу мотивисања публике да вреднује садржаје везане за локално културно наслеђе најбољи пример је Дочек, који већ седам година карактерише јединствен уметнички концепт, у ком лежи највеће богатство културног наслеђа Новог Сада. Прослава која подразумева две Нове године, два календара (јулијански и грегоријански), два рачунања времена, два писма (ћирилицу и латиницу), две врсте уметности (извођачку и визуелну), препозната је као Најбољи европски тренд бренд у области културе. То потврђују оцене испитаних грађана и грађанки од којих чак 89,69% сматра да Дочек има позитивни и образовни утицај на младе, док више од 90% њих истиче да Дочек доприноси откривању нових градских топонима и простора за културу, а чак 88,25% њих сматра да јединствени концепт прославе Нове године утиче и на развој локалне привреде и продукције у Новом Саду.

Такав концепт утицао је и на повећан број посетилаца, како домаћих, тако и страних, јер је у првих шест година реализације Дочека број ноћења туриста порастао за 90% у децембру и чак 130% у јануару.

**званични подаци Републичког завода за статистику*

Већа разноврсност културно-туристичке понуде повезане с културним наслеђем подстакнута је и кроз друге програме и то чак кроз промовисање нематеријалне културне баштине, међу којима је истиче програм Славе, који је уметнички представио српски народно-црквени обичај и трећи најважнији породични празник, а који се иначе налази на Унеско листи нематеријалне баштине, баш као и коло, врста колективне народне игре, аутентичне на овим просторима. Међу програмима неговања културног наслеђа истичу се и Ривија народних ношњи, Карневал обредних поворки, радионице грнчарства и друго.

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Промовисати Нови Сад и Војводину као културну дестинацију користећи се потенцијалима њиховог изворног мултикултуралног окружења.

Активно промовисати пројекат Нови Сад 2021 на локалном, регионалном, националном и европском нивоу.

Иницирати интеркултурални дијалог између становника Новог Сада кроз промовисање културног диверзитета града и заједничке европске традиције (миграната, мањина и староседелаца).

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Унапређен аутентични мултикултурални идентитет града и региона. Размена програма с матичним државама из окружења. Повећана интеркултурална сарадња и копродукција локалних и регионалних културних оператера.

Позитивно извештавање о пројекту од стране локалних, националних и страних медија. Активности које се организују за новинаре и туристичке оператере с циљем промовисања Новог Сада и Војводине. Повећан број позитивних коментара о пројекту, туре за стране дописнике и тур-оператере.

Већа видљивост уметника и програма чији су носиоци представници националних заједница.

Већа сарадња између удружења и група грађана различитог етничког, географског и социјалног порекла.

Повећана приступачност мањинама и другим групама са смањеним могућностима приступа културним садржајима, кроз промоцију мултијезичности и инклузије.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Унапређење аутентичног мултикултуралног идентитета града, кроз програмски лук и легат Дочек, као и програмски лук Сеобе као резултат дало је интеркултуралност. Дочек је, као такав, проглашен и за Најбољи европски тренд бренд у области културе (2021).

Размена програма са државама из окружења реализована је у сваком програмском луку, односно током читавог пројекта, што је довело до знатног повећања интеркултуралне сарадње и копродукције локалних и регионалних културних оператера.

Тако се Нови Сад већ 2019. године нашао у водеће три светске дестинације престижног туристичког магазина *Lonely Planet*, да би број ноћења у Новом Саду скочио за чак 200 хиљада више у години титуле у односу на 2017. годину.

Као резултата позитивног извештавања о пројекту од стране локалних, националних и страних медија истиче се податак да је у години титуле Европске престонице културе било 100% више медијског простора за културу у Новом Саду.

**подаци независног тима евалуатора*

Било је више од 40.000 објава у локалним, националним и регионалним медијима и више од 200 објава интернационалним медијима (CNN, BBC, Lonely Planet, Conde Nast Travel, Euronews...)

Поред многобројних конференција за медије и других медијских догађаја, посебно се истиче свечано отварање које је пратило чак и више од 200 акредитованих медија из Европе и света.

Већа видљивост уметника и програма чији су носиоци представници националних заједница, као и већа сарадња између удружења и група грађана различитог етничког, географског и социјалног порекла, провлачила се кроз читав пројекат Нови Сад – Европске престонице културе, не само у години титуле кроз програмске лукове, већ и пре саме године титуле, па чак и у доба пандемије коронавируса када је покренут први конкурс Уметници.Сад! Међу програмским луковима који бисмо посебно могли да истакнемо су Дочек, Сеобе и Друга? Европа.

Посебно се истиче изложба словачког уметника Павела Суруговог Славе, а за фотографије које су чиниле ту изложбу, као део свечаног отварања Европске престонице културе, освојио је за само три месеца 23 златне медаље широм света.

Повећања приступачност мањинама и другим групама са смањеним могућностима приступа културним садржајима, кроз промоцију мултијезичности и инклузије огледа се и у конкретним примерима као што је креирање Водича за унапређење приступачности установа културе са смерницама и препорукама за остваривање стандарда.

Примери промоције мултијезичности и укључивања представника националних мањина у сам програм, су и читав позоришни фестивал језичких мањина света Синергија, који је окупио професионалне позоришне уметнике који у заједницама у којима живе стварају на језицима националности којима припадају.

Потом обнова представе Андраша Урбана Неопланта на иницијативу Фондације Нови Сад – Европска престоница културе, инсталација у јавном простору Нека се играју деца по улици са твојим очима, која се на другачији, иновативан и уметнички начин бави ромском клетвом и други програми.

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Имплементирати активности с актуелном европском тематиком (миграције, насиље, незапосленост младих).

Подржати алтернативну уметност и независну културну сцену у стварању нових уметничких експеримената којима се повезују наука, технологија, уметност и мултимедијални пројекти.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Повећан број интерактивних јавних расправа, акција и догађаја о послератним траумама, социјалним неједнакостима, питањима националног идентитета и значају Европске уније као заједнице европских народа.

Повећање уметничке продукције са савременим културним изразом.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Повећан број интерактивних јавних расправа, акција и догађаја о послератним траумама, социјалним неједнакостима, питањима националног идентитета постигнут је кроз подстицање културе дијалога, као позитивне праксе за окупљање различитих страна, некада чак и супротстављених, изналажења решења, демократичности у доношења одлука, изношења мишљења и различитих ставова.

То је довело до више од 150 трибина, дебата, јавних расправа и сличних говорних програма, на различите теме, а поготову на теме које се тичу целог и сваког друштва.

Читава једна програмска целина била је усмерена на такав тип садржаја, под називом Дистрикт мира, у оквиру програмског лука Тврђава мира.

Повећање уметничке продукције са савременим културним изразом постигнуто је пре свега дугорочном подршком независној сцени која је била усмерена на развој и усавршавање њихових знања и вештина кроз едукацију за писање пројеката и аплицирање што су подразумевале ФЕП обуке.

Потом представници независне сцене имали су створене, до сада, највеће могућности пријављивања на градске конкурсе. Први пут је расписан конкурс који се односи посебно на савремену уметност и посебно за независну сцену, са много већим буџетима. Такође, издвајања из градског буџета за културу су више него дупло повећана, у односу на 2016. годину, када је то било свега 4,83%, да би током пројекта Нови Сад – Европска престоница културе издвајање порасло на чак 10% и задржало се на том нивоу.

У оквиру пројекта Европске престонице културе, независна сцена имала је прилику да се укључи у оквиру више од 40 јавних позива и конкурса, који су подржавали различите врсте уметности, а у највећој мери иновативне уметничке изразе.

Као резултат тога чак више од 300 програма реализовали су управо представници независне културне сцене, односно више од 100 организација.

Успешне резултате тих процеса показују подаци према којима грађани нове, савремене догађаје који користе иновативне и савремене технологије истичу као једну од највећих позитивних утицаја пројекта Европске престонице културе.

**подаци независног тима евалуатора*

Потврда је стигла и на европском нивоу, када се Нови Сад нашао на престижној Унеско листи креативних градова, као први у овом делу Европе у категорији нових и дигиталних медија и то након године титуле, што показује успешно постављене темеље који се нису односили само на годину титуле, већ функционишу и након ње.

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Дефинисати и мапирати креативне индустрије у Новом Саду и околини на основу европских искустава.

Подстицати развој креативних индустрија кроз међусекторску и међународну сарадњу.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Сprovedено истраживање о стању и капацитетима креативних индустрија у граду и околини. Предложен модел који одговара постојећим ресурсима.

Повећан број пројеката на бази међусекторске сарадње.
Повећан број размена и сарадње с креативним дистриктами у другим градовима ЕПК.

Већа заинтересованост пословног сектора за сарадњу с креативним сектором.
Већа сарадња и међусобна подршка организација из омладинског сектора.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Истраживање о стању и капацитетима креативних индустрија у граду, као и давања предлога модела који одговара не само постојећим ресурсима, већ и њиховом унапређењу и повећању урађено је кроз Акциони план примене креативне индустрије Града Новог Сада 2016-2022.

Испитаници из поља креативних индустрија препознали су велики значај пројекта ЕПК у контексту развоја културних и креативних индустрија, на локалном нивоу, а потенцијал је највише препознат у следећим областима креативних индустрија: сектор информационах и комуникативних технологија, уметничке сцене, музике и позоришта.

**подаци независног тима евалуатора*

Нови Сад је од самог почетка са великим задовољством остваривао сарадње са другим ЕПК градовима, слушајући искуства и савете других, не само на тему креативних дистрикта, већ генерално читавог пројекта, делећи такође и своја искуства, али реализујући и бројне пројекте заједно, организујући размене уметника и друго.

Нови Сад је остварио сарадњу са око 20 градова који су били или ће тек бити Европске престонице културе. Међу тих 20 градова, посебно су значила искуства оних који су се бавили обновом индустријског наслеђа и креирањем креативних дистрикта. Конкретан пример за то је и организовање трибине на којој је, између осталог, пренесено искуство партнера из Аустрије, из града Санкт Пелтен, чији пример холдинга окупља више од 30 уметничких и научних институција.

Осим што је Нови Сад као ЕПК настојао да повеже различите актере културне и уметничке сцене града, успео је да подстакне и већу заинтересованост пословног сектора за сарадњу с креативним сектором.

Са друге стране више од 2000 људи из поља креативних индустрија у Новом Саду учествовало је у реализацији читавог пројекта ЕПК, што је на тај начин онда подигло не само капацитете културне и уметничке сцене, већ и креативних индустрија, који су такође били знатно погођени пандемијом коронавируса.

Већа сарадња и међусобна подршка организација из омладинског сектора реализована је кроз више аспеката, како у оквиру целог једног програмског лука који је био посвећен младима - Будућност Европе, тако и кроз чињеницу да је Нови Сад имао ту привилегију да буде не само Европска престоница културе, већ и Омладинска престоница Европе 2019. године, што је додатно подстакло повезивање и подршку организацијама омладинског сектора, а као један од најважнијих легата јесте Омладински центар отворен у Дистрикту, захваљујући пројекту Европске престонице културе.

150+

трибина, дебата, јавних расправа и сличних говорних програма, на различите теме, а поготову на теме које се тичу целог и сваког друштва.*

90%

испитаних истиче да Дочек доприноси откривању нових градских топонима и простора за културу.*

88,25%

испитаних сматра да јединствени концепт прославе Нове године утиче и на развој локалне привреде и продукције у Новом Саду.*

10%

градски буџет за културу током пројекта Нови Сад – Европска престоница културе и задржао се на том нивоу.*

4,83%

градски буџет за културу 2016. године.*

90% 130%

број ноћења туриста порастао за 90% у децембру и чак 130% у јануару током шест година организовања Дочека.*

**подаци независног тима евалуатора*

ЗАШТО? _____

ШТА?

ПРОСТОРИМ

ИСХОД

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Покретање процеса ревитализације градитељског наслеђа у граду и околини и његовог стављања у функцију културног туризма.

Развијати капацитете културне инфраструктуре и ревитализовати постојеће.

Обезбедити мобилност културних садржаја уз подстицање и промоцију аутентичне културне продукције у различитим деловима града.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ревитализовани делови културног наслеђа широм града и у његовој околини.
Пораст културног туризма.

Повећан број нових и ревитализованих простора за културну продукцију и дешавања.
Децентрализација културне инфраструктуре.

Повећан број културних садржаја у различитим деловима града и Зони 021.
Повећан број обучених културних оператера у локалу.
Обезбеђена културна инфраструктура у локалним заједницама за задовољавање културних потреба њихових становника.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Ревитализација делова културног наслеђа широм града и у његовој околини била је најсвеобухватнија до сада, подразумевајући комплексну обнову наслеђа које се протеже кроз чак пет векова.

- 17. век - Подграђе Петроварадинске тврђаве
- 18. век - Алмашки крај као најстарији део града
- 19. век – Центар града
- 20. век – трансформација индустријског наслеђа Дистрикта
- 21. век - Мрежа културних станица

Таква обновa утицала је не само на развој културног него туризма уопште, али и грађење имиџа града, што потврђују оцене туриста, према којима готово 90,9% испитаника има позитивну и веома позитивну перцепцију имиџа града.

Повећање броја нових и ревитализованих простора за културну продукцију и дешавања довело је до тога да Нови Сад након године титуле Европске престонице културе има чак 40 хиљада квадрата нових и обновљених простора за културу.

Обнова напуштеног и запостављеног културног наслеђа, уређење центра града и једног од највећих симбола Новог Сада – Петроварадинске тврђаве, покретање мреже културних станица као јединственог модела културе у овом делу Европе и тиме децентрализација културе након неколико деценија и активирање различитих локалних заједница и креирање нове публике ван града (успостављено је укупно 12 културних станица уместо три које су обећане у Апликационој књизи).

Градска концертна дворана, Музичка школа после чак 100, а Балетска после чак 70 година су добиле своје нове зграде.

Сва позоришта у граду су обновљена у року од 7 година.

Дистрикт је настао на месту старе напуштене фабрике која је обновљена.

Као производ рада на повећању броја културних садржаја у различитим деловима града и Зони 021, потом повећању броја обучених културних оператера у локалу, и обезбеђивању културне инфраструктуре у локалним заједницама за задовољавање културних потреба њихових становника, отворено је чак 12 културних станица у граду и околним местима.

Као потврда повећане културне партиципације грађана и бољег квалитета културних производа у рубним деловима града, стоји податак да је децентрализацију културних садржаја од добијања титуле је приметило готово 60% испитаних грађана и грађанки.

**подаци независног тима евалуатора*

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Обнова и изградња културне инфраструктуре, јачање туристичке инфраструктуре и изградња нових капацитета за нове видове туризма

Изградња нове музичке и балетске школе с концертном двораном

Уређење јавног простора и поспешивање квалитета живота у јавним просторима.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Повећан број културне инфраструктуре.
Повећани капацитети туристичке инфраструктуре што директно утиче и на културу и на туризам Новог Сада.

Изградња прве концертне дворане у Новом Саду.
Обезбеђивање новог и модерног простора како за Музичку школу тако и за Балетску школу јер су обе институције важан део новосадског културног милјеа, али недовољно препознате.
Обезбеђивање простора граду који је намењен одређеним културним догађајима.

Обезбеђена културна инфраструктура у различитим локалним заједницама.
Задовољавање културних потреба становника у непосредној близини.
Повећан број реализованих културних садржаја у просторима који су доступни свима.
Повећан број обновљених места кроз уметничке интервенције у граду чији је потенцијал занемарен.
Демократско укључивање грађана у активности везане за трансформацију и уређење јавних простора у њиховом ближем и даљем окружењу.
Повећан број уређених јавних простора.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

Повећан број културне инфраструктуре, односно 40 хиљада квадрата нових и обновљених простора, значајно је, кроз различите програме, допринело повећању капацитета туристичке инфраструктуре што је утицало да 93% испитаних туриста тврди да би вероватно и врло вероватно поново посетило Нови Сад.

**подаци независног тима евалуатора*

Први пут у историји града, изграђена је прва Градска концертна дворана и то као један од примера најмодернијих објеката таквог типа у овом делу Европе.

Такође, уз Градску концертну дворану, Музичка школа после чак 100, а Балетска после чак 70 година су добиле своје нове зграде.

Тиме је не само оживљен један густо насељен део града кроз уметничке садржаје, којих ту никад раније није било, већ је и публика добила јединствен простор у свом граду, али што је још важније, ученици и ученице Музичке и Балетске школе су добили шансу да одмах осете велику сцену, да се међусобно повежу, али и да се повезују са великим уметницима који ту долазе.

Пример за то је светски познати виолиниста, Стефан Миленковић, који се вратио у Србију и Нови Сад да живи, баш током пројекта Европске престонице културе и постао уметнички директор Градске концертне дворане, преносећи своје искуство на младе из Музичке школе.

Уређењем чак 36 малих јавних урбаних целина у граду и његовој околини, кроз конкурс Нова места – Микрогрантинг који је повезао грађане, архитекте и доносиоце одлука, обезбеђена је културна инфраструктура у различитим локалним заједницама, ради задовољавања културних потреба становника у непосредној близини.

Као резултат повећаног броја реализованих културних садржаја у просторима који су доступни свима истиче се податак да је за 20,3 одсто порасло задовољство грађана по питању културне понуде у делу града у ком живе.

Демократско укључивање грађана у активности везане за трансформацију и уређење јавних простора у њиховом ближем и даљем окружењу показује се кроз статистику да је 1,9 пута повећан ниво укључивања грађана у живот локалне заједнице 2022. у односу на 2021. годину

**подаци независног тима евалуатора*

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

Уметничко оживљавање запуштених и заборављених простора у граду

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Изналажење алтернативних излагачких простора у Новом Саду.

Привлачење нове публике изложбама реномираних локалних и страних уметника, која ће те просторе видети у другачијем светлу.

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

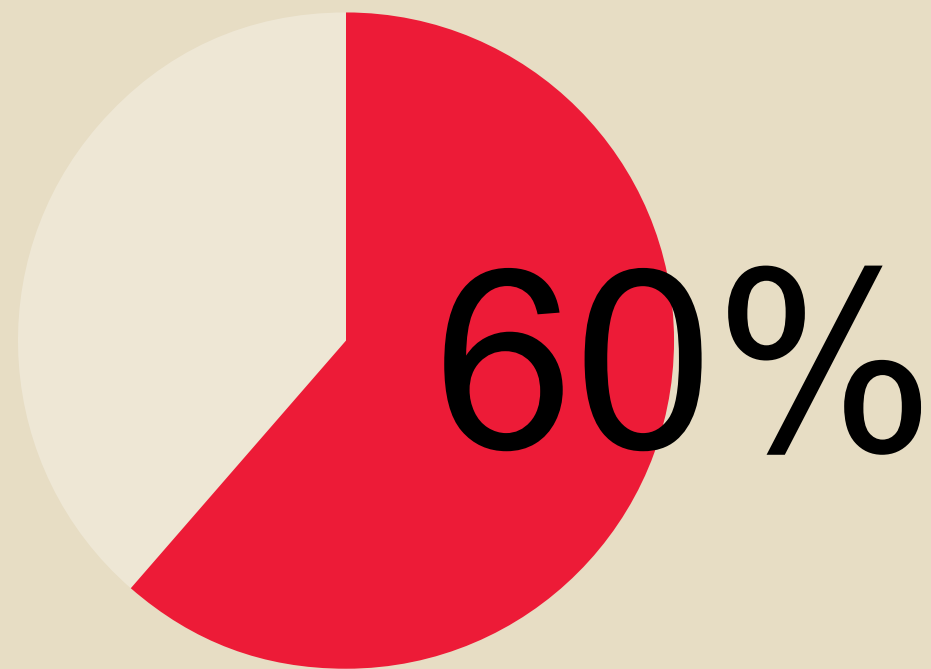
Изналажење алтернативних излагачких простора у Новом Саду, десило се управо кроз ревитализацију културног наслеђа, дајући му не само нови, обновљених изглед, већ и оживљавајући их кроз нове и иновативне програме први пут виђење у таквом простору.

Међу примерима истиче се прва уметничка галерија на отвореном постављена на уласку у Лимански парк, потом Теслина светлосна галерија у оквиру Дочека у Подграђу Петроварадинске тврђаве и на самој Тврђави, новомедијске изложбе и инсталације у обновљеном индустријском наслеђу Дистрикту, Дизајн павиљон у оквиру Калеидоскопа културе на једном од најзначајнијих примера модерне архитектуре у Новом Саду на СПЕНС-у, изложба Миграције у 21. веку у самом центру града на Тргу слободе, изложба Нулта толеранција према насиљу над женама на Тргу републике и пројекат „ЕкОтисак“ на новосадској плажи Штранд.

Сви ови, као и бројни други слични програми привукли су нову публику изложбама реномираних локалних и страних уметника, што је било ново искуство нема само за публику, која је открила места у неком новом светлу, већ и за саме уметнике и уметнице, пруживши им нове изазове.

40 000m²

нових и реновираних простора*

од када је титула освојена, чак 60% испитаних је приметило децентрализацију културе*

20,3%

задовољство грађана порасло је за 20,3% када је реч о културним догађајима у делу града у којем живе*

12

културних станица је отворено у граду и околним насељима у поређењу са само три планиране у Апликационој књизи*

**подаци независног тима евалуатора*

ЗАШТО?

ШТА?

ПРОГРАММ

ИСХОД

ПРОГРАМСКИ КОНЦЕПТ

ДОЧЕК

СЕОБЕ

БУДУЋНОСТ
ЕВРОПЕ

ХЕРОИНЕ

ТВРЂАВА МИРА

ДУНАВСКО
МОРЕ

КАЛЕИДОСКОП
КУЛТУРЕ

ДРУГА?
ЕВРОПА

VISIT NOVI SAD

ДУГА

РАЗЛИЧИТОСТ ЈЕ
НАША СНАГА

СЛОБОДА

ПОЧЕТАК НОВОГ.
САДА!

ЉУБАВ

ОТКРИЈМО НАШЕ БЛАГО

НАДА

КУЛТУРА ЈЕ
НАЧИН ЖИВОТА

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

МОСТ ЉУБАВ

Показати да култура има моћ у различитим кризним моментима у свету и представити њен утицај на различите друштвене аспекте – од политичких и социјалних, до односа према окружењу и природи. Испоставиће се да је ова својеврсна порука мира послата управо пред избијање великог сукоба у Европи, који је пољуљао њену стабилност, а оваквим и сличним настојањима да се промовише култура мира дао још већи значај.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- _Промовисање мировних политика
- _Критичко промишљање о узроцима и последицама ратних сукоба
- _Подстицање друштвено ангажоване уметности
- _Суочавање с прошлошћу и стварање новог односа према култури сећања

- _Преиспитивање односа човека према природи
- _Проблематизовање загађености Дунава као друге најдуже европске реке и највеће реке у Србији са великим еколошким и културолошким потенцијалом
- _Промоција културне сарадње земаља Дунавског региона те социјалних и културолошких сличности и различитости земаља кроз које Дунав протиче
- _Укључивање мањих приобалних места на Дунаву у културни живот Новог Сада

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

ТВРЂАВА МИРА:

- _150 + програма послало је поруку мира и толеранције
- _30 институција, представника ванинституционалне сцене и удружења грађана учествовало је у реализацији програма
- _32 инострана партнера на пројектима
- _Први пут изведено 9 Бетовенових симфонија у једном дану, а *Оду радости* у извођењу 200 музичара Београдске и Дортмундске филхармоније слушало је 10.000 људи на Петроварадинској тврђави, једној од највећих очуваних европских фортификација
- _Изложба *Стрингери*, добитница *Grand Prix* Салона архитектуре, дала је поглед на рат и револуције кроз призму незаштићених страна у сукобима
- _20+ програма посвећених антифашизму и очувању сећања на Холокауст
- _20+ програма укључено у јединствен фестивал *Дистрикт мира*, посвећен помирењу и очувању мира
- _Снимљена *Либерта*, први филм о историји Новог Сада који осветљава контекст у којем су се Нови Сад и Војводина налазили у 18. веку, те говори о сусрету српске културе и традиције и европских идеала када су разочарани грађани отишли у Беч како би откупили слободу свог града од Марије Терезије

ДУНАВСКО МОРЕ:

- _47 уметничких програма који подстичу еколошку свест
- _12 локација на Дунаву на којима је одржан део програма
- _Први пут одржани програми посвећени екологији и заштити планете у мањим местима у околини Новог Сада: Ириг, Каћ, Футог, Сремски Карловци, Баноштор, Бегеч, Сремска Каменица и Черевих.

2016

2022

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

МОСТ ДУГА

Истицање интеркултуралности као једне од главних карактеристика Новог Сада, уз истовремено сагледавање мигрантских криза које су донекле и услов настанка једне мултикултуралне средине, те представљање миграција са друге стране страха, на којој се налазе позитивни утицаји на културу које оне доносе.

- _ Прослављање интеркултуралности Новог Сада кроз два рачунања времена, два календара, два писма, односно кроз нематеријално културно наслеђе
- _ Креирање јединствене прославе Нове године у Европи кроз нетипичан концепт који спаја различите уметности и науку те помера фокус са музичког програма на јединствен аудио-визуелни доживљај
- _ Несвакидашња синтеза простора и аудио-визуелног израза, при чему се спајају простори и жанрови нетипични за одабрани амбијент
- _ Повезивање представника светске и домаће извођачке и визуелне уметности

- _ Сагледавање људских миграција кроз њихов утицај на културу једне средине
- _ Критичко промишљање о избегличким кризама у свету
- _ Представљање сеоба друштва као саставног дела људске природе
- _ Стављање Новог Сада у контекст миграција које су креирале његов мултикултурални идентитет

- ДОЧЕК:
- Током две вечери у титуларној години:
- _ 5 аудио-визуелних инсталација
 - _ 71 музички наступ
 - _ Више од 50 локација широм града
 - _ Мултимедијални догађаји посвећени великанима српске и светске науке: Николи Тесли, Милутину Миланковићу, Милеви Марић Ајнштајн
 - _ Формирање Дочека као легатског пројекта, који је наставио са реализацијом и након године титуле
 - _ Награда за Најбољи европски тренд бренд у култури
 - _ Нови Сад уврштен на Унеско листу креативних градова захваљујући имплементацији нових медија и дигиталне уметности у програм Дочека

- СЕОБЕ:
- _ 101 програм обрадио је тему миграција и то кроз: концерте, перформансе, представе, књижевне догађаје, конференције, радионице, циркуску уметност и гастрономију
 - _ Одржане *Сеобе душа*, фестивалски програм који је кроз музику, позориште и књижевни програм уметника из региона и са различитих крајева света приказао богатство културне разноликости

2016

2022

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

МОСТ СЛОБОДА

Истицање значаја који у култури заузимају деца, млади и жене, те подстицање њиховог активизма у претежно патријархалној средини кроз истицање славних жена из новосадске и светске историје

- _ Пружање прилике деци и младима да искажу своје виђење будућности Европе
- _ Промислјање важних друштвених питања на креативан начин
- _ Подстицање активног учествовања деце и младих у животу заједнице
- _ Већа видљивост дечјег и стваралаштва младих код шире публике

- _ Евоцирање значајних жена које су шириле европске идеје просвећености и феминизма
- _ Промовисање женског утицаја у европској култури
- _ Истицање значајних жена које су обележиле историју Новог Сада, али и Европе
- _ Прокламовање равноправности кроз културне програме

БУДУЋНОСТ ЕВРОПЕ:

- _ 108 дечјих догађаја и догађаја намењених младима
- _ Учесници из укупно 18 европских земаља били су део програма
- _ 66,7% културних институција укључено је у едукацију младих
- _ Фестивал Заставе будућности представиле 190 младих уметника из 18 земаља
- _ Бајке будућности - позоришни фестивал са више од 30 представа за децу из 14 земаља
- _ Едукативни програми (представе, дебате, радионице, конференције, фестивали) у 10 основних и средњих школа у Новом Саду и околини
- _ Реализована Гуливерова путовања - велика интерактивна представа и поворка по читавом граду која је окупила децу и одрасле
- _ У години титуле продат рекордан број карата за дечје догађаје у односу на период од 2017. године

ХЕРОИНЕ:

- _ 90 програма намењених женским питањима и женском стваралаштву
- _ У години титуле већи проценат посетилаца културних догађаја биле су жене
- _ Одржан први породични фестивал Вила, у срцу најстаријег националног парка у Србији, посвећен песникињи Милици Стојадиновић Српкињи, а угостио је више од 100 уметница

2016

ЗАШТО?

ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ

МОСТ НАДА

Истицање различитости у уметности, али и различитости у мањинским заједницама које су интегрални део сваке културе. Укључивање националних и верских мањина и особа са различитим облицима инвалидитета у културне програме.

ШТА?

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- _ Нови Сад као град-сцена који активира све расположиве људске и просторне ресурсе током пет недеља програма
- _ Укључивање и спајање великих имена светске уметности и неафирмисаних представника сцене, страних и локалних извођача
- _ Активирање свих расположивих отворених и затворених простора за културне програме
- _ Креирање публике од сваког грађанина и посетиоца Новог Сада

- _ Истицање културе другачијег као креативног потенцијала данашњице
- _ Истраживање сложености европског идентитета кроз представљање уметничке сцене са другачијим вредносним и културним идентитетом
- _ Откривање алтернативних, маргинализованих, мањинских, супкултурних израза
- _ Активирање мањинских заједница у културни живот Новог Сада

2022

ИСХОД? РЕЗУЛТАТИ

КАЛЕИДОСКОП КУЛТУРЕ:

- _ 5 недеља програма
- _ 5 уметности којима је посвећена по једна недеља програма
- _ За више од 100 % се повећао број суграђана који посећују културне догађаје једном недељно
- _ 8.350 уметника је учествовало у програмима
- _ 425 простора активираних у сврху културних догађаја
- _ Формирање Калеидоскопа културе као легатског пројекта који се одржао и након године титуле
- _ Награда за Најбољи европски тренд бренд у култури

ДРУГА? ЕВРОПА:

- _ 50 програма намењених маргинализованим групама становништва
- _ 38,1% културних институција укључиле су маргинализоване групе у културне програме, док је 47,6% институција изразило жељу да се прикључи овој иницијативи
- _ Број приступачних програма порастао је са 23, пре године титуле, на 675 у години титуле.
- _ 700 приступачних програма током читаве реализације Европске престонице културе

150+

програма послало поруку мира и толеранције*

108

догађаја за децу и младе*

90

програма посвећених женским питањима и креативности жена*

6000+

уметника*

700

приступачних програма током целе реализације пројекта Европске престонице културе*

4000+

догађаја*

**интерни подаци, Фондација 2022*

СТРУЧНИ

ЕВАЛУАЦИОНИ

ИЗВЕШТАЈ

ПОТПУНИ ПОДАЦИ ИСТРАЖИВАЊА СПРОВЕДЕНОГ У ОКВИРУ ЕВАЛУАЦИЈЕ

Назив сета података	Година	Датум прикупљања података	Догађај / извор података
Перцепција туриста у погледу имица града и титуле ЕПК	2018. 2019. 2022.	Јул, септембар и октобар 2018. Април, мај, јул, октобар и новембар 2019. Новембар-децембар 2022.	Анкета са посетиоцима Новог Сада – обучени анкетари прикупљали су податке путем онлајн упитника на таблетима. Туристима се прилазило на главним туристичким атракцијама и најпрометнијим деловима града.
Истраживање публике на културним догађајима – Калеидоскоп културе	2019. 2020. 2021. 2022.	Август-септембар 2019, 2020, 2021, 2022.	Обучени анкетари су прикупљали податке путем онлајн упитника на таблетима. Подаци су прикупљани током догађаја и након њих на месту одржавања догађаја.
Задовољство публике са културним програмима и догађајима	Укупно 4.927 посетилаца на 73 догађаја	Јануар-децембар 2022.	Обучени анкетари прикупљали су податке путем упитника инсталираног на таблете. Подаци су прикупљани током догађаја и након њих на месту одржавања догађаја.
Перцепција становника града у погледу титуле ЕПК	2018. 2020. 2021. 2022.	Јануар-фебруар, мај-јун 2018. Август и септембар 2020. Октобар и новембар 2021. Новембар и децембар 2022.	Онлајн упитник са становницима Новог Сада. Упитник је подељен путем дигиталних канала Нови Сад 2022 ЕПК.
Институције културе – капацитети и активно укључивање у активности ЕПК	12 градских институција културе, 16 покрајинских, 3 републичке и 3 институције културе из Зоне 021	Март-мај 2020.	Онлајн упитник – комбинација отворених и затворених питања послата је институцијама културе путем имејла. Коришћена је база података Нови Сад 2022 ЕПК за институције културе како би се добиле контакт-адресе.
Уметници – тренутно стање и перспектива	2018. 2021.	Септембар 2018. Септембар-октобар 2021.	У 2018. – детаљан интервју са уметницима из различитих области. У 2021. – онлајн упитник у форми отворених питања
Креативне индустрије	2018. 2022.	Септембар-новембар 2018. Септембар-новембар 2022.	Детаљан интервју након којег је уследио онлајн упитник са представницима креативних индустрија.
Испитивање заједнице	2018. 2020. 2021. 2022.	Фебруар – јун 2018, септембар – октобар 2020, септембар – децембар 2021, септембар – децембар 2022.	Комбинација уживо и онлајн упитника са становницима Новог Сада о главним питањима везаним за заједницу и културну партиципацију.
Испитивање локалних НВО	2019. 2020. 2021. 2022.	Септембар – октобар 2019, септембар – октобар 2020, септембар – децембар 2021, септембар – децембар 2022.	Онлајн упитник са локалним НВО. Коришћена је база података ЕПК да би се добиле контакт-адресе.

ЕВАЛУАЦИОНИ ПРИСТУП

Током 2014. године, Европска унија донела је важну одлуку којом је увела свеже протоколе за спровођење програма Европске престонице културе (ЕПК) од 2020. до 2023. године. Међу тим изменама био је и захтев да ЕПК градови спроведу детаљну и аутономну евалуацију својих активности.

Након препорука Панела, Фондација „Нови Сад – Европска престоница културе” (Фондација) успоставила је процедуре за евалуацију и мониторинг да би омогућила независност евалуационог тима. Главни евалуатор је одабран на отвореном конкурсима 2017. године. Његова главна одговорност према евалуационом плану била је да организује евалуациони процес и координише њиме, прикупи материјале и податке и информисае Управни одбор и извршно руководство о резултатима и утицајима које титула има на град али и о испуњењу стратешких планова и утицају пројекта Нови Сад 2022.

Главни евалуатор је пратио процес ЕПК и на основу захтева и потреба предложио анализе и области истраживања како би се мерили утицаји титуле. Међутим, у ту сврху, Фондација је објављивала сваке године јавну набавку за стручњаке-евалуаторе који би спроводили истраживање и анализу неопходне да би се пратио утицај титуле. То значи да су резултати прикупљени од стране независних стручњака из различитих релевантних области за ЕПК који су били одабрани на основу јавног позива и јасних критеријума повезаних са стручношћу и области рада.

Главни евалуатор је периодично организовао радионице са члановима програмског тима

где су презентовани главни резултати и утицај заједно са предлозима за развој пројекта и унапређење. Његова улога била је и да обавештава Управни одбор о утицају титуле на град у о проблемима и недостацима који су били уочени како би се превазишли проблеми у години титуле.

Циљ индекса ЕПК је да квантификује све индикаторе у развијену методологију и да се користи како би приказао утицај и анализу истраживања на разумљив и мерљив начин. Са тим индикатором, Фондација је могла лако да уочи на који начин и у којој мери одређене димензије утичу на град. Још важније, Фондација је могла да то прати из године у године у да надгледа процес.

Фондација је имала и свој интерни тим који је спроводио интерну евалуацију како би дао подршку спровођењу пројекта/ програма са тачним извештајима заснованим на доказима који су информисали руководство и доносиоце одлука и помагали иму изради и побољшавању интерних процедура и резултата и утицаја пројекта/програма. Континуирана интерна евалуација подстицала је одговорност и усклађеност тиме што је показивала да ли су пројекти, резултати и процеси извршени како је договорено и у складу са утврђеним стандардима и другим захтевима.

Интерни евалуациони тим комуницирао је редовно са екстерним евалуационим тимом да би добио резултате и да би се индикатори ускладили. Интерна евалуација је била фокусирана на процену постигнутих циљева пројекта, број спроведених пројектних активности у односу на планиране активности, резултате

и правременост спровођења активности и процену буџета пројекта и усклађеност са трошковима.

Главни интерни и екстерни евалуатори развили су првобитни оквир заснован на детаљном прегледу литературе која се састојала из академске литературе и извештаја претходних ЕПК градова, која је била у складу са евалуацијом резултата у „Смерницама за градове” (Европска комисија, 2018). Првобитни оквир обухватао је седам сегмената (Утицај на друштво и учешће грађана у културном животу, Капацитети институција културе и организација/положај независних уметника, Квалитет програма, Утицај на привреду (креативне индустрије и туризам), Имиџ града и перцепција, Интеркултурална комуникација, Јавни простори и урбана инфраструктура) који су надограђени са подиндикаторима, активностима и методама за прикупљање података заједно са дефинисаним циљним групама. Друга фаза укључивала је фокус-групе са одговарајућим стручњацима који имају и академско знање и искуство у култури, привреди и истраживању заједнице. Подиндикатори су груписани у три различита домена/сегмента – култура, заједница и привреда. Овај извештај представља главне резултате евалуационог процеса који је заснован на истраживању у претходној табеле и груписан је у три подсегмента (култура, заједница и привреда).

ИНДЕКС ЕВРОПСКА ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ

_Релевантност посматраног сегмента изражена је мером важности коју су претходно дефинисали стручњаци. Та мера важности је расплинута мера, односно математички појам са посебним својствима који обезбеђује прилагодљивост мишљењима експерата о важности и интеракцији сегмената.

_Вредности додељене једночланим скуповима (сваком сегменту засебно) могу се сматрати важношћу сваког од тих сегмената засебно, док се вредности додељене двочланим скуповима могу тумачити као заједнички утицај/значај та два сегмента. Неопходно је нагласити да није у питању просто сабирање важности јер сви сегменти имају одређени степен преклапања када је реч о зонама утицаја. Из тог разлога, и зато што не захтева адитивност, расплинута мера је одговарајућа за моделовање важности сегмената.

_У процесу агрегирања унутрашњег нивоа, индекс је додељен сваком сегменту (Култура, Привреда, Заједница) на основу структуре сегмента и резултата анкете. Добијени индекси су улазне вредности за коначно агрегирање (спољни ниво) индекса ЕПК која се добија коришћењем Шокеовог интеграла са претходно описаном мером важности у свом језгру.

_Унутрашњи ниво агрегирања фокусира се на израчунавање индекса за сваки сегмент (Култура, Привреда, Заједница) и такође се врши употребом Шокеовог интеграла.

_Сваки од сегмената је подељен у подсегменте и стручњаци су претходно дефинисали мере вредности за све групе подсегмената (група за Културу, група за Привреду, група за Заједницу). Поново су коришћене расплинуте мере.

_Резултати анкета који су се бавили евалуацијом подсегмената коришћени су за формирање репрезентативних маркера за све подсегменте и они формирају евалуационе функције за све сегменте. Поред тога, добијени маркери су улазне вредности за унутрашњи ниво агрегирања.

_Тај унутрашњи ниво агрегирања се врши одвојено за сваку групу подсегмената, односно за сваки сегмент, и резултат је индекс повезан са датим сегментом. Касније се користи за коначно агрегирање индекса ЕПК. Методологија је детаљно објашњена у научном раду Prepare for Impact! A methodological approach for Comprehensive Impact Evaluation of European Capital of Culture: The Case of Novi Sad 2022.

_is the index associated with the segment in question. It is later used in the final aggregation of the "Ecos" index. Methodology is explained in detail in the scientific work "Prepare for Impact! A methodological approach for Comprehensive Impact Evaluation of European Capital of Culture: The Case of Novi Sad 2022"

Добијене вредности на добар начин одсликавају цео утицај који ЕПК има на Нови Сад пошто су сви индекси за 2022. годину значајно виши него претходних година.

Поред тога, приметно је да постоји пад у вредностима од 2019. до 2020. године, што је у складу са свим ограничењима уведеним током пандемија COVID-19. Треба напоменути да се једино индекс за Заједницу повећао током главне године пандемије, што је у складу са претпоставком да су уведена ограничења широм света натерала људе да схвате који утицај заједница има на људске животе.

Прави повратак види се тек 2022. године, захваљујући значајном утицају ЕПК.

Индекс ЕПК за Нови Сад 2018-2022.

ИНДЕКС ЕПК ОД 2018. ДО 2022. ГОДИНЕ ЗА НОВИ САД

		2018	2019	2020	2021	2022
Култура	Учешће у култури	6,6	7,075	6,595	6,745	8,68
	Капацитети у култури					
	Квалитет програма					
	Развој публике					
	Интеркултурална размена					
Култура	Туризам	3,9	3,9	3,475	3,95	6
	Креативне индустрије					
Култура	Друштвена кохезивност	4,985	4,985	5,43	5,54	8,05
	Друштвени капитал/умрежавање					
	Идентитет места					
	Перцепција ЕПК					

ЕСоС 2018 ($1_{\min} - 10_{\max}$) = 6,33

ЕСоС 2019 = 6,7575

ЕСоС 2020 = 6,283

ЕСоС 2021 = 6,4655

ЕСоС 2022 = 8,412

ДЕФИНИЦИЈЕ

ЕВРОПСКА ПРЕСТОНИЦА КОЛТУРЕ (ЕПК)

је иницијатива покренута 1985. године са циљем промовисања разноликости европске културе. До данас, титулу је носило преко 60 градова широм Европске уније и изван ње¹.

ФОНДАЦИЈА „НОВИ САД – ЕВРОПСКА ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ” (ФОНДАЦИЈА)

је Фондација коју је основао Културни центар Новог Сада да би управљала процесом спровођења пројекта Нови Сад – Европска престоница културе. Главни циљ Фондације је да организује програме, догађаје и активности који промовишу Културу и уметности, Људска и мањинска права, Интеграције у ЕУ, Демократске вредности, Међународну сарадњу и размену у граду и АП Војводини и Србији уопштено. Тела Фондације су директор, Управни одбор и Надзорни одбор.

КРЕАТИВНЕ ИНДУСТРИЈЕ

обухватају индустрије које користе културу као темељ и имају културну димензију, повезане су са активностима продукције и промовисања интелектуалне својине која примарно доноси привредну добит у својој средини (нови послови, извоз, приход, итд.).

Културни и креативни сектор обухватају све секторе чије активности су засноване на културним вредностима или другим уметничким, индивидуалним или колективним креативним изразима.²

КУЛТУРНЕ СТАНИЦЕ

новоразвијени или реновирани простори за културне догађаје широм града.

ИЕПК

индекс Европске престонице културе – претходно утврђен оквир за евалуацију Европске престонице културе који је квалитативан и квантитативан и први своје врсте, заснован на доказима, стручној евалуацији и примарним улазним подацима.

НВО

локалне невладине организације.

ЗАЈЕДНИЦА

односи се на локално становништво и локалне невладине организације.

ОСЕЋАЈ ПРИПАДАЊА ЗАЈЕДНИЦИ

односи се на осећај припадања одређеном месту, како у физичком тако и у друштвеном смислу; поред тога подразумева и осећај јединства са другим грађанима (у смислу препознавања, истих вредности, истих проблема и сличних циљева за заједницу). Осећај припадања укључује и предности и мане живота у заједници.

ДРУШТВЕНИ КАПИТАЛ

Односи се на везе и познанства, односе од поверења који могу олакшати процес испуњења потреба појединаца, група, организација или читавог друштва. Постоје три типа друштвеног капитала: повезујући, премошћавајући и институционални друштвени капитал.

¹ <https://culture.ec.europa.eu/policies/culture-in-cities-and-regions/european-capitals-of-culture>

² <https://culture.ec.europa.eu/cultural-and-creative-sectors/cultural-and-creative-sectors>

ДИМЕНЗИЈА – КУЛТУРА

ПРЕ НЕГО ШТО ПОЧНЕМО: ИНСТИТУЦИЈЕ КУЛТУРЕ – МАПИРАЊЕ КАПАЦИТЕТА И АКТИВНОГ УЧЕШЋА У АКТИВНОСТИМА ЕПК

Један од циљева пројекта ЕПК када је реч о утицају његових активности на институције културе, био је да продре у институције и организације културе у Новом Саду и да изврши процену њихових тренутних капацитета и активне партиципације у различитим активностима и програмима повезаним са иницијативом ЕПК. Један од кључних циљева био пројекта ЕПК био је да анализира допринос титуле ЕПК и активности на рад институција културе.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ И КАПАЦИТЕТИ ИНСТИТУЦИЈА КУЛТУРЕ

Када је реч о људским ресурсима доступним институцијама културе, број запослених се креће од двоје до чак 113. Другим речима, број запослених зависи од обима посла и капацитета саме институције (извор: Анкета о институцијама културе – капацитети и активно учешће у активностима ЕПК 2020).

ДОМИНАНТНИ ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА ИНСТИТУЦИЈА КУЛТУРЕ

Узевши у обзир да су оснивачи институција културе град, покрајина и република, логично је да су доминантни извори финансирања буџети града, покрајине и републике. У погледу других доступних извора финансирања, пројекти су најдоминантнији али за мање од пола институција културе. Други извори финансирања су означени као доминантни у само неколико институција културе.

У просеку, институције културе продају 20.293 годишње, а број варира од 5.000 до 67.000 по години. Највећи број годишњих карата продају Дечје позориште, Музеј града Новог Сада и Галерија Матице српске и продаја карата је важан извор финансирања за ове институције (извор: Анкета о институцијама културе – капацитети и активно учешће у активностима ЕПК 2020).

ДОМИНАНТНИ ПРОФИЛ ПОСЕТИЛАЦА ИНСТИТУЦИЈАМА КУЛТУРЕ

Број посетилаца различитим догађајима током припремних година и током године титуле ЕПК прогресивно је растао и досегао је највишу тачку 2022. године када је било 1,5 милиона учесника на свим програмима. То је огроман успех када се упореди са 13,000 посетилаца програмима културе у 2017. години (извор: интерни подаци, Фондација 2024).

Када је реч о посетиоцима у институцијама културе, постоји пораст у броју и мења се профил посетилаца ка разноликијој публици. Доминанти профил посетиоца се састоји од локалних посетилаца, жена и средовечне публике, док су страни посетиоци присутни у само 6 од 20 институција које су учествовале у истраживању.

Када је реч о годишту посетилаца, средовечна публика је најбројнија, док су млађи и старији посетиоци мање заступљени. Поред тога, жене посећују културне догађаје више него мушкарци. Када је реч о појединачним и организованим посетама, једнако су заступљене у институцијама културе. Породице са децом су најмање заступљени посетиоци у институцијама културе (извор: Анкета о институцијама културе – капацитети и активно учешће у активностима ЕПК 2020).

+1,5 милиона

ПОСЕТИЛАЦА НА СВИМ ПРОГРАМИМА

АКТИВНОСТИ ИНСТИТУЦИЈА КУЛТУРЕ

Већина институција културе су активно укључене у организацију догађаја као што су изложбе, едукације, перформанси, итд. и њихова укљученост била је најактивнија 2022. године. У просеку, око 250 догађаја се организује годишње у институцијама културе уз Новом Саду. Њихово активно учешће се прати од 2017. године и показује значајан напредак у погледу броја институција и организација које су биле укључене у организацију програма али и броја програма који су организовале различите институције. Број је досегао врхунац у години титуле, када су институције културе, приватне институције и НВО биле посебно продуктивне и активне у креирању програма ЕПК. На

тај начин, постигнут је веома висок ниво њиховог укључивања, а циљ Фондације је да одржи њихов ниво интересовања за продукцију у култури у годинама што долазе.

Поред тога, 42,9% институција културе тврда да су постигле већину планираних активности, док остале институције тврде да су постигле све што су планирале. Када је реч о њиховом задовољству ефектима активности које су организовале, већина институција је или већином задовољна или у потпуности задовољна. Просечан одговор на то питање био је 4,42.

Институције културе су процењивале своје задовољство са тиме колико је институција препозната међу општом публиком. Интересантно је да ниједна институција није у потпуности задовољна са тиме колико је препозната.

**СВЕ ЈАВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ
КУЛТУРЕ СУ БИЛЕ
УКЉУЧЕНЕ У ПРОГРАМ
ЕПК 2022. ГОДИНЕ СА
250 ПРОГРАМА ТОКОМ
ГОДИНЕ ТИТУЛЕ.**

АКТИВНО УКЉУЧИВАЊЕ ИНСТИТУЦИЈА КУЛТУРЕ У ПРОГРАМЕ И АКТИВНОСТИ

Табела у наставку показује укључивање и намеру за укључивањем институција културе у различите програме и активности 2022. године.

*за 100% институција културе из Новог Сада

АКТИВНО УКЉУЧИВАЊЕ ИНСТИТУЦИЈА КУЛТУРЕ У ПРОГРАМЕ И АКТИВНОСТИ

	1 / Не и не планирамо да се укључимо	2 / Не, али планирамо да се укључимо	3 / Били смо укључени пре	4 / Тренутно смо укључени
Пројекти међународне сарадње (едукације, обуке, волонтерски кампови, конференције, семинари)	0	33,3%	9,5%	57,1%
Укључивање маргинализованих група (нпр. Роми, особе за инвалидитетом, мигранти)	14,3%	47,6%	0	38,1%
Едукација младих	0	9,5%	23,8%	66,7%
Европска престоница културе	0	0	14,3%	85,7%

* извор: интерни подаци, Фондација 2024

Већина институција културе је тренутно укључена у програме и активности ЕПК (чак 85,7%), а оне које нису тренутно укључене, биле су. Ово указује на активан рад ЕПК са институционалном културном сценом.

Велики проценат институција културе (66,7%) је укључен и у активности које су повезане са едукацијом младих, а оне које нису тренутно биле су укључене у те активности. Више од половине институција учествује у међународним програмима сарадње, док половина планира да се укључи.

ДОПРИНОС ЕПК ИНСТИТУЦИЈАМА КУЛТУРЕ

Када је реч од доприносу ЕПК функционисању и раду институција културе, процењује се да он средњи или низак. Институције културе верују да се допринос већински видео у следећим областима: више прилика за едукацију запослених, већасарадња између институција, већи број програма, покретање нових програма за децу, већа видљивост самих институција, повећане компетенције запослених, разноликост публике и мобилност запослених.

Институције културе верују да је ЕПК најмање допринела њиховој бољој сарадњи са приватним сектором, повећању броја волонтера у спровођењу програма и догађаја, пријавама на пројекте (стране), као и броју програма намењених старијој популацији.

ПРОДУКЦИЈА У КУЛТУРИ У ГОДИНИ ТИТУЛЕ ЕПК

Продукција у култури у години титуле ЕПК превазишла је првобитна очекивања, са укупно 6000 уметника и учесника који су били укључени у програм и преко 4000 догађаја организованих у граду. Постојала је велика разноликост културних програма, међу којима су највише доминирали концерти, након чега долазе перформанси, позоришне представе и изложбе.

Када је реч о повезивању са институцијама које су изван културне сцене и Србије, испитаници су проценили утицај Европске престонице културе као добар. Допринос сарадњи са независном уметничком сценом оцењен је нешто боље. Испитаници верују и да ЕПК није значајно допринела повећању њихових буџета и броју посетилаца, као и када је реч о другим приликама за финансирање (извор: Анкета о институцијама културе – капацитети и активно учешће у активностима ЕПК 2020).

ВЕЋИ БРОЈ ПРИЛИКА ЗА ЕДУКАЦИЈУ ЗАПОСЛЕНИХ
ПОВЕЋАНА САРАДЊА ИЗМЕЂУ ИНСТИТУЦИЈА
ПОВЕЋАН БРОЈ ПРОГРАМА
ПОКРЕНУТИ НОВИ ПРОГРАМИ ЗА ДЕЦУ
ВЕЋА ВИДЉИВОСТ САМИХ ИНСТИТУЦИЈА
ВЕЋЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЗАПОСЛЕНИХ
РАЗНОЛИКОСТ ПУБЛИКЕ И МОБИЛНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

40000+

догађаја организованих у граду

60000+

број уметника и учесника укључених
у спровођење програма

ПРИСТУП КУЛТУРИ И ПАРТИЦИПАЦИЈА

Пораст у броју приступачних културних догађаја показује преданост када је реч о креирању културне сцене која је отворена за све. Ово улагање не доприноси само људима из Новог Сада, већ и позиционира град као лидера у када је реч о инклузивности у оквиру ширег европског културног миљеа.

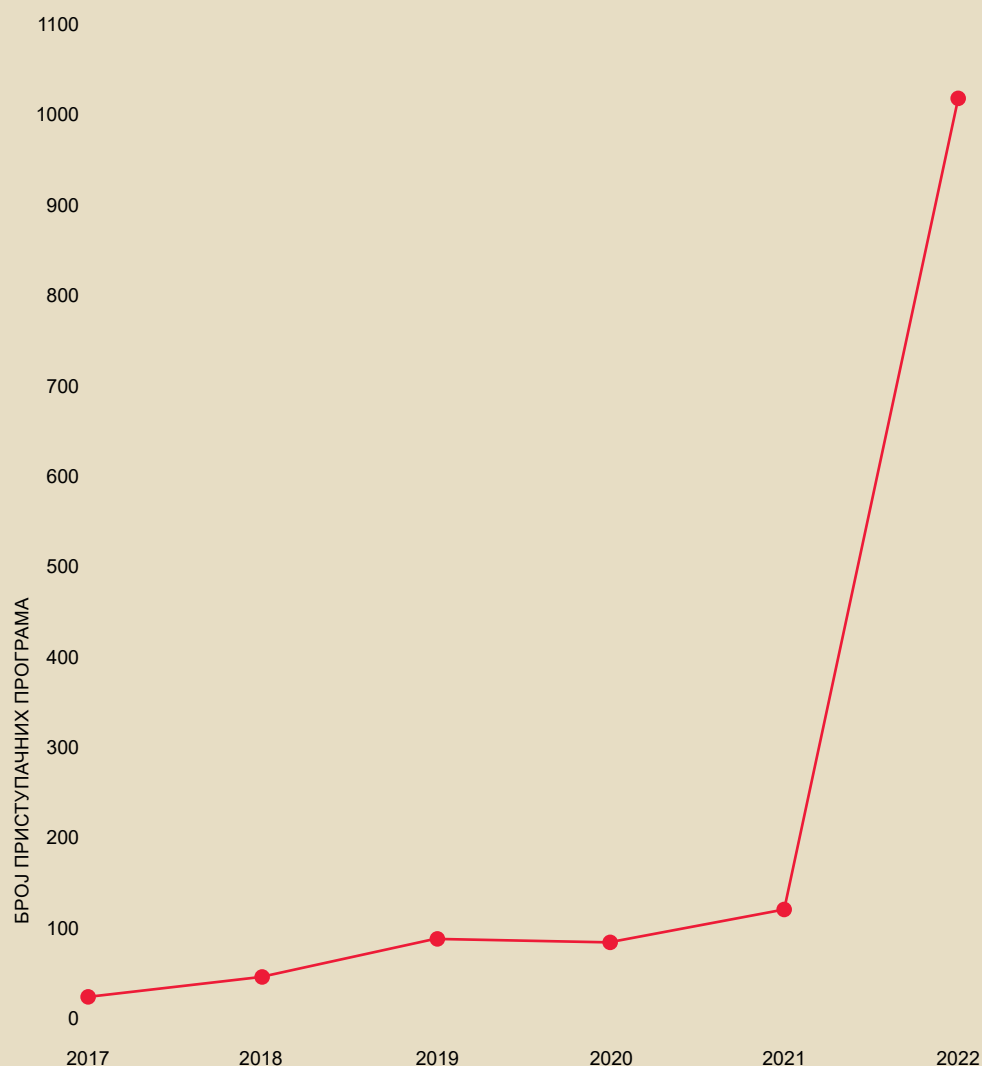
Фокус Новог Сада на приступачности показује свест о утицају који инклузивност има на културни миље града. Обезбеђивањем да особе с инвалидитетом имају потпуни приступ догађајима и програмима, Нови Сад негује осећај припадања и учествовања за све своје грађане. Та инклузивност дала је нову енергију културној сцени, подстакла већу ангажованост шире публике и њено уважавање.

Поред тога, приступ Новог Сада препознаје предности за привреду када је реч о приступачности; проширивање базе потенцијалне публике за институције културе јача индустрију и доприноси развоју и одрживости културног сектора.

Слика 1 показује значајан пораст приступачних програма у години титуле, који су достигли број 675 у 2022. години у поређењу са 23 програма 2017. године. Поред тога, децентрализација догађаја учила их је доступнијим људима који живе на локацијама које су удаљене од центра града. Број локација где су организовани догађаји ЕПК достигао је број 215 у 2022. Години.

Обећава и чињеница да је током године титуле био организован 91 програм за децу, што је побољшало приступачност за ову конкретну циљну групу и повећало разноликост публике у граду.

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ПРИСТУПАЧНИХ ПРОГРАМА У НОВОМ САДУ 2017-2022.

Извор: интерни подаци, Фондација 2024.

УМЕТНИЦИ

У процени утицаја пројекта ЕПК на развој уметности и на побољшање статуса уметника, узели смо у обзир различите одговоре. Неки виде потенцијал и утицај пројекта ЕПК на позитиван начин, док други верују да ће позитиван утицај бити краткорочан.

Потенцијал ЕПК и рад пројекта ЕПК на побољшању статуса уметности и уметника је посебно препозната у следећим областима:

_ Могућности да се уметници „заштите” и да се пронађу начини да се њихов рад подржи у неповољним околностима (недостатак финансијских и културних улагања, пандемија и прекид одређених пројеката).

_ Популаризација и видљивост, афирмисање, посебно млађих уметника, и обезбеђивање простора за рад.

_ Афирмисање уметничког квалитета и прилике за младе уметнике да имају платформе да прикажу свој рад.

_ Инфраструктурна подршка уметности и уметницима (кроз нове просторе, културне станице, итд.), кроз пројекте, такмичења и проширивање мреже сарадње, како на локалном тако и на међународном нивоу (Извор: Анкета са уметницима – тренутно стање и перспектива 2022).

СТЕФАН МИЛЕНКОВИЋ, ВИОЛИНИСТА („Корзо” – Калеидоскоп културе):

„Искрено не могу да замислим град у читавом региону који више заслужује ову титулу. Верујем да је због свог приступа култури, свог богатства и мултикултурализма, сам град увек био једна од Европских престоница културе и можда најважнији град у региону. Ово је само потврда.”

ДУШАН ЈОВАНОВИЋ, МУЛТИМЕДИЈАЛНИ УМЕТНИК („Време и васељена” и „Милева: ми смо стена” – Дочек):

„Сигуран сам да већина људи није свесна колико је ово важно за културу, идентитет и развој Новог Сада и Србије уопште. Поред пројеката који су завидног квалитета, оно што остаје је врхунска технологија коју ће институције културе наставити да користе, насеља која су се ревитализовала, и још много тога. Волим Нови Сад и верујем да је у потпуности заслужио ову престижну титулу из свега што сам видео досад.”

КОНСТРАКТА, ПЕВАЧИЦА
(Концерт у Српском народном позоришту – Дочек):

„Прича коју сте креирали у оквиру овог бренда је примамљива и предивна је идеја стварно се повезати и постати свестан да смо ту и да смо резултат неког протока времена, тако да ми је мултикултурални приступ занимљив.”

ГАБРИЈЕЛ ФЕЛЦ, ДИРИГЕНТ
(Бетовен маратон):

„Нови Сад заслужује титулу Европске престонице културе. Од 2009. године, када сам први пут дириговао у Србији, детаљно сам истраживао културу и ментални идентитет земље, научио језик, и увек сам осећао поштовање према Србији. Град је предиван и има богату историју.”

ТОБИАС ЕИНГЕР, ДИРЕКТОР ПОЗОРИШТА У ДОРТМУНДУ:

„Као уметник, поручио бих Новом Саду: подигните завесу, позорница је ваша!”

ЏЕЈСОН МАЈЛС, МУЗИЧАР:

„Дивно смо се провели! Фантастичне реакције, јако сам срећан што смо дошли, било је предивно.”

ПИТЕР БЕНС, ПИЈАНИСТА
(„Корзо” – Калеидоскоп културе):

„Веома сам узбуђен, сваки пројекат је јединствен и узбудљив али када свирате са још 80 уметника на сцени, то је нешто посебно. Свиђа ми се концепт програма! Музика би требало да је доступна, не ограничена. Као да је град претворен у огромну сцену.”

КАРМИЊО, ФАДО ПЕВАЧИЦА
(Концерт у Српском народном позоришту – Дочек)

„Веома сам срећна што наступам у Новом Саду. За мене је част наступати у Српском народном позоришту, посебно у овом значајном тренутку за град у години титуле Европска престоница културе.”

ЗАДОВОЉСТВО ПУБЛИКЕ СА КУЛТУРНИМ ПРОГРАМИМА И ДОГАЂАЈИМА

На основу истраживања публике које је спроведено на релевантном узорку, укључујући изложбе, филмске пројекције, музичке и уметнике перформансе и 4.927 учесника током целе 2022. године, главни закључци о задовољству публике су следећи:

89,8%

испитаника верује да је догађај испунио њихова очекивања

94,2%

испитаника би посетило сличне културне догађаје у будућности

88,5%

испитаника мисли да је догађај био користан за њих

95,2%

испитаника би препоручило те догађаје познаницима и пријатељима

93,8%

испитаника оценило је догађаје и програме као веома добре и одличне, што је боље него у претходним годинама

78,4%

испитаника је изјавило да је догађај био врло добро или одлично организован

Извор: Анкета о задовољству публике са културним програмима и догађајима 2022

Као закључак, учесталост посећивања културних догађаја током ЕПК открива разнолик спектар укључивања, од људи који сваке недеље посећују догађаје до повремених учесника. Ова разноликост обогаћује културни миље града, обезбеђујући да постоје прилике за све да искусе своју културно обогаћивање.

АНАЛИЗА МОТИВАЦИЈЕ ЗА ПОСЕЋИВАЊЕ ДОГАЂАЈА

Успешни програми културе у оквиру ЕПК у Новом Саду на прво место су стављали квалитет понуде, приступачности, усклађеност са различитим укусима, вредност у смислу забаве, прилике за друштвену интеракцију и увођење нових и јединствених искустава. Узевши у обзир све ове различите типове мотивације, организатори догађаја створили су културно богату и инклузивну средину која је одговарала широком спектру посетилаца.

Мотивација за присуство на догађају у оквиру ЕПК у Новом Саду даје важне увиде у преференције и очекивања посетилаца:

1 / Квалитет програма (4,9/5): Највише оцењен тип мотивације, са оценом 4,9 од 5 је квалитет програма. Посетиоци веома цене догађаје који нуде добро кустосиран и привлачан програм, што указује на снажну жељу за искуствима која културно обогаћују.

2 / Приступачна цена или бесплатни догађаји (4,8/5): Приступачност у погледу цена био је значај фактор са оценом 4,8. То наглашава да је важно да ЕПК понуди улазнице по разумној цени или бесплатне програме како би се привукла шира и разноликија публика. Поред тога, наглашен је и потенцијал догађаја ЕПК да буду инклузивни и отворени за све приходовне групе.

3 / Лични укус када је реч о догађајима и извођачима (4,7/5): Поклапање догађаја и извођача са личним преференцијама посетилаца је још један важан тип мотивације који је оцењен

са 4,7. Посетиоци су радије учествовали у догађајима који су одговарали њиховим интересовањима и укусу.

4 / Вредност у смислу забаве (4,7/5):

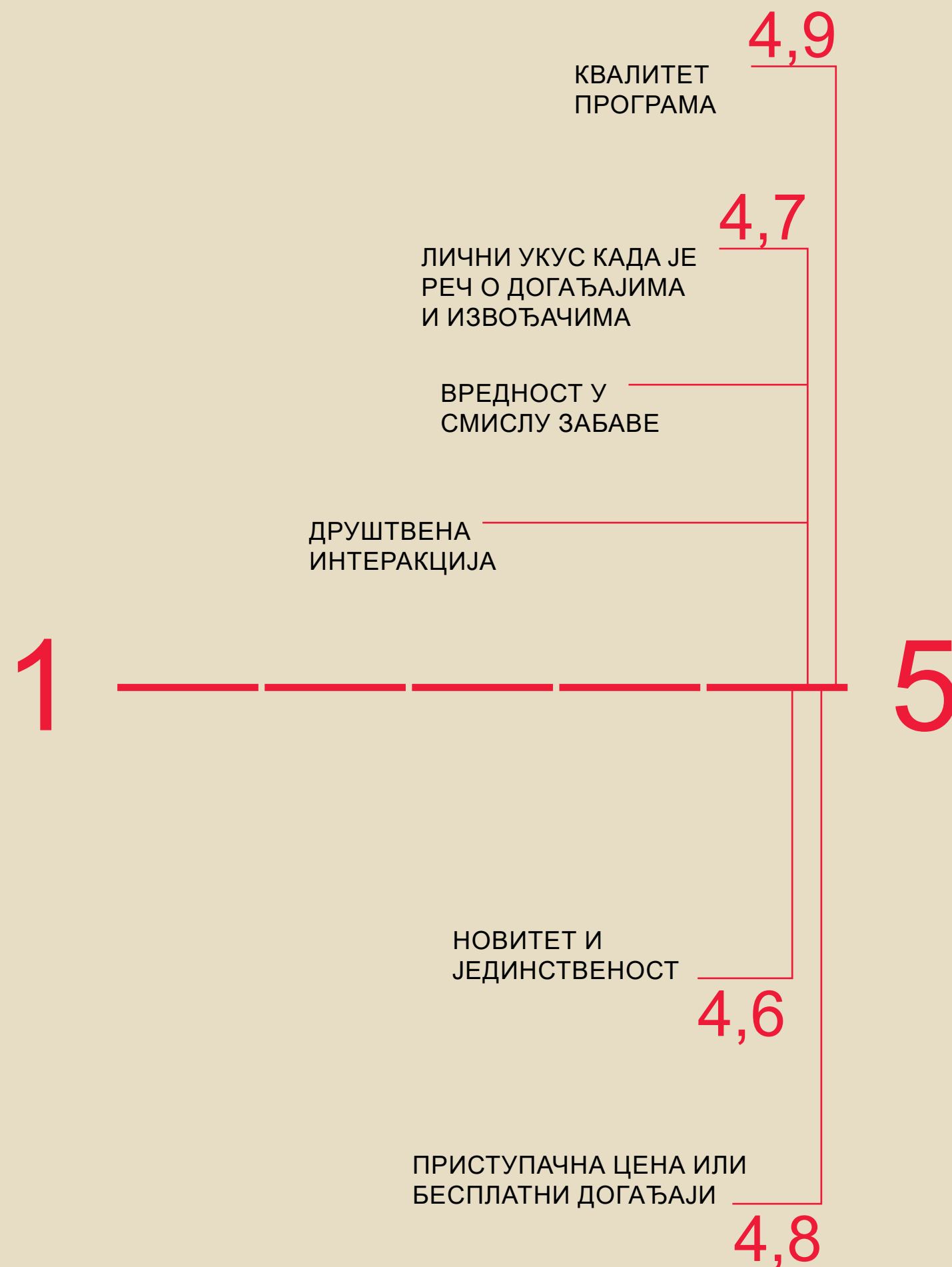
Посетиоци веома цене вредност у смислу забаве са оценом 4,7. Ово упућује на то да су догађаји високо на листи приоритета имали пружање угодних и примамљивих искустава, било да је у питању музика, визуелна уметност, перформанси или други облици забаве.

5 / Друштвена интеракција (4,7/5):

Жеља за друштвеном интеракцијом и прилике за повезивање са пријатељима или упознавање нових људи био је још један важан тип мотивације који је такође добио оцену 4,7. Културни догађаји су служили као прилике за дружење и подстицали су осећај заједништва и припадања.

6 / Новитет и јединственост (4,6/5):

Привлачност нечег новог и другачијег такође је био јак са оценом 4,6. Посетиоци су тражили догађаје који нуде нове и иновативне садржаје, што указује на жељу за свежим и неконвенционалним културним искуствима које је нудила ЕПК.

ОРГАНИЗАЦИЈСКИ АСПЕКТИ ДОГАЂАЈА

Анализа организацијских аспеката догађаја у оквиру ЕПК у Новом Саду указује на веома позитивну перцепцију када је реч о вођењу и логистици догађаја. Високе оцене одсликавају добро спроведен и професионално вођен културни програм у Новом Саду као део ЕПК. Обраћање пажње на организацијске аспекте, од планирана догађаја до техничке подршке и избора локације, доприноси позитивном искуству који посетиоци памте. Кључни налази су:

1 / Добро организован догађај (4,85/5) – Испитаници су веома ценили организованост догађаја. Ово указује на то да су догађаји спроведени прецизно и са обраћањем пажње на детаље, што је резултирало у искуству које протекло глатко и у којем су посетиоци уживали.

2 / Одговарајуће локације догађаја (4,84/5) – Избор локације догађаја које је био у складу са темом догађаја добио је велику похвалу. То указује да су организатори водили рачуна да одаберу локације које употпуњују и дају на величини укупном тематском искуству за посетиоце.

3 / Професионалност опште организације (4,8/5) – Професионализам организације догађаја је оцењен веома позитивно. То имплицира да су тимови који су се бавили културним догађајима у Новом Саду поседовали вештине, искуство и способност да изнесу искуства за публику високог квалитета.

4 / Одговарајућа техничка подршка (4,78/5) – Пружање одговарајуће техничке подршке била је још једна предност догађаја ЕПК. То указује на то да су неопходна техничка инфраструктура и стручност били присутни да обезбеде да догађаји протичу глатко са техничке тачке гледишта.

5 / Одговарајуће трајање догађаја (4,74/5) – Посетиоци су сматрали да је трајање догађаја било одговарајуће. То показује да су организатори пронашли баланс између пружања доброг садржаја истовремено не продужујући прекомерно догађаје, чиме су обезбедили да догађаји остану занимљиви током читавог трајања (Извор: Анкета о задовољству публике са културним програмима и догађајима 2022).

4,85 / 5

ДОБРО ОРГАНИЗОВАН ДОГАЂАЈ

ЕФЕКТИ ПРИСУСТВА НА ДОГАЂАЈИМА

Публика је изразила веома позитивно мишљење када је реч о искуствима и перцепцији посећивања догађаја у оквиру ЕПК Нови Сад. Следи анализа ефеката:

Очекивања испуњена (4,77): Већини испитаника очекивања су била испуњена током догађаја. То указује да су планирање и спровођење програма били у складу са оним што су посетиоци очекивали, што је довело до осећаја задовољства.

Уживање у атмосфери на догађају (4,8): Посетиоци су високо оценили ниво уживања када је реч о атмосфери на догађајима. То указује да су општи амбијент, енергија и средина коју се организатори догађаја створили били привлачни и пријатни.

Лична корист од догађаја (4,74): Подаци указују да се посетиоци

сматрали догађај лично корисним (добијање нових увида, културно обогаћивање, или само уживање у добро проведеном времену).

Веровање у постизање циљева догађаја (4,866): Посетиоци су чврсто веровали да су циљеви догађаја били испуњени. То је био кључни показатељ да је догађај био ефикасан у испуњењу намераване сврхе, било да је то промоција културе, изградња заједнице или постизање других циљева.

Добијене оцене указују на то да су посетиоци догађаја у оквиру ЕПК у Новом Саду веома позитивни када је реч о њиховом искуству и да ће се вероватно посећивати друге културне догађаје.

Вероватноћа посећивања других догађаја (4,78): Ова оцена указује високу вероватноћу да би посетиоци били заинтересовани

за посећивање других догађаја сличних оном који су искусили. Оцена 4,78 од 5 имплицира јаку склоност ка даљем учешћу у културним догађајима у будућности, што одсликава задовољну и ангажовану публику.

Препорука другима (4,88): Висока оцена 4,88 од 5 за препоручивање догађаја другима показује да не само да су посетиоци уживали већ и да верују да су та културна искуства довољно вредна да буду подељена са њиховим пријатељима, породицама и вршњацима.

То указује на позитиван утицај промоције „од уста до уста” и на потенцијал за развој публике за културне догађаје.

У ЗАКЉУЧКУ, ПОДАЦИ ПОКАЗУЈУ ДА ПРИСУСТВО НА ДОГАЂАЈИМА У ОКВИРУ ЕПК У НОВОМ САДУ ИМА ПОЗИТИВАН УТИЦАЈ НА ПОСЕТИОЦЕ. ПОСТОЈИ ВЕЛИКА ВЕРОВАТНОЋА ДА БИ ПРИСУСТВОВАЛИ СЛИЧНИМ ДОГАЂАЈИМА У БУДУЋНОСТИ И ЖЕЛЕ ДА ПРИЧАЈУ О ДОГАЂАЈИМА, ШТО МОЖЕ ИМАТИ ЕФЕКАТ ДОМИНА У ПРОМОВИСАЊУ И ОДРЖАВАЊУ АНГАЖОВАНОСТИ У КУЛТУРИ У ОКВИРУ ЗАЈЕДНИЦЕ*

*ИЗВОР: АНКЕТА О ЗАДОВОЉСТВУ ПУБЛИКЕ СА КУЛТУРНИМ ДОГАЂАЈИМА И ПРОГРАМИМА 2022

ДИМЕНЗИЈА – ЗАЈЕДНИЦА

Локално учешће и виталност заједнице препознати су као кључни критеријум за успех програма и догађаја ЕПК. Стога је посебна пажња посвећена локалном становништву и невладиним организацијама. Та два типа локалних циљних група даје значајан допринос виталности заједнице.

ЛОКАЛНО СТАНОВНИШТВО О ОСЕЋАЈУ ПРИПАДАЊА ЗАЈЕДНИЦИ

Између 2017. и 2022. године, и Нови Сад и Зона 021 (која се састоји од Беочина, Ирига и Сремских Карловаца) доживели су флукуације у броју становника. За Нови Сад се види постепен пораст

популације у овом периоду. То указује на тренд сталног раста, што одсликава привлачност града као културног, привредног и образовног центра. Стални прилив становника показује да Нови Сад нуди прилике и погодности које су привлачне појединцима и породицама, што доприноси расту популације. С друге стране, Зона 021 показује другачију популациону динамику. Иако је популација у овим општинама остала релативно стабилна у ранијим годинама, постоји значајан пад од 2020. године. Беоцин, Ириг и Сремски Карловци су искусили пад у броју становника током овог периода.

У Новом Саду се просечно годиште постепено повећавало током година, што одсликава тренд популације која стари. Упркос том повећању, просечно годиште у Новом Саду је и даље нешто изнад државног просека за Србију. То указује да Нови Сад наставља да привлачи разнолику популацију, укључујући млађе становништво.

С друге стране, Зона 021 искусила је израженије повећање у просечном годишту становништва у поређењу са Новим Садам и државним просеком. Беоцин, Ириг и Сремски Карловци сви имају више просечно годиште него Нови Сад и државни просек за Србију. То указује на демографско померање ка старијој популацији у овим општинама.

Анализа заједнице била је фокусирана на испитивање осећаја припадности заједници. Обухватала је теме као што су друштвена кохезивност, карактеристике друштвених контаката и учешће у активностима заједнице.

Већина становника може јасно да идентификује главне предности, као и главне мане, својих заједница. Као главне предности наводе се:

_ задовољство са локацијом насеља (лак приступ важним урбаним објектима и областима – нпр. центар града, важне институције, близина обала река и/или паркова, плаже, школе, јавне урбане површине, итд.)

_ зелене површине (нпр. паркови, дрвореди, травнате површине – јавни зелени простори су мултифункционални и постају све важнији за модерни градски живот) и

_ организација јавних површина.

С друге стране, становници су углавном узнемирени због типичних градских проблема:

_ градска бука и саобраћајне гужве (посебно у градским областима где је саобраћај гушћи),

_ загађење ваздуха,

_ недостатак места за паркирање (посебно у центру града),

_ велике гужве у градским областима,

_ мањак хигијене у градским просторима (као резултат неадекватног рада јавних сервиса, али и због непажње грађана).

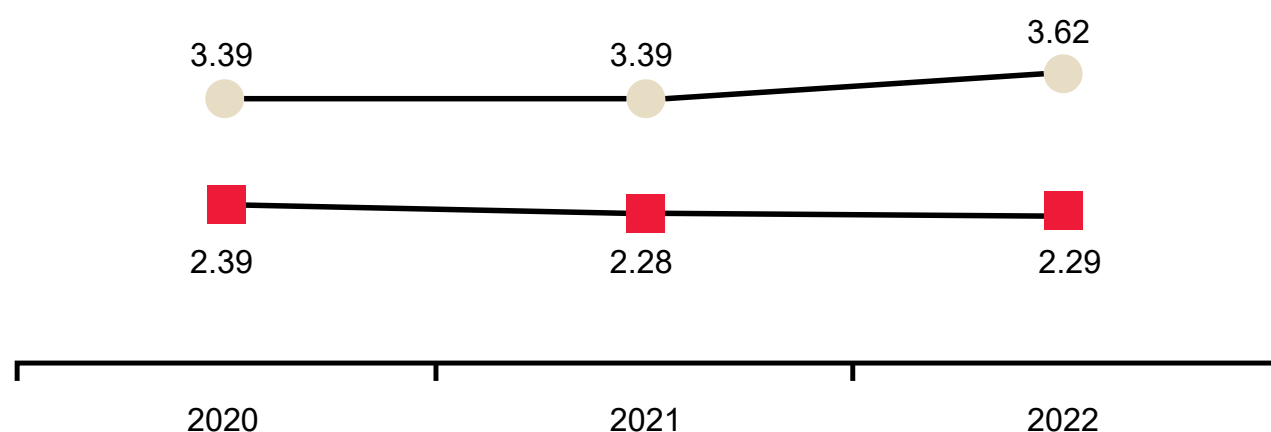
Препознато је неколико посебних градских проблема – односили су се на недостатак просторног планирања, недостатак улагања у развој заједничких области, неразвијена инфраструктура у одређеним насељима, уништење зелених површина, итд.

Списак главних предности и мана заједнице није се мењао током година (Извор: Анкета са заједницом 2018-2022).

БРОЈ СТАНОВНИКА

ГОДИНА	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Нови Сад	356.126	358.572	360.925	362.675	363.789	368.743
Беоцин	15.155	15.054	14.970	14.905	14.787	13.872
Ириг	10.218	10.083	9.942	9.806	9.676	9.331
Сремски Карловци	8.431	8.376	8.330	8.265	8.173	7.908
TOTAL	389.930	392.085	394.167	395.651	396.425	399.854

ПЕРЦЕПЦИЈЕ СТАНОВНИКА О ЖИВОТУ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

—●— ПОЗИТИВНИ АСПЕКТИ
—■— НЕГАТИВНИ АСПЕКТИ

Извор: Анкета са заједницом 2020-2022.

There is a moderate sense of belonging to a community and positive perceptions of living in the local community among the residents. For the last three years, evaluation of positive traits of living in a certain neighbourhood/community increased whilst negative aspects slightly decreased.

ПРИМЕРИ ПОЗИТИВНИХ АСПЕКТА ЖИВОТА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОЈЕКТА:

_ Више квалитетних културних догађаја	_ Велики број културних догађаја у периферним деловима града
_ Коришћење нових простора за догађаје	_ Културне станице које су активне
_ Обнављање Дистрикта	_ Већа заступљености културе у медијима
_ Изградња Музичке и балетске школе	_ Истицање локалних уметника и радника у култури
_ Обнављање Подграђа	_ Нови, модерни догађаји који укључују иновативне и модерне технологије
_ Нове, разнолике уметничке изложбе	

СТАНОВНИЦИ ВЕЋИНОМ ЖЕЛЕ ДА УЧЕСТВУЈУ У: А) ХУМАНИТАРНИМ АКТИВНОСТИМА (¾) И Б) ЗАЈЕДНИЧКИМ АКЦИЈАМА КОЈИМА СЕ РЕШАВАЈУ ЛОКАЛНИ ПРОБЛЕМИ (57%).

Осећај припадности заједници варира. У поређењу са претходним истраживањем, постоји благи пораст када је реч о осећају припадања заједници. Међутим, у поређењу са 2018. године (полазна студија), уочен је пад. Тај пад се може објаснити повећањем друштвеног ризика и несигурности услед пандемије COVID-19 и економске кризе.

Становници се углавном друже са члановима породице, блиским пријатељима и комшијама. Њихов друштвени капитал је углавном хомоген, што указује на снажније присутну компоненту повезујућег друштвеног капитала.

Осећај заједнице јача када се успостављају нови друштвени контакти. Поред тога, нови друштвени контакти јачају друштвени капитал, повећавају квалитет живота и могу имати позитивни утицај на друштвену партиципацију. Према резултатима из 2022. године, више од 90% становника упознано је неког новог током последњих шест месеци, од којих је ¾ постало пријатељ са том особом или тим особама. Такође, више од 90% становништва је искусило контакт са људима других националности у последњих шест месеци. Нови друштвени контакти показују отвореност и спремност заједнице а оствари нове контакте, да прихвати и негује културне и друштвене разлике као и прилике за јачање друштвеног капитала (Извор: Анкета са заједницом 2022).

СТАНОВНИЦИ И ДРУШТВЕНА ПАРТИЦИПАЦИЈА

Друштвена партиципација грађана у животу заједнице је умерена. Грађани најрадије: а) учествују у хуманитарним активностима (¼) и б) придружују се акцијама које за циљ имају решавање локалних проблема (57%). Од 2018. године (полазна студија), бележи се раст у учешћу грађана у животу заједнице, посебно када је реч о волонтерском раду (Извор: Анкета са заједницом 2018-2022).

У последњих пет година било је 365 активности заснованих

на волонтерском раду, што је у просеку 1,5 активности по седмици, у којима је учествовало више од 3.500 волонтера. Подаци показују пораст у укупном броју волонтерских радних сати, као и у броју волонтерских радних сати по активности или по волонтеру. Већина волонтерских активности била је фокусирана на културне програме (48,4%) у омладинске програме (21,7%). Поред тога, волонтери су били укључени у активности које су повезане са спортским програмима, програмима који промовишу здравље и здрав начин живота, ванредне ситуације и заштиту животне средине.

48,4%

ВОЛОНТЕРСКИХ АКТИВНОСТИ БИЛО ЈЕ
ФОКУСИРАНО НА КУЛТУРНЕ ПРОГРАМЕ

Година	Активности	Волонтери	Укупан број волонтерских сати	Број волонтерских сати по активности	Број волонтерских сати по волонтеру
2018	37	373	3,250	87.8	8.7
2019	103	735	5,196	50.4	7.1
2020	62	922	5,705	92.0	6.2
2021	72	674	4,943	68.7	7.3
2022	90	855	9,649	107.2	11.3
Укупно	364	3,559	28,743	79.0	8.1

Извор: Волонтерски центар, 2022

Локално становништво више воли неформално од формалног учествовања у активностима заједнице. Поред тога, грађани су били прилично активни у комуницирању са другим члановима заједнице – више од 80% грађана било је спремно да учествује у дељењу информација од опште важности преко друштвених мрежа, 60% од њих је то радило свакодневно.

У савременим друштвима, сарадња грађана са локалном управом је кључна за развој заједнице. Резултати показују

умерену сарадњу између грађана и локалних представника власти (као што су градоначелник, локални савети и јавне институције). Ипак, сарадња се повећала у поређењу са 2018. годином (полазна студија). У 2022. години, приближно 40% грађана је тражило подршку од локалних институција како би решили своје проблеме.

У ПОРЕЂЕЊУ СА 2021. ГОДИНОМ, БЕЛЕЖИ СЕ РАСТ У БРОЈУ ГРАЂАНА КОЈИ ТВРДЕ ДА ЈЕ КУЛТУРА ЊИХОВА ПРВА АСОЦИЈАЦИЈА СА НОВИМ САДОМ, ШТО ЈЕ ПОВЕЗАНО ЗА ВЕЋОМ КУЛТУРНОМ ПОНУДОМ У ГОДИНИ ТИТУЛЕ.

Грађани су идентификовали пет главних асоцијација са Новим Садам:

_ кључне урбане тачке (нпр. Штранд, Дунав и речне обале, Петроварадинска тврђава, центар града, главни трг), које су заједничке урбане асоцијације, како међу локалним становништвом тако и међу посетиоцима;

_ посебне локалне вредности и карактеристике локалне историје – посебне вредности чине да се грађани осећају задовољно и/или поносно када размишљају о Новом Саду (нпр. слобода, толеранција, разноликост, поглед ка будућности и локална историја која носи осећај патине и жала за „добрим старим временима“);

_ култура – културна понуда, мултикултурална средина, културно наслеђе, архитектура; у поређењу са резултатима из 2021. године, бележи се раст у броју грађана који тврде да је

култура њихова прва асоцијација на Нови Сад, што је повезано са повећаном културном понудом у години титуле;

_ људи – локално становништво је упућено на своје најближе и најдраге (нпр. породицу, пријатеље), али и на комшије и познате грађане Новог Сада; неки грађани су нагласили популацију Новог Сада уопштено;

_ негативне асоцијације – већина грађана изражава негативну перцепцију скорашњим урбаним променама и квалитетом живота (нпр. гужве, недостатак толеранције, итд.) (Извор: Анкета са заједницом 2022).

ГРАЂАНИ И ДОГАЂАЈИ ЕПК

Грађани су веома заинтересовани за посећивање догађаја ЕПК. Већина грађана је посетила најмање један догађај у организацији Нови Сад – ЕПК2022 током године титуле. У поређењу са претходним годинама, постоји стални пораст у броју посетилаца, од само 15% у 2018. години (полазна студија) до скоро 80% у 2022. години (година титуле). Посетиоци на догађајима ЕПК су били претежно жене, појединци са вишим степеном образовања и вишим примањима који живе у урбаним насељима. Поред тога, приметан је раст у броју старијих посетилаца у поређењу са претходним годинама.

Већина посетилаца на догађајима ЕПК тврди да је њихова примарна мотивација за одлазак на одређени догађај била прилика да се доживе нешто ново и јединствено. Други разлози за присуство на догађајима ЕПК укључују:

_ догађаје и извођаче који су у складу са преференцијама посетилаца,

_ дружење са пријатељима, комшијама или породицом,

_ квалитет програма,

_ вредност у смислу забаве,

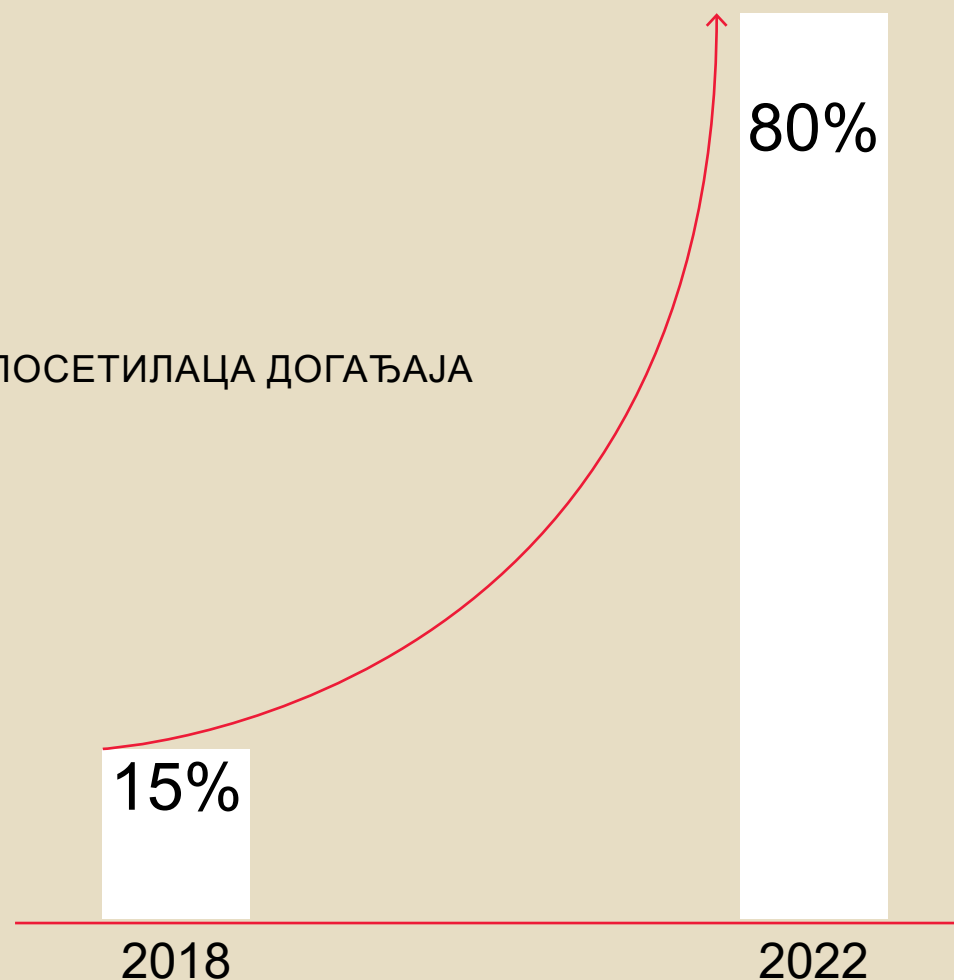
_ приступачне цене карата или бесплатни програми,

_ близина догађаја пребивалишту, или

_ случајно присуство.

Када се резултати упореде са полазним годином (2018), уочавају се промене у мотивацији грађана за присуство на одређеним догађајима ЕПК. Упркос томе, оригиналност програма ЕПК је константно примарни фактор када је реч о мотивацији за посећивање догађаја.

БРОЈ ПОСЕТИЛАЦА ДОГАЂАЈА

МОТИВАЦИЈА ГРАЂАНА ЗА ПОСЕЂИВАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ДОГАЂАЈА ЕПК

2018

- _ Нешто ново и јединствено
- _ Дружење са пријатељима, комшијама, породицом
- _ Случајно присуство
- _ Вредности у смислу забаве
- _ Квалитет програма
- _ Догађаји и извођачи су у складу са преференцијама посетилаца
- _ Близина догађаја месту становања
- _ Приступачне цене карата или бесплатни програми

2022

- _ Нешто ново и јединствено
- _ Догађаји и извођачи су у складу са преференцијама посетилаца
- _ Дружење са пријатељима, комшијама, породицом
- _ Вредности у смислу забаве
- _ Квалитет програма
- _ Случајно присуство
- _ Приступачне цене карата или бесплатни програми
- _ Близина догађаја месту становања

Извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК 2018, 2022

Током протекле четири године, 12 културних центара (Културних станица) основано је у различитим насељима Новог Сада, као што су Еђшег, Свилара, Буковац, Караван, Клиса, Ковиљ, Бегеч, Опенс, Степановићево, Млин, Петефи Шандор и Руменка. Ти центри доприносе просторној децентрализацији културних догађаја. Скоро 85% грађана је свесно Културни станица, а три четвртине од њих је посетило најмање једну Културну станицу бар једном.

Већина грађана верује да титуле ЕПК има позитивне али краткорочне ефекте на Нови Сад. Према грађанима, главне последице титуле ЕПК односе се на културу.

Од титуле ЕПК се очекује да:

- _ Подржи развој богатије и разноликије културне понуде,
- _ Подржи оснивање културног дистрикта,
- _ Омогући развој званичне/ институционалне и алтернативне културне сцене,
- _ Подржи афирмисање младих уметника,
- _ Омогући радни простор за уметнике, укључујући атеље, радионице, концертне сале, итд,
- _ Повећа улагање у културу,
- _ Унапреди развој публике, са посебним фокусом на неговању млађе публике,
- _ Ради на подизању културне и друштвене свести,
- _ Промовише мултикултурализам.

Поред тога, грађани су изразили мишљење да титула ЕПК треба да утиче на локалну привреду повећањем броја посетилаца и повећањем прихода од туризма. Очекује се и да побољша слику града, чиме се побољшава и промоција Новог Сада као културне дестинације.

Према грађанима, титула ЕПК би требало да побољша просторно планирање и развој. Верују да титула треба да утиче на побољшање урбане инфраструктуре и промовише одрживост, као што је оснаживање урбаних насеља, креирање нових урбаних кључних тачака, и побољшање квалитета животне средине. Неки грађани су такође напоменули да би титула ЕПК требало да ојача сарадњу са другим градовима и државама ЕУ.

Већина грађана верује да је требало да имају више прилика да предложе садржај и тип програма и активности ЕПК. Поред тога, верују да би активности ЕПК требало да промовишу европске

Наведени позитивни резултати пројекта укључују:

- _ Више културних догађаја високог квалитета,
- _ Употреба нових локација за догађаје,
- _ Развој Дистрикта,
- _ Изградња Музичке и балетске школе,
- _ Реновирање Подграђа,
- _ Нове и разнолике уметничке изложбе,
- _ Бројни културни догађаји у периферним деловима града,
- _ Активне културне станице,
- _ Већа присутност културе у медијима,
- _ Давање простора локалним уметницима и радницима у култури,
- _ Нови, савремени догађаји који користе иновативне технологије.

вредности пошто је Србија део европског културног простора. У поређењу са 2021. годином, бележи се благи пораст када је реч о веровању грађана да Србија треба да буде чланица ЕУ и да Србија припада европском културном простору (Извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК 2022).

У оквиру пројекта ЕПК, спроведене су бројне активности како би се успоставила и промовисала сарадња са страним (пре свега ЕУ) партнерима. Као што је и било очекивано, број страних партнера/ сарадника био је највећи у години титуле (2022). Спровођење тих пројеката и представљање страних партнера је несумњиво допринело промовисању европских (културних) вредности међу локалним становништвом.

Извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК 2022.

270

УКУПАН БРОЈ СТРАНИХ ПАРТНЕРА/САРАДНИКА

50+

ЗЕМАЉА ЕВРОПЕ И СВЕТА У ПРОГРАМУ ЕПК

Извор: интерни подаци, Фондација 2024.

ГРАЂАНИ И РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ КУЛТУРЕ

Грађани имају општи позитиван став према развоју културе у Новом Саду. Ово је повезано са потребом да се повећају улагања у развој културе и децентрализацијом културе. Поред тога, грађани су релативно задовољни са локалном културном понудом. С друге стране, њихово задовољство културном понудом у њиховим насељима значајно је ниже – стога не изненађује то што грађани наглашавају потребу за децентрализацијом културе. Грађани такође јасно наглашавају да понуда културних догађаја треба да одсликава локалну мултиетничку/мултикултуралну разноликост.

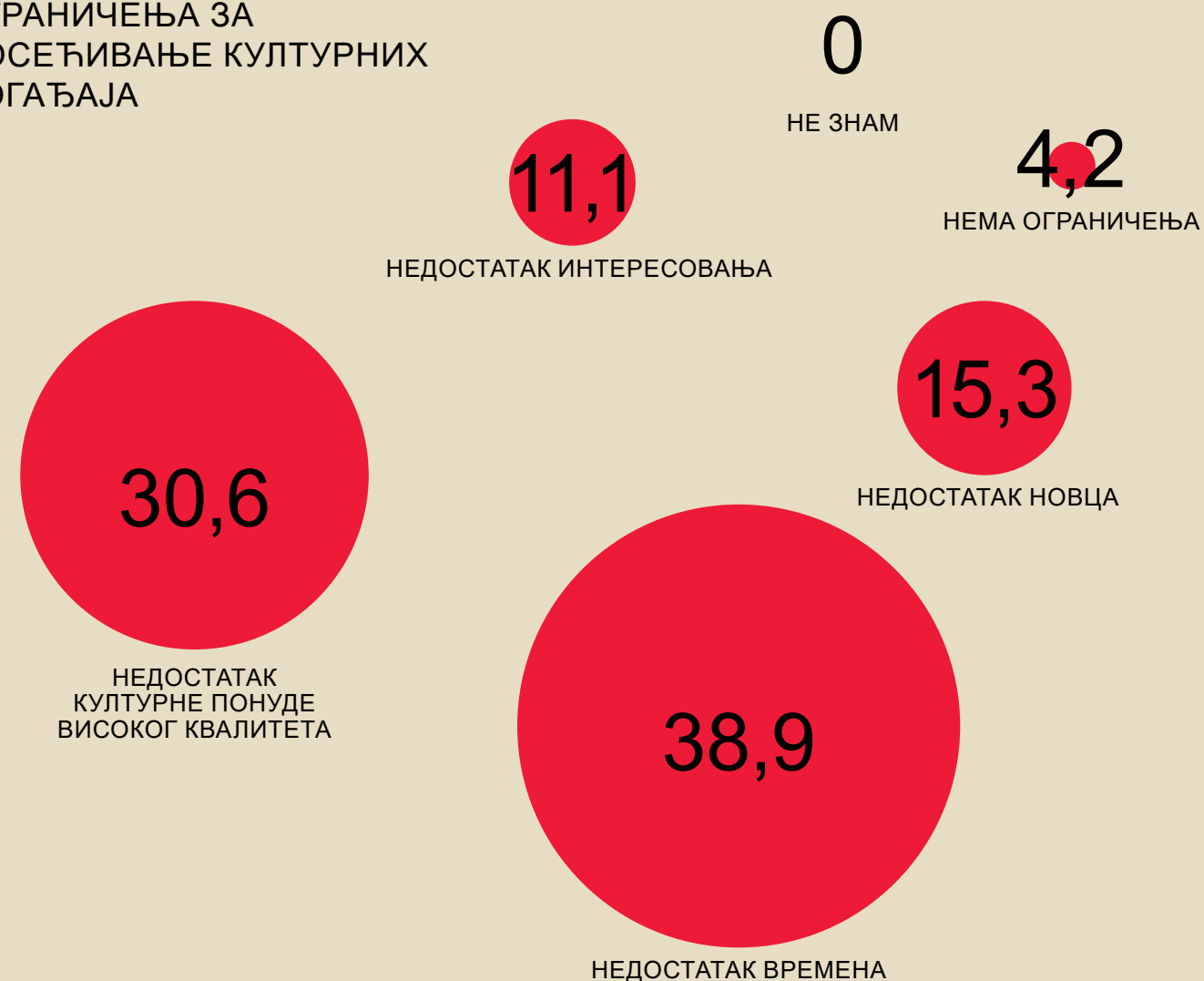
Насупрот томе, грађани су предложили алтернативе културне сцене и активности институција културе као главне прилике за локални развој културе. Локалне институције културе су препознате као важни актери у развоју културе.

ГРАЂАНИ И ДОГАЂАЈИ

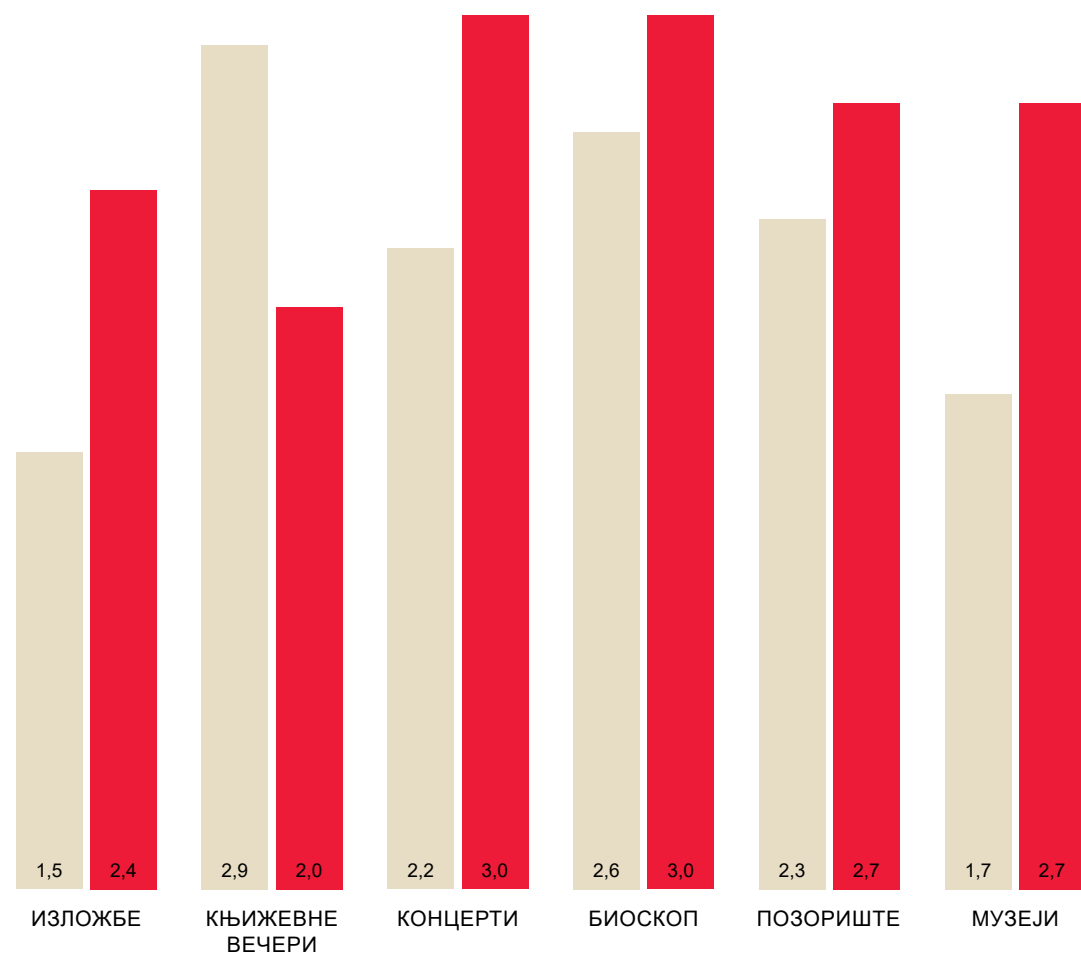
У поређењу са претходном годином, уочава се мањи пораст у просечној учесталости посета. Грађани најчешће посећују концерте, биоскоп и позориште. Најважнија препрека за чешће посећивање културних догађаја је недостатак времена, ограничена понуда и финансијска ограничења.

%

ОГРАНИЧЕЊА ЗА ПОСЕЂИВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОГАЂАЈА

Извор: Анкета са заједницом, 2022

1 - НИКАД / 2 - ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ / 3 - ЈЕДНОМ У НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ / 4 - БАР ЈЕДНОМ МЕСЕЧНО / 5 - БАР ЈЕДНОМ НЕДЕЉНО

Као главна ограничења за (чешће) присуство на културним догађајима наводе се:

- _ недостатак времена,
- _ мањак културне понуде високог квалитета, и
- _ финансијска ограничења.

За 4,2% грађана не постоје ограничења за присуство културним догађајима. Грађани који прате културни садржај у медијима чешће одлазе на догађаје локалних институције културе.

Учесталост посета институцијама културе може бити повезан са проценом културне понуде Новог Сада и/или дела града у којем грађани живе. Грађани су релативно задовољни са културном понудом Новог Сада, али су значајно мање задовољни са културном понудом у њиховим насељима. Међутим, у поређењу са резултатима из претходне године, постоји значајан пораст у просечном задовољству грађана – на нивоу Новог Сада за 4,3% и на нивоу стамбених насеља за чак 20,3%. Други резултат указује на позитивне ефекте децентрализације културних догађаја (Извор: Анкета са заједницом, 2022).

ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ
ДЕНЦЕТРАЛИЗАЦИЈЕ
КУЛТУРНИХ ДОГАЂАЈА

ГРАЂАНИ И КУЛТУРНИ САДРЖАЈ У МЕДИЈИМА

Само 1,4% грађана не прати културни садржај у медијима. Остали то већином раде скоро сваког дана или свакодневно. У поређењу са претходним годинама, учесталост конзумирања културног садржаја се повећала. Културни садржај је се и даље највише конзумира путем интернета (94,4%), док су традиционални медији (телевизија, радио и штампани медији) значајно мање популарни. Резултати показују да добро информисани грађани више учествују у локалној култури (Извор: Анкета са заједницом, 2022).

КАЛИКО ЧЕСТО ГРАЂАНИ КОНЗУМИРАЈУ КУЛТУРНИ САДРЖАЈ У МЕДИЈИМА (2022)

НИСАМ ЗАИНТЕРЕСОВАН-А / 1,4%

РЕТКО / 2,2

ПОНЕКАД / 24,7

ЧЕСТО / 39,7%

СВАКОГ ДАНА / 27,4%

ГРАЂАНИ ВИДЕ НОВИ САД КАО:

- _ место са интересантним културним и историјским знаменитостима,
- _ привлачно место за образовање,
- _ место које нуди добру гастрономску понуду,
- _ уопштено, пријатно место за живот (извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК, 2022).

Како би се представила и побољшала слика града, Фондације користила разне моделе и канале промоције (телевизију, штампу, радио, друштвене мреже, агенције). У години титуле ЕПК, уочен је пораст у свим аспектима медијске промоције што је повећало укупан број пратилаца на свим каналима Фејсбука и Инстаграма; укупан број пратилаца на званичној страници Фејсбука и профилу Инстаграма за пројекат НС2022; укупном досегу на свим каналима; укупном броју посетилаца на званичном сајту пројекта НС2022.

Током пет година, заједница на Фејсбуку порасла је за 571% а заједница на Инстаграму за 1260%, што је заједно више од 180.000 пратилаца на званичним каналима Фондације. Званичан сајт Фондације је у години титуле имао 161,317 посетилаца, што је означава пораст за 237% у односу на претходну годину.

ВИДЉИВОСТ И ПЕРЦЕПЦИЈА ГРАЂАНА О ПРОЈЕКТУ НОВИ САД – ЕПК 2022

Већина грађана се информисала користећи интернет (59,6%), затим друштвене мреже ЕПК (18,6%) и од пријатеља, познаника и породице (11,1%). Та три извора информација су била најчешћа и најдоминантнија годинама.

Став грађана према чињеници да је Нови Сад добио титулу ЕПК је мерен на скали од 1 до 5 (1 – потпуно негативан, 5 – потпуно позитиван). Истраживање је показало да грађани уопштено имају позитиван став према чињеници да је Нови Сад добио титули, што потврђује веома висока оцена од 4,20 (СД 1,15). Занимљиво је приметити да је просечна оцена за ово питање била готово иста у претходним годинама што указује на стални позитиван став током година.

Грађани су умели да наведу пројекат који је организован као део пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе” или оквиру Културних станица (нпр. Свилара и Еђшег). Најчешће се наводе Калеидоскоп, Дочек, Корзо, Хероине и Бетовен маратон, и ти догађаји су се показали као најпрепознатљивији међу испитаницима.

Дочек и Калеидоскоп су догађаји које грађани Новог Сада препознају годинама.

Најпосећенији догађаји су без сумње били управо у оквиру Калеидоскопа културе (где је Корзо посебно наглашен) и Дочека, а један од најпосећенијих догађаја је био и Бетовен маратон.

Најважнији разлози за посећивање догађаја су квалитет програма (21,7%), што охрабрује. Други разлози су догађаји и извођачи који су у складу са интересовањима и укусом испитаника (14,3%), приступачност цене (6,2%), и догађаји који доносе нешто ново и другачије (6,2%). То показује да је концепт догађаја био пажљиво креиран како би одговорио на жеље и потребе грађана Новог Сада, што је уочљиво и у конзистентним резултатима из године у годину

КАЛЕИДОСКОП КУЛТУРЕ,
ДОЧЕК, КОРЗО, ХЕРОИНЕ И
БЕТОВЕН МАРАТОН

најпрепознатљивији културни догађаји у оквиру пројекта Нови Сад ЕПК

1,260%

Раст заједнице на Инстаграму

571%

Раст заједнице на Фејсбуку

61,4%

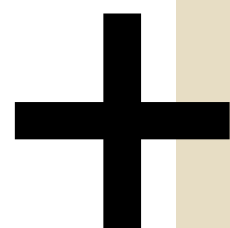
грађана приметило је промене у граду
као резултат титуле ЕПК

РАЗЛОЗИ ЗА ПОСЕЋИВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОГАЂАЈА КОЈИ СУ ДЕО ЕПК

Укупно 77,6% грађана тврди да је година титули испунила и превазишла њихова очекивања. Изразили су задовољство повећаним бројем квалитетних догађаја који су одговарали различитим категоријама посетилаца и разноликошћу изложби у институцијама културе.

Укупно 61,4% грађана је приметило промене у граду које су резултат титуле ЕПК.

Приметно је да је сваке године пораст броја људи који примећују промене у граду повезан са активностима у припреми ЕПК. Промене које су испитаници примећивали приказане су на следећој слици, где већина грађана верује да је титула донела позитивне промене граду (Извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК, 2022).

- _ Више културних догађаја високог квалитета
- _ Употреба нових простора за догађаје
- _ Обнова Креативног Дистрикта
- _ Изградња Музичке и балетске школе
- _ Обнова Подграђа Петроварадинске тврђаве
- _ Разноврсне уметничке изложбе
- _ Велик број културних догађаја у периферним деловима града
- _ Активне Културне станице
- _ Веће присуство културе у медијима
- _ Истицање локалних уметника и радника у култури
- _ Нови савремени догађаји који користе иновативне и модерне технологије

Извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК, 2022

ЗАКЉУЧЦИ

- 1 / Грађани су уопштено задржали позитиван став према титули ЕПК, који је остао конзистентан током година.
- 2 / Очекивања већине грађана су испуњена или превазиђена у години титуле.
- 3 / У години титуле, видљивост догађаја које је организовала Фондација значајно се повећала.
- 4 / Калеидоскоп, Дочек, Бетовен маратон и Корзо су најпрепознатљивији догађаји у оквиру пројекта ЕПК.
- 5 / Доминантни разлози за посећивање догађаја су квалитет програма, догађаји и извођачи одабрани према укусу грађана, као и повољност цене.
- 6 / Организација догађаја је добила ниже оцене у поређењу са квалитетом програма, али је задовољство са оба аспекта расло током година.
- 7 / Грађани имају уопштено позитивна осећања према титули ЕПК.
- 8 / Позитивне промене у граду, које су грађани приметили, већином се односе на већи број и разноликост догађаја, активирање нових простора, употребу нове технологије у организацији догађаја и инфраструктурне пројекте (Извор: Анкета о перцепцији грађана о титули ЕПК, 2022).

ЛОКАЛНЕ НВО – КЉУЧНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Већина локалних НВО која је била анализирана била је примарно укључена у активности креирања културних садржаја. Њихове појединачне активности су веома разнолике и обухватају музику, позориште, визуелне уметности, очување културног наслеђа, очување традиције, итд. Међутим, ту су и организације укључене у промовисање волонтерског рада, заштите људских права, активности које се фокусирају на студенте, итд.

Локалне НВО обично немају стално запослене. Уместо тога, организују и извршавају своје активности на основу волонтерског рада. По потреби (нпр. организација посебних активности) и у складу са финансијским средствима (нпр. доступни пројектни фондови), организације повремено ангажују запослене на одређено. Локалне НВО које имају стално запослене класификоване су као микро-организације јер имају мање од пет запослених.

Организације су већином основане у последњих 15 година.

Њихови чланови или активисти су претежно жене и млади – с друге стране, има јако мало или нимало људи са инвалидитетом и Рома међу члановима и активистима. Изузетак су локалне организације које се баве питањима Рома или људи с инвалидитетом (Извор: Анкета о локалним НВО, 2022).

АКТИВНОСТИ ЛОКАЛНИХ НВО

Локалне НВО су укључене у припрему о спровођење разних активности. Најчешће активности су повезане са:

- _комуникацијом са медијима,
- _изложбама, перформансима и концертима,
- _издавачким делатностима, и
- _истраживачким радом.

Сајмови и волонтерски кампови су најређе организоване активности.

Просечан број активности варира и зависи од типа и садржаја активности. Локалне НВО су најмање биле укључене у припрему активности и догађаја повезаних са:

- _промовисањем волонтерских пракси међу грађанима,
- _организовањем волонтерских акција грађана, и
- _подстицањем предузетничког духа међу грађанима.

С друге стране, активности попут:

- _неформалног образовања,
- _подстицање уметничког израза,
- _промовисање европских програма и вредности

ИЗВОРИ ЛОКАЛНИХ НВО

Локалне НВО имале су релативно разноврсне стратегије за обезбеђивање средстава. Претежно се ослањају на пројектно финансирање. Такав начин финансирања некад може бити значајан али често му недостаје стабилност јер је повезан са специфичним активностима или спровођењем

су међу најчешће припреманим и организованим. Те активности се организују најмање свака 3-4 месеца.

У поређењу са претходним годинама, постоји очигледан раст у учесталости следећа четири типа активности према њиховом садржају:

- _промовисање европских програма и вредности,
- _презентовање и решавање проблема у оквиру локалне заједнице,
- _подстицање друштвено одговорног понашања грађана,
- _подстицање учешћа грађана у доношењу одлука на локалном нивоу.

Већина локалних НВО постигла је скоро све планиране активности. Уочен је раст у броју организација које су скоро потпуно испуниле своје план активности како се приближавала година титуле. Тај тренд је био очекиван услед различитих прилика које су укључивале организације у организовање програма ЕПК.

Локалне НВО су потпуно или већином задовољне са резултатима својих активности. У поређењу са претходним годинама, уочава се раст задовољства међу организацијама са резултатима активности (Извор: Анкета о локалним НВО, 2022).

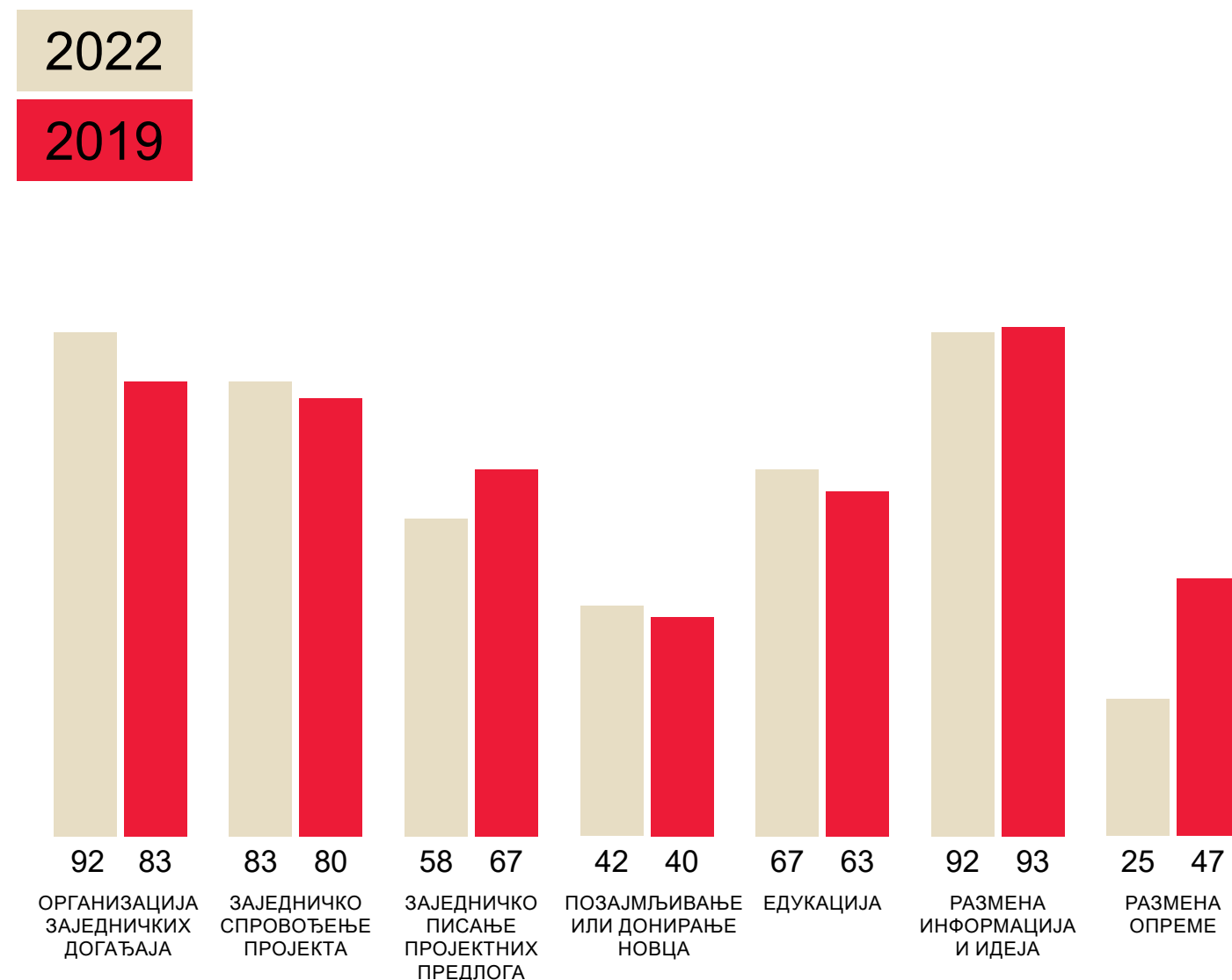
специфичних идеја у одређеном периоду, што може довести до прекида у раду организација. Поред пројектног финансирања, локалне НВО зависе и од донација (приватних, корпоративних, институционалних, итд.) као и од чланарина (Извор: Анкета евалуатора о локалним НВО, 2022).

ЛОКАЛНЕ НВО И УМРЕЖАВАЊЕ

Један од кључних предуслова за ефикасно функционисање локалних НВО је успостављање функционалних односа међу заинтересованим странама. На тај начин организације јачају свој друштвени капитал који могу да користе да компензују недостатак других облика капитала (нпр. људски капитал, финансијски капитал, итд.). Свака друга НВО је активна у организацијским мрежама. Постоји тренд раста када је реч о умрежавању. Локалне НВО претежно се повезују са медијима али и са значајним појединцима (нпр. стручњацима, уметницима, активистима, итд.). Поред тога, активно сарађују са другим локалним НВО (из Новог Сада, Србије и иностранства), али и са различитим државним органима (нпр. градским управама, покрајинским институцијама).

Сарадња у оквиру мрежа је углавном фокусирана на размену информација и идеја. Поред тога, локалне НВО сарађују са другим (локалним) заинтересованим странама када организују заједничке догађаје, спроводе пројекте или припремају образовне активности. У поређењу са претходним годинама, локалне НВО сарађивале су чешће са својим партнерима.

ЗАЈЕДНИЧКЕ АКТИВНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈА ПРЕМА % ЛОКАЛНИХ НВО У 2019. И 2022. ГОДИНИ

Извор: Анкета о локалним НВО 2019, 2022.

ЛОКАЛНЕ НВО И ДРУШТВЕНА ИНКЛУЗИЈА

Скоро половина локалних НВО су укључене у активности или пројекте који се односе на друштвену инклузију маргинализованих група. Постоји растућа свест и спремност локалних НВО да се укључе у такве активности.

У години титуле ЕПК, Нови Сад је угостио бројне програме посвећене важним темама за подизање свести о друштвеној инклузији.

150+ ПРОГРАМА ПОСЛАЛО ЈЕ ПОРУКУ МИРА И ТОЛЕРАНЦИЈЕ

47 УМЕТНИЧКА ПРОГРАМА БАВИЛО СЕ ПОДИЗАЊЕМ СВЕСТИ О ЕКОЛОГИЈИ

108 ДОГАЂАЈА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

700 ПРИСТУПАЧНИХ ПРОГРАМА

50 ПРОГРАМА ПОСВЕЂЕНИХ МАРГИНАЛИЗОВАНИМ ГРУПАМА

Извор: Анкета евалуатора о локалним НВО, 2022.

ЛОКАЛНЕ НВО И НОВИ САД – ЕПК 2022

Представници локалних НВО оценили су високом оценом сарадњу са Фондацијом (4,08 на скали од 1 до 5).

Ниједна од анализираних НВО није изразила жељу да буде искључена из активности ЕПК. Међу представницима локалних НВО постоји изражен позитиван став према титули ЕПК.

Поред тога, уочава се тренд повећања позитивних оцена када је реч о титули ЕПК. Препознато је неколико значајних последица титуле ЕПК за локалне НВО:

_прилике за побољшање сарадње са локалним, републичким и страним владиним и невладиним организацијама,

_јачање друштвеног капитала,

_прилике за промовисање и повећање видљивости организација, посебно на међународном нивоу (Анкета о локалним НВО, 2022).

ПРЕДСТАВНИЦИ ЛОКАЛНИХ НВО ОЦЕНИЛИ СУ ВИСОКО КВАЛИТЕТ САРАДЊЕ СА ФОНДАЦИЈОМ

4,08/5

ДИМЕНЗИЈА – ПРИВРЕДА

Главни стратешки документи града из области културе подржавају један од стратешких циљева - обезбеђивање одрживости планираних културних активности.

Пружајући механизам за институционално повезивање између туристичке индустрије и културног сектора и постепено померање од индустријског модела ка тзв. привреди искуства.

БУЏЕТ ЗА КУЛТУРУ – ГРАД
НОВИ САД (У ДИНАРИМА)

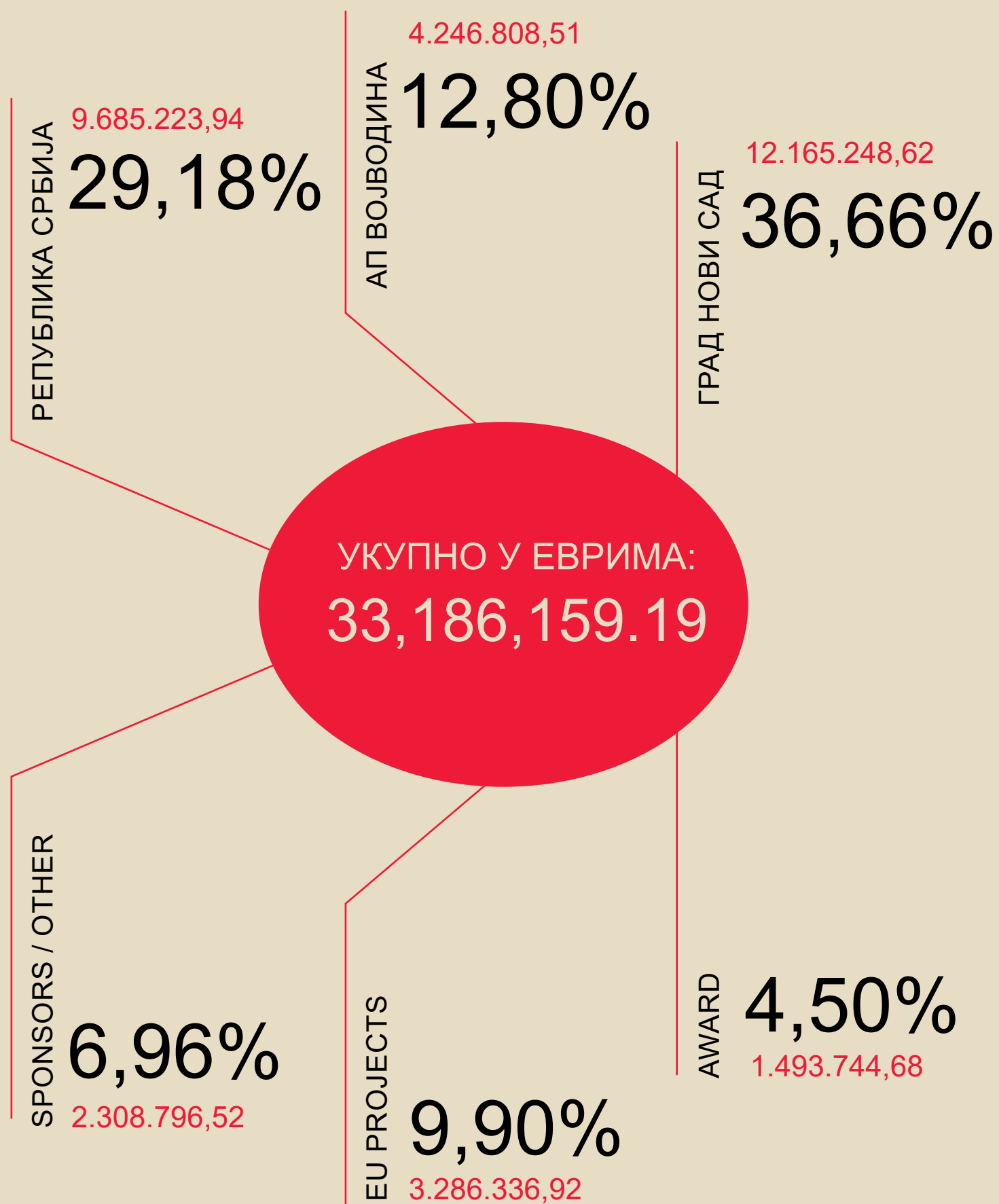
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Укупно буџет	932.847.226,67	1.333.378.428,90	1.788.890.172,63	2.267.014.622,30	2.378.550.755,19	3.319.927.724,01	3.573.543.055,96
% укупног градског буџета *	4,83	7,13	7,78	9,07	8,97	10,98	9,76

% УКУПНОГ ГРАДСКОГ БУЏЕТА *

* нижи проценат због повећања укупног градског буџета

Извор: Буџет града Новог Сада

БУЏЕТ ПРОГРАМА ЕПК ПО ИЗВОРУ ФИНАНСИРАЊА

Извор: интерни подаци, Фондација 2022

РЕАЛИЗОВАНА УЛАГАЊА У НОВА СТАЛНА СРЕДСТВА

Реализована улагања у извештајној години представљају вредност спроведених изградњи, изградњи или куповине нових објеката, без обзира на то да ли су та улагања била остварена и исплаћена.

Улагања Новог Сада била су ниска. Међутим, од 2018. године улагања Новог Сада постепено су расла и досегла највишу тачку у 2022. години. Тај раст улагања у Новом Саду поклапа се са титулом ЕПК, што указује на повећан фокус на професионалне, научне и техничке активности како би се подржали културни догађаји и инфраструктурни развој.

Од 2018. године, улагања Новог Сада у уметност, забаву и рекреацију значајно су порасла. У 2022. години, години титуле ЕПК за Нови Сад, и Нови Сад и Србија су доживели значај пораст улагања.

ПРОФЕСИОНАЛНЕ, НАУЧНЕ, И ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТИ (У ХИЉАДАМА ДИНАРА)						
	2017	2018	20219	2020	2021	2022
Србија	33.021.149	41.939.940	34.785.752	30.755.458	30.742.452	40.231.725
Град Нови Сад	1.489.371	1.827.916	1.825.444	2.946.329	4.897.803	17.078.295

Извор: Општине и региони, 2018-2023, Завод за статистику Републике Србије

УМЕТНОСТ, ЗАБАВА И РЕКРЕАЦИЈА (У ХИЉАДАМА ДИНАРА)						
	2017	2018	20219	2020	2021	2022
Србија	6.090.331	9.628.129	9.124.963	9.038.897	10.694.263	13.620.206
Град Нови Сад	447.914	310.838	1.037.595	974.963	1.898.563	2.118.718

Извор: Општине и региони, 2018-2023, Завод за статистику Републике Србије

РЕГИОНАЛНИ БДВ, 2022 (У ХИЉАДАМА ДИНАРА)						
Година	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Регионални БДВ						
Србија	3.946.352	4.198.729	4.480.900	4.572.056	5.184.078	5.963.659
Војводина (НУТС2)	1,046,693	1,087,629	1,188,022	1,170,424	1,336,519	1,572,383
Јужнобачки округ (НУТС3)	429.446	439.754	486.180	462.493	529.101	662.264
Уметност, забава и рекреација; Друге услуге; Делатности домаћинства као послодаваца; Делатности домаћинства за производњу недиференцираних добара и услуга за сопствену употребу; У - Делатности екстериторијалних организација и органа						
Војводина (НУТС2)	28.172	28.738	31.427	26.725	31.781	35.984
Јужнобачки округ (НУТС3)	12.992	12.517	14.112	12.220	15.154	17.376

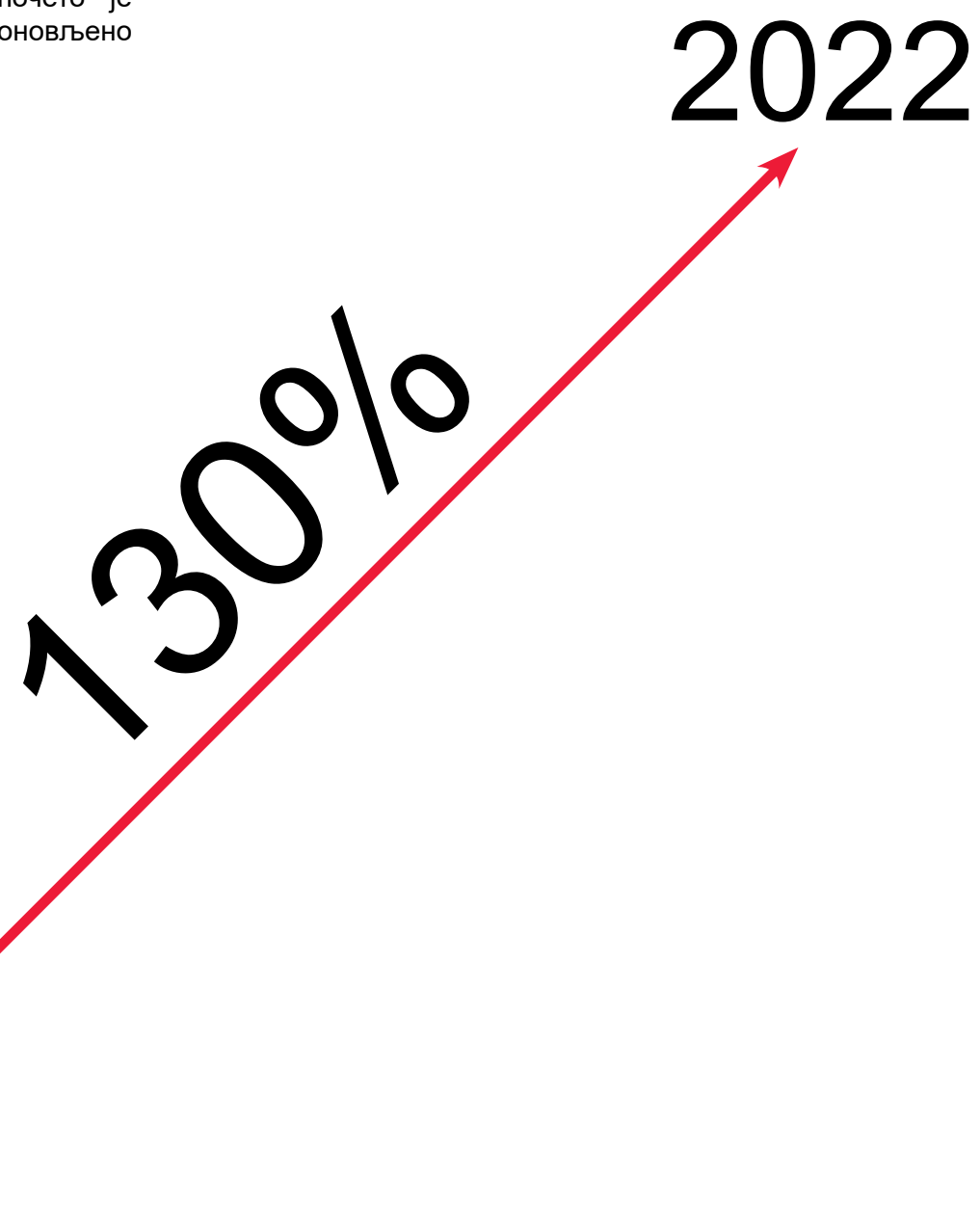
Извори: Регионални бруто домаћи производ, Региони и подручја Републике Србије, Републички завод за статистику, 2017-2022

НЕЗАПОСЛЕНОСТ У СРБИЈИ И ГРАДУ НОВОМ САДУ 2017-2022						
Подручје	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Србија	618.826	552.513	485.405	491.347	477.564	427.152
Број незапослених на 1000 становника	88	79	70	71	70	64
Град Нови Сад	16.774	14.608	13.932	13.015	12.970	11.456

Извор: Општине и региони, 2018-2023, Завод за статистику Републике Србије

УЧИНАК ТУРИЗМА

Истраживање о виђењу туриста спроведено је како би се утврдило виђење домаћих и страних посетилаца о слици и бренду града Новог Сада, њиховим мотивацијама за посету, као и њиховим виђењем Новог Сада као ЕПК за 2022. годину. Циљ истраживања био је и да се идентификују најважније урбане знаменитости града и да се утврде најважније предности Европске престонице културе за град. Истраживање је било лонгитудинално и започето је 2018. године, а затим поновљено 2019. и 2022. године.

Година титула завршила се са повећањем посета за више од 130% у поређењу са 2016. годином.

Мај и јул су традиционално били најпожељнији месеци за туристе у Новом Саду, што пре свега приписује чињеници да град има велике догађаје током тог периода. Јул се истиче као врхунац захваљујући чувеном музичком фестивалу Егзит, који привлачи људе са свих страна. Како година одмиче, прилив туриста се обично смањи до краја године, иако други део године значајно надмашују први. Задивљујуће, 2022. године десио се трећи пораст туриста током октобра, што је супротно уобичајеним сезонским трендовима. Та аномалија наглашава да је привлачност града расла током године, што се приписује догађајима ЕПК, и истиче бољу расподелу туриста у другом делу године.

72,9% туриста је чуло да Нови Сад носи титули ЕПК*

90,9% туриста имало је позитивно или веома позитивно виђење града*

92,9% туриста би препоручило Нови Сад својим пријатељима и породици*

93% туриста би се вратило у Нови Сад*

* истраживање независних евалуатора

Традиционално, суседне земље су стално доминирале на листи топ 10 земаља из којих туристи долазе у Нови Сад, са Босном и Херцеговином и Хрватском на првом и другом месту. Током 2022. године, састав туриста остаје релативно стабилан, са једном важном разликом – повећање броја посетилаца из Руске Федерације. Тај пораст у броју се може приписати ескалацији конфликта у Украјини. Заједно са титулом ЕПК, трајна популарност Новог Сада међу суседним земљама наглашава његову привлачност као туристичке дестинације.

ТОП 10 ЗЕМАЉА ИЗ КОЈИХ ДОЛАЗЕ ПОСЕТИОЦИ НОВОГ САДА ПО ГОДИНАМА

2018	2019	2020	2021	2022
Хрватска	Хрватска	Босна и Херцеговина	Босна и Херцеговина	Босна и Херцеговина
Босна и Херцеговина	Босна и Херцеговина	Хрватска	Хрватска	Хрватска
Словенија	Словенија	Друге европске земље	Словенија	Руска Федерација
Кина	Кина	Словенија	Немачка	Словенија
Румунија	Немачка	Немачка	Турска	Немачка
Немачка	Румунија	Турска	Руска Федерација	Румунија
Пољска	Пољска	Руска Федерација	Мађарска	Северна Македонија
Мађарска	Руска Федерација	Аустрија	Северна Македонија	Мађарска
Северна Македонија	Мађарска	Румунија	Друге азијске земље	Пољска
Грчка	Црна Гора	Црна Гора	Црна Гора	Црна Гора

Извор: Туристички инфо-центар Новог Сада, 2018-2022.

ВИЂЕЊЕ ТУРИСТА О ГРАДУ И ТИТУЛИ ЕПК

У години титуле 2022, по први пут је значајан процена туриста био обавештен о граду путем дигиталних канала ЕПК.

Након што су били упитани на који начин су се информисали о Новом Саду, испитаници су оценили своје виђење о томе колико добро је Нови Сад промовисан као туристичка дестинација на скали од 1 (веома лоше) до 5 (одлично). Просечан одговор на ово питање био је 4,37, што указује да туристи верују да је Нови Сад добро промовисан као туристичка дестинација. Тачније, 81,1% (у поређењу са 66,1% у 2019. години и са 49,3% у 2018. години) сматра да је одлично промовисан, 13,1% сматра да је добро промовисан, док само 5,8% испитаника верује да је Нови Сад лоше и веома лоше промовисан као туристичка дестинација.

Након тога, испитаници су оценили колико се безбедно осећају у Новом Саду на скали од 1 (веома небезбедно) до 5 (веома безбедно). Просечна оцена испитаника за ово питање била је 4,85, што значи да су се скоро сви испитаници осећали безбедно или веома безбедно у Новом Саду.

Ако упоредимо те резултате са оним из 2018. и 2019. године, можемо закључити да се виђење безбедности града од стране туриста повећало, као и њихово виђење квалитета промоције града (Извор: Анкета виђење туриста о граду и титули ЕПК 2018, 2019, 2022).

ПОВЕЋАЊЕ У % ТУРИСТА КОЈИ МИСЛЕ ДА ЈЕ НОВИ САД ДОБРО ПРОМОВИСАН КАО ТУРИСТИЧКА ДЕСТИНАЦИЈА

2018 **49.3%**

2019 **66.1%**

2022 **81.1%**

Извор: Анкета виђење туриста о граду и титули ЕПК 2018, 2019, 2022

ВИЂЕЊЕ О ГРАДУ

Један од главних закључака са прошлогодишње конференције CityNation Place одржане у Лондону је да углед града има више од 30% утицаја на инвеститоре када одлучују да уложе у тај град и на туристе да посете тај град.

То је разлог зашто је рад на угледу града блиско повезан са промоцијом свих културних догађаја јер је култура начин живота у Новом Саду и стога је слика града културе је један од главних циљева кампање ка широј публици.

Приметно најниже оцењени аспекти су повезани са инфраструктуром, јавним превозом, климом и чистоћом, што је најниже оцењен аспект Новог Сада. С друге стране, Нови Сад је високо оцењен као туристичка дестинација, са нагласком на безбедност, добре ресторани, кафиће, барове, смештаје, ноћни живот итд. Стога, туристи се у Новом Саду осећају безбедно и сматрају да је туристичка инфраструктура развијенија и већег квалитета од опште инфраструктуре.

Мултикултурализам града је такође препознат као високо оцењен аспект. Важно је поменути да је у години титуле, разноликост културних догађаја оцењена високо, што је свакако резултат богатог програма ЕПК. Уопштено гледано, постоји веома позитивно виђење Новог Сада међу туристима, пошто је већина аспеката оцењена изнад 4.

1 / ВИСОК НИВО ЛИЧНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

2 / МУЛТИКУЛТУРАЛНИ ГРАД

3 / КВАЛИТЕТАН СМЕШТАЈ

4 / ДОБРИ РЕСТОРАНИ

5 / ПРЕЛЕПИ КАФИЋИ И БАРОВИ

6 / ЖИВОПИСАН НОЋНИ ЖИВОТ

7 / ИНТЕРЕСАНТНИ КУЛТУРНИ ДОГАЂАЈИ / ФЕСТИВАЛИ

8 / ПРИЈАТЕЉСКИ НАСТРОЈЕНИ ГРАЂАНИ

Извор: Анкета виђење туриста о граду и титули ЕПК 2018, 2019, 2022

Опште виђење града је такође оцењено на скали од 1 (веома негативно) до 7 (веома позитивно). Просечна оцена за ово питање је 5,96 што указује на позитивно виђење града међу туристима. Када се ово изрази у процентима, скоро 90,9% испитаника има позитивно и веома позитивно виђење града, док само 0,6% испитаника има негативно или веома негативно виђење.

Поред тога, испитаници су питани да ли би посетили Нови Сад поново и да ли би га препоручили пријатељима и породици. Одговори су мерена на Ликертовој скали од 5 бодова (1 – није вероватно, 5 – врло вероватно). Просечна оцена за питање да ли би препоручили Нови Сад пријатељима и породици је 4,72 (са просечним одступањем од 0,728), што значи да би 92,9% испитаника вероватно или врло вероватно препоручило Нови Сад пријатељима и породици.

Када је реч о поновном доласку у Нови Сад, 93% испитаника би вероватно или врло вероватно посетили Нови Сад поново (Извор: Анкета виђење туриста о граду и титули ЕПК 2018, 2019, 2022).

90.9%

испитаника има позитивно или веома позитивно виђење града

92.9%

испитаника би вероватно или врло вероватно препоручило Нови Сад пријатељима и породици

93%

испитаника би вероватно или врло вероватно поново посетили Нови Сад

ВИЂЕЊЕ УРБАНИХ ЗНАМЕНИТОСТИ

Следећи део истраживања био је фокусиран на виђење туриста када је реч о урбаним знаменитостима у граду. Резултати показују да су туристи најзадовољнији центром града, шеталиштем поред реке („Штрандом“) и јавном расветом, док су мање задовољни бројем места за паркинг, чистоћом тргова и улица и парковима које су посетили. У поређењу са истраживањима спроведеним 2018. и 2019. године, просечна оцена за задовољство са јавним просторима и јавном расветом је порасла. Међутим, број места за паркирање и чистоћа остају елементи којима су туристи најмање задовољни из године у годину.

МОТИВАЦИЈА ЗА ПОСЕЂИВАЊЕ НОВОГ САДА

Један од циљева спроведеног истраживања била је да се истражи мотивација за посеђивање Новог Сада. Туристима је представљено 23 мотива које су они оцењивали у мери у којој одговарају њиховим разлозима за долазак у Нови Сад на скали од 1 до 5 (1 – не слажем се уопште, 5 – у потпуности се слажем).

Шест најдоминантнијих мотивација за посеђивање Новог Сада су:

- _ Уживање у локалној кухињи.
- _ Бег од свакодневне рутине.
- _ Да би научили нешто ново и занимљиво.
- _ Да би провели време са пријатељима.
- _ Да би посетили место у ком нису били раније, и
- _ Туристички аранжман је био повољан.

72.9%

ТУРИСТА ЧУЛО ЈЕ ДА НОВИ САД
НОСИ ОВУ ТИТУЛУ

ВИЂЕЊЕ ЕПК У 2022. ГОДИНИ

Прво питање које је постављено туристима било је да ли су чули да је Нови Сад ЕПК у 2022. години пре него што су дошли у град.

Резултати показују да је 79,2% туриста чуло да Нови Сад носи ову титулу. Тај проценат показује да је ниво препознавања титуле и свест страних и домаћих туриста о томе висока.

Туристи су потом питани да ли су присуствовали неком догађају или активности коју је организовала Фондација (као део пројекта ЕПК), 53,2% испитаника су одговорили позитивно, док 28,2% верује да су можда присуствовали али нису сигурни ко је био организатор, а 18,3% испитаника је одговорило да нису присуствовали догађајима / активностима које је организовала Фондација. Број испитаника који су присуствовали догађајима које је организовала Фондација био је значајно већи у поређењу са 2019. и 2018. годином.

Када су упитани да ли су посетили неку другу ЕПК, 47,1% одговорило је да јесу, док 52,9% није. Они испитаници који су посетили неку другу ЕПК су питани шта Нови Сад чини другачијим на основу њиховог искуства и они су нагласили да су то:

- _ другачија култура,
- _ специфични догађаји,
- _ јединствена атмосфера и простор,
- _ пријатељски настројени грађани.

Треба такође нагласити да су испитаници препознали позитивне друштвене промене које титула ЕПК може да донесе, као што су побољшање сарадње између локалне власти и грађана, као и повећање осећања припадања заједници.

НОВИ САД 2022 – У МЕДИЈИМА

У области маркетинга и комуникација, Фондација „Нови Сад – Европска престоница културе” имала је више циљева, имајући у виду главну визију „За нове мостове” – да се представе и промовишу:

- _НОВИ ЉУДИ,
- _НОВИ ПРОЦЕСИ,
- _НОВИ ПРОГРАМИ,
- _НОВИ ПРОСТОРИ.

Маркетиншка стратегија обухватала је не само презентовање пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе” и његово спровођење, већ и подстицање промена у промовисању културе у традиционалним и дигиталним медијима као и конзумирању културног садржаја.

У том контексту, маркетинг је тежио побољшању виђења које медијске куће и грађани као општа публика имају о култури, као и да се створи више простора за представнике културне сцене.

Тим за маркетинг и комуникације имао је за примарни задатак да упозна публику за титулом Европске престонице културе и тиме колико је она важна за културну сцену земље а не само града који носи титулу.

Комуникација је била стратешки осмишљена да узме у обзир различите циљне групе и комуникацијске канале, са посебним фокусом на промишљање о осетљивим друштвеним темама које су отворене у оквиру пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе”.

КОМУНИКАЦИЈСКИ ЦИЉЕВИ ЗА 2022. ГОДИНУ

- 1 / Ефикасна промоција свих програма пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе” са посебним фокусом на тзв. „истакнуте” програме и максимално повећање видљивости пројекта кроз промовисање тих пројекта у оквиру имиц-кампања и програмских кампања самих Програмских лукова.
- 2 / Повећање интересовања, видљивости и посете свим пројектима у Новом Саду, широм Србије и региона.
- 3 / Промовисање целокупног концепта „За нове мостове”.
- 4 / Промовисање завршених инфраструктурних пројеката који ће остати као легат граду и након што се пројекат „Нови Сад – Европска престоница културе” заврши.
- 5 / Наставак промовисања пројеката ЕУ у међународних пројеката.
- 6 / Промовисање мреже Културних станица током 2022. године као подршка спровођењу пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе”

ПЛАН КАМПАЊЕ ЗА НОВИ САД 2022:

Главна идеја била је да се обухвати што је могуће више циљних група користећи најефикасније канале комуникације. Фокус осмишљавања кампање био је да се пренесе порука културе пре свега грађанима Новог Сада, а затим и људима широм Србије и региона.

ИМИЦ-КАМПАЊА (ОКТОБАР 2021. – ДЕЦЕМБАР 2022.):

Имиц-кампања за 2022. годину почела је у јуну 2021. године са великом конференцијом за штампу у Градској концертној дворани, након чега је уследио званичан почетак кампање у октобру 2021. године. Почетак кампање са презентацијом целокупног програма на званичном сајту Фондације и промоцијом Новог Сада као туристичке дестинације са званичним видеом били су велике прекретнице у промовисању пројекта ЕПК. Key messages of this campaign:

_Нови Сад је град културе у 2022. години и остаће град културе у наредним годинама, и

_Нови Сад је дестинација за посетити у 2022.

Након кампање за имиц града уследила је бренд-кампања за Дочек и Церемонију отварања. Тај део кампање трајао је током новембра и децембра. У другој половини децембра 2021. године, почела је масовна програмска кампања која је таргетирао широку публику и позивала их на Церемонију отварања у јануару 2022. Године.

Овај део кампање обухватао је:

_Спољно рекламирање путем билборда, застава, плаката, ЛЕД дисплеја и мегабордова у Новом Саду, Београду и Војводини, као у националним туристичким планинским центрима,

_Телевизијску кампању уз коришћење званичног видеа Новог Сада као ЕПК,

_Интензивну ПР кампању у главним европским, регионалним и националним медијима користећи чланке и бројна гостовања,

_Дигиталну кампању која је промовисала концепт ЕПК путем званичник онлајн канала Фондације, и

_ БТЛ кампању и директно слање мејлова.

Алати за праћење ефеката кампање били су: прес-клипинг, *Google Analytics*, *Google Ads*, *Meta Business*, интерни извори, и *Ads manager*.

Медијски простор за културу у
Новом Саду порастао за 100%

2021

У области ПР-а, Фондација „Нови Сад - Европска престоница културе” успела је да обезбеди више медијског простора за културу у Новом Саду, повећавши тај простор за 100% у 2022. години у поређењу са 2021. годином. Током године титуте, било је у просеку 40 објава у медијима по дану.

ПР стратегија покрила је најширу циљну групу у сарадњи са више од 200 националних и локалних медија (ТВ, штампа, радио, новинске агенције, портали), који су информисали публику о пројекту „Нови Сад - Европска престоница културе” путем више од 40.000 медијских објава, скоро 20.000 минута на ТВ и више од 3.000 минута на радију у периоду 2017-2022. Године. То значи да је у просеку било 22 медијске објаве дневно. Од 2017. до 2022. године, већина важних догађаја, као што су Корзо у оквиру Калеидоскопа културе и Церемонија отварања Зенитеум, препозната је као неки од најважнијих у земљу у том моменту и преносили су их оба јавна сервиса - Радио телевизија Србије и Радио телевизија Војводине. То значи да је пројекат добио више од 900 минута програма уживо на ТВ и радијским каналима.

Поред више од 400 медијских саопштења за јавност објављених од 2017. до 2022. године, рад на ПР-у обухватао је и стратешко планирање о представљању одређеног садржаја циљним групама које прате одређене медије.

40 Медијских објава по дану у 2022. години

5,500 објава у штампаним медијима

4,000+ објава у електронским медијима

30,000+ објава у новинским агенцијама и на интернет порталима

у периоду 2017-2022.

40,000+ медијских објава

20,000 минута на телевизији

3,000+ минута на радију

900+ минута програма уживо на ТВ и радијским каналима

у периоду 2017-2022.

200 НАЦИОНАЛНИХ И ЛОКАЛНИХ МЕДИЈА

Година	Електронски медији	Штампани медији	Портали
2017	488	498	1875
2018	821	804	5366
2019	659	1122	5352
2020	355	409	1691
2021	684	955	5659
2022	1151	1689	11428
Укупан број објава	4158	5477	31371

Извор: Фондација и прес-клипинг

Током 2022. године било је највише објава - више од 14.000. Електронски медији обухватају више од 1.000 објава, штампани више од 1.500, а новинске агенције и портали више од 11.000.

Месец	Телевизија	Радио	Штампа	Портали	Укупно
Јануар	169	16	156	968	1309
Фебруар	93	7	152	1005	1257
Март	89	9	146	980	1224
Април	58	6	109	867	1040
Мај	90	11	171	1131	1403
Јун	107	13	177	1201	1498
Јул	72	8	183	948	1211
Август	85	4	129	816	1034
Септембар	90	8	140	1103	1341
Октобар	53	4	101	825	983
Новембар	69	9	106	821	1005
Децембар	75	6	119	763	963
Укупно	1050	101	1689	11428	14268

Нови Сад је препознат од стране регионалних и неких од најбољих глобалних медија, који су извештавали о граду више од 200 пута наводећи га међу глобалним дестинацијама које не би требало пропустити.

Међу тим медијима, требало би поменути *Lonely Planet*, који је навео Нови Сад међу топ три дестинације у свету у 2019. Години. Други важни медији које вреди поменути укључују *CNN*, *BBC*, *Conde Nast Travel*, *Euronews*, итд.

34+ САТИ

преноса културног програма путем званичних дигиталних канала

КОМУНИКАЦИЈА НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

У оквиру ЕПК постоји мрежа онлајн комуникацијских канала који су усмерени ка публици. Кључне компоненте ове мреже су сајтови: novisad2022.rs, visitns.rs, kaleidoskopkulture.com, doceknrs.rs, i kulturnestanice.rs. Комуникација на друштвеним мрежама примарно је усмерена на Фејсбук и Инстаграм, са општим налозима Фондације на Јутјубу у Твитеру.

Поред наведених канала, током године титуле неки од програмских лукова су имали своје канале комуникације (као што је „Фрушкогорска вила“). Током године титуле културни програми досегли су 6 милиона људи само на налогу Фејсбука, што је скоро популација читаве Србије.

Дигитални комуникацијски канали су прилагођени различитим циљним групама и локалним заједницама да би се култура децентрализовала. Било је их чак 38 у години титуле. Током пет година (2017-2022), заједница на Фејсбуку се увећала за 571% (од 21.765 до

145.993 пратилаца), а заједница на Инстаграму се увећала за 1260% (од 2505 до 34.082 пратилаца). Главни профил за дисеминацију информација о програму био је „Нови Сад 2022“ које порастао за 163% (од 21.765 до 57.174

пратилаца) на Фејсбуку и за 733% (од 2505 до 20.870 пратилаца) на Инстаграму у истом периоду. Током године титуле, тај проценат је порастао за 40,3% на Фејсбуку и за 46,36% на Инстаграму на профилима који су били највише коришћени за комуницирање програма (Нови Сад 2022).

Досег постова указује на велико интересовање публике за програм. Од 2018. до 2022. године укупан раст досега на свим каналима био је 5.341% (од 121.439 до 6.607.709) за Фејсбук и 216.401% (од 1.738 до 3.762.788) за Инстаграм. Публика је претежно пратила „Нови Сад 2022“ јер је ту комунициран програм, тако да је овај канал имао раст од 3.322%

(од 94.203 до 3.223.605) на Фејсбуку и 90.372% (од 1.738 до 1.572.409) на Инстаграму.

У години титуле, званичан сајт је имао 161.317 корисника што је раст од 237% када се упореди са претходном годином. Током пандемије Covid-19 дигитални канали комуникације нису били само месту за промоцију, већ и медиј за дисеминацију оригиналног садржаја. До краја пандемије, дигитални комуникацијски канали пренели су преко 34 сата оригиналног програма.

Један од најомиљенијих типова садржаја био је видео садржај. Фондација је током кампање пребацила свој фокус на тај тип садржаја што је разлог због којег имамо 1 дан 10 сати 20 минута и 41 секунд (што је више од 34 сата) преноса културних програма путем званичних дигиталних канала.

НАЈЛЕДАНИЈИ ВИДЕИ

Током 2022. године, у анализираном периоду (од 1. јануара до 26. децембра) посматрано је 62 видеа. Највећи број прегледа био је забележен за следећих пет видеа:

1 НОВИ САД – ЕВРОПСКА ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ
61.663 ПРЕГЛЕДА

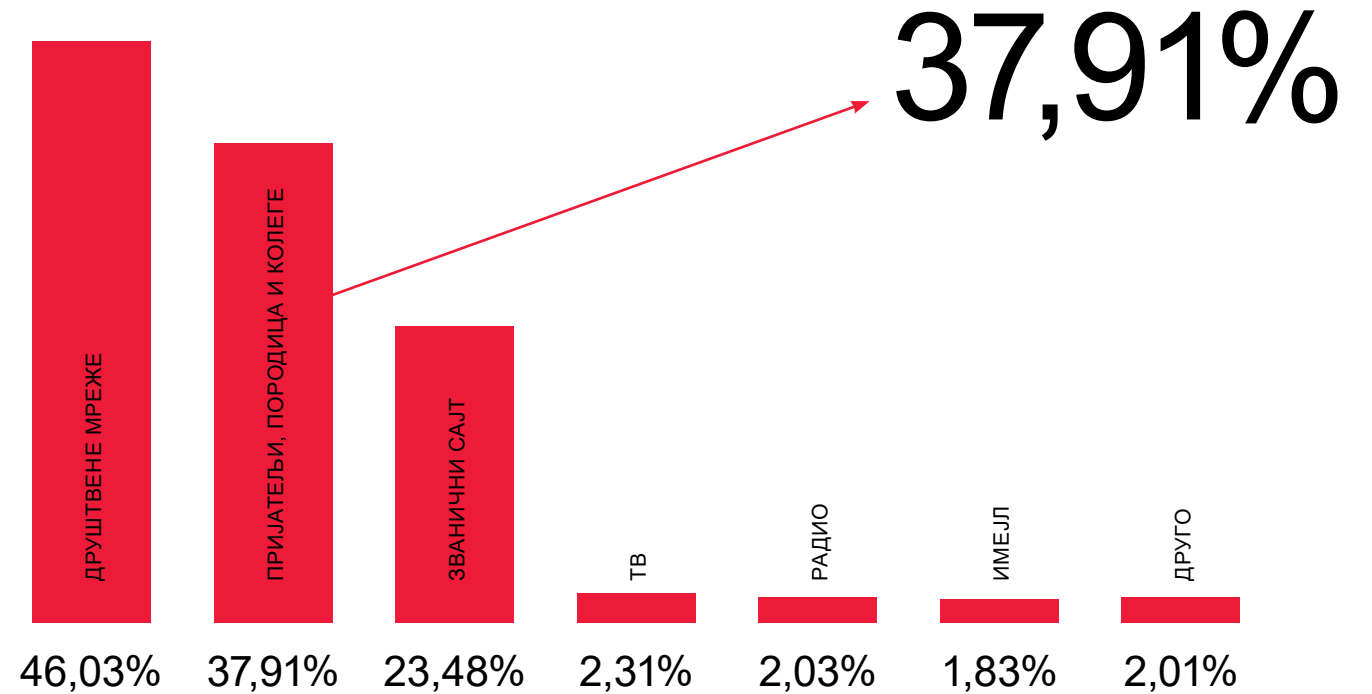
2 ДОЏЕК 2022 | НОВИ САД
41.499 ПРЕГЛЕДА

3 БЕТОВЕН МАРАТОН
38.568 ПРЕГЛЕДА

4 ПОЧЕТАК ПРОГРАМСКОГ ЛУКА ТВРЂАВА МИРА
35.399 ПРЕГЛЕДА

5 ДАН ГРАДА У ЕВРОПској ПРЕСТОНИЦИ КУЛТУРЕ | СЕОБЕ
30.081 ПРЕГЛЕДА

ИЗВОРИ ИНФОРМАЦИЈА ЗА КУЛТУРНЕ ДОГАЂАЊЕ ОРГАНИЗОВАНЕ У ОКВИРУ ЕПК

Циљ кампање био је да се досегне што већи број људи је могуће и у представљеним подацима можемо видети да када је реч о тражењу информација о културним догађајима организованим у оквиру ЕПК у Новом Саду, публика је користила широк спектар медијских канала да би остала обавештена и упућена.

Званичан сајт, са значајним уделом од 23,48%, истиче се као извор информација. Та дигитална платформа је коришћена као централно место за информације о догађајима, репертоаре и нове информације, служећи онима који воле званичан и директан извор информација.

Друштвене мреже, укључујући платформе као што су Фејсбук, Инстаграм и друге, имале су важнију улогу са доминантним уделом од 46,03%. Те платформе су пружале динамичан и интерактиван простор где су организатори догађаја и заинтересовани могли да деле информације, дискутују и промовишу културне активности, што је учинило незаменљивим извором за ширу публику.

Имејл са 1,83% је најмање коришћени канал, али остаје поуздан избор за оне који воле да добијају новости о догађајима директно у своје пријемно сандуче.

Традиционални медијски канали, као што су телевизија (2,31%) и радио (2,03%) још увек имају своје место у дисеминацији информација о културним догађајима, посебно за оне који се ослањају на ове медије за свакодневне вести и забаву.

Оно што је занимљиво је да истраживање указује да су пријатељи, породица и колеге (37,91%) важни извори информација. Пренос информација „од уста до уста“ и личне препоруке настављају да имају виталну улогу у присуству на културним догађајима, наглашавајући утицај друштвене повезаности и личних веза.

На самом крају, мали удео од 2,01% спада у категорију „други“ извори. Ти извори могу обухватити спектар платформи и метода које нису експлицитно наведене у анкети али су свакако део разноликог медијског пејзажа који обавештава и инспирише појединце да учествују у културном богатству ЕПК у Новом Саду (Извор: Анкета о задовољству публике са културним програмима и догађајима 2022).

Креирање бројних објава и штампаних материјала чији је циљ био промовисање програма и давање више информација

публици било је важан део званичне кампање. Следећа табела представља укупан број објава излистаних према темама.

Кључна тема која је највише присутна у објавама, као и у претходним годинама, је „Европска престоница културе“. Следећа тема у смислу присутности је „Креативни дистрикт“, након чега долази „Калеидоскоп културе“ који је и даље има важно место у медијским извештајима, као што је то био случај и у претходним годинама. Велики број објава је садржао теме „Нови Сад 2021 (2022)“ и „Тврђава мира“. Све те категорије имају преко 1000 објава у анализираном периоду.

Извор: Анкета о задовољству публике културним програмом

ЛЕГАТ НОВОГ САДА 2022

Највећи легати пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе” су људи и процеси, темељи и стубови на којима стоје највидљивији легати пројекта, а то су простори и програми.

Захваљујући одлуци Града Новог Сада, донетој 10. фебруара 2023. године, о утврђивању програмских и пројектних активности као наслеђа пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе”, јасно су дефинисани легатски пројекти који званично настављају са радом и развојем.

У просторном смислу, то се односи на функционисање Дистрикта – центра савременог стваралаштва и Мреже културних станица. У програмском, свих осам програмских лукова из године титуле су препознати као основа будуће културне политике Града, с тим да два програмска лука, закључком Градског већа Града Новог Сада, 26. децембра 2023. године настављају да се реализују у пуном капацитету, као што је то био случај и током године титуле.

Осмишљени и представљени још на почетку припреме пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе”, Дочек и Калеидоскоп културе су већ тада пројектовани са циљем да остану снажни програмски легати Новосађанима и после године титуле.

Одржавани у континуитету, чак и у доба пандемије коронавируса, прилагођени тадашњим мерама, изнова су надмашивали своје претходне верзије, доносећи иновативне програме, најпознатије светске уметничке звезде, причајући причу о наслеђу највећих националних уметничких имена и представљајући публици нове, младе наде уметничке сцене.

Развијани кроз вишегодишњу, системски рађену евалуацију у сарадњи са грађанима, туристима и уметничком сценом, Дочек и Калеидоскоп културе су већ и пре године титуле понели Награду за најбољи европски тренд бренд у области културе (Дрезден, 2021. године). После године титуле, захваљујући овим легатским програмским луковима који су се нашли у такмичарској апликацији, Нови Сад се нашао на листи Унеско креативних градова у категорији нових и дигиталних медија (Париз, 2023. године) као први град у овом делу Европе.

Нови Сад је добио највеће улагање у просторе културе у својој новијој историји. Први пут је, за тако кратко време, обновљена, развијана или изнова изграђена инфраструктура за програме културе. Некада запуштени, оронули и небезбедни квартави са културно-историјским наслеђем од 17. до 21. века, постали су, на понос Новосађана, препознатљиви топоними града и у светским медијима.

Амбициозни планови пројекта „Нови Сад – Европска престоница културе” су не само испуњени у целини, већ су у многоме и премашили задате циљеве. Штавише, постали су стожер новог уверења да средства опредељена за културу никада нису трошак, већ искључиво улагање.

Уместо обећаних 34 милиона евра, за просторне пројекте Европске престонице културе издвојено је 110 милиона евра.

Позитиван одјек оваког приступа постао је замајац за даље улагање у установе културе и у објекте од културно-историјског значаја, премашивши вредност укупног улагања у домен културне инфраструктуре од готово 150 милиона евра. Захваљујући томе, за само осам година, сва позоришта, најзначајнији градски музеји, галерије, архиви, па и културни центри добили су своје ново рухо – неки чак и изнова саграђене просторе, нарочито

за младе: Омладински центар, Студентски културни центар, као и Балетску и Музичку школу. Притом, основане су четири нове установе културе: Дечији културни центар, Мађарски културни центар, Културни центар Руменка, као и Музеј 20. века. који тек треба да добије свој стално уређени простор.

Имајући у виду да Република Србија нема приступ кохезионим фондовима Европске уније, Делегација Европске уније је издвојила 1,3 милиона за капиталну инфраструктуру у оквиру пројекта Европске престонице културе, а сва остала горепоменута улагања била су финансирана од стране Града Новог Сада, Покрајине и Владе Републике Србије.

Инфраструктурни пројекти у оквиру Европске престонице културе, једни од највидљивијих легата, подразумевају више од 40 хиљада квадратних метара нових и обновљених простора – Подграђе Петроварадинске тврђаве, Дистрикт, Мрежу културних станица, Градску концертну дворану уз Музичку и Балетску школу, као и Нова места.

Подграђе Петроварадинске тврђаве: Први пут је после 300 година обновљено барокно наслеђе Новог Сада. Дуго таворећи као потенцијал, захваљујући титули Европске престонице културе, у целости је

обновљено и постало је, током Дочека, јединствене уметничке прославе две Нове године у Европи, његова најаутентичнија сценографија. Све је већи број актера из културе који су нашли своје место у њему, али и туриста који га све више посећују, потврђујући да почиње остваривање визије Подграђа и Тврђаве као „српског Монмартра”.

Дистрикт: Не само да је заштићен као јединствена урбанистичка целина, да су обновљени стари, напуштени и небезбедни фабрички комплекси и мањи пратећи објекти који су данас претворени у центар савременог стваралаштва, већ је по први пут откривена и историја стогодишњег индустријског наслеђа одакле је кренула модернизација Новог Сада на почетку 20. века. Калеидоскоп културе му је удахнуо програмски живот и током обнове, а стари и нови резиденти из установа културе и независне сцене, кроз сталну изложбenu поставку „Дух места – први век Дистрикта” и награду Унеско креативни град у области нових медија, обликују га као незаобилазну дестинацију за грађане и туристе.

Мрежа културних станица: Јединствен подухват, испоставиће се, и модел културе у овом делу Европе. Заживеле су на идеји децентрализације

културе, најпре отварању нових простора за културу ван центра града, на ободима града али и околним местима, а затим и партиципацији и активном учешћу грађана, не само као посетилаца, већ и креатора културних садржаја. Од обећане „само” три културне станице у Бриселу 2016. године, Нови Сад се данас поноси са укупно дванаест културних станица који својом узајамном подршком и сарадњом омогућавају ефикасност и економичност, јачајући културну партиципацију грађана, али и особен понос у тим деловима града.

Градска концертна дворана уз Музичку и Балетску школу: По први пут у својој историји Нови Сад добија Градску концертну дворану, под чијим кровом се налазе и Музичка и Балетска школа. Овакав приступ обједињавања установе културе са образовним установама, које су коначно, после готово једног века, добиле свој стални простор за несметан рад и функционисање, омогућио је јачање образовног капацитета у области културе. Нове младе уметнице и уметници добили су прилику да се већ током школовања упознају и сарађују са највећим музичким виртуозима, али и да се сами представе публици као будуће уметничке звезде Новог Сада.

Нова места: По први пут

КУЛТУРА НИЈЕ САМО ТРОШАК ВЕЋ УЛАГАЊЕ

су отворени архитектонски конкурси на које могу да се пријаве грађани, односно локалне заједнице, удружења и организације, који у сарадњи са стручњацима – Друштвом архитеката Новог Сада и Управом за грађевинско земљиште и инвестиције, одлучују о уређењу малих, јавних, урбаних целина у свом комшилуку.

Крилатица пројекта „За нове мостове”, тада представљајући симболичку потребу и „позив на акцију” повезивања Новог Сада и Србије са Европом, додатно се материјализовала кроз размену културе коју заједнички делимо на старом континенту. Велики инфраструктурни пројекти, кључни за бољу повезаност Новог Сада са остатком земље, регионом, али и са Европом, омогућили су да Нови Сад у наредним годинама премости Дунав не са четири, већ са шест мостова. Захваљујући томе, приступило се уређењу и радовима на путној инфраструктури, не само у Новом Саду већ и у околним местима. Изградњом Фрушкогорског коридора, Нови Сад ће бити боље спојен са регионом (Хрватска, Босна и Херцеговина и Црна Гора), а захваљујући железничкој прузи Београд – Будимпешта, и са целом Европом. У години титуле Европске престонице културе, отворен је део брзе пруге између два највећа српска

града – Београда и Новог Сада, док се завршетак дела брзе пруге кроз Србију очекује крајем 2024. године.

Подупирући и ослањајући се једни на друге, сви поменути просторни пројекти, легати утицали су и утицаће на даљи укупни развој града и његову већу и лакшу приступачност, али и атрактивност као града културе у који се радо долази, инвестира, али и ради и живи у њему.

МРЕЖА КУЛТУРНИХ СТАНИЦА

_12 простора у Новом Саду и околним местима која чувају аутентични дух насеља у којем се налазе

_Културна партиципација и децентрализација

_Унапређена туристичка понуда

_Развој публике и повезивање грађана, независних уметника, организација и институција културе

13,7 милиона евра

12 уместо 3

ГРАДСКА КОНЦЕРТНА ДВОРАНА

_Прва концертна дворана у историји Новог Сада

_Редак пример у европској култури и образовању: Музичка и балетска школа су под истим кровом

_15,000 м2 / 3 сале са капацитетом од скоро 1000 људи

30 милиона евра

ПОДГРАЂЕ ПЕТРОВАРАДИНСКЕ ТВРЂАВЕ

_ Подграђе Петроварадинске тврђаве

_ Барокни драгуљ Новог Сада обновљен после три века

_ Подручје у подножју једне од највећих европских фортификација оживљено кроз догађаје

_ Дочек 31. децембра, јединствена уметничка прослава Нове године премештена је у Подграђе

5,6 милиона евра

ДИСТРИКТ

_ Бивша индустријска зона града, данас центар савременог креативног изражавања за младе и афирмисане уметнике, заснован на глобалним праксама пренамене индустријских простора

_ 12 простора за рад и спровођење програма у области архитектуре, књижевности, визуелних, примењених и извођачких уметности

_ Стратешки важна локација за Нови Сад и Војводину: Дистрикт је био сведок бурних историјских догађаја који су се десили у региону у последњих сто година

_ Традиционална локација Калеидоскопа културе

6,8 + 17 милиона евра

ИНФРАСТРУКТУРА + РЕКОНСТРУКЦИЈА ОБЈЕКТА

15,6 милиона евра

АЛМАШКИ КРАЈ

_Најстарије градско насеље постаје заштићена урбано-историјска целина током спровођења пројекта ЕПК

_Обновљена Културна станица Свилара, бивша фабрика свиле у срцу Алмашког краја

3 милиона евра +

ЦЕНТАР ГРАДА

_Реновиран трг око Српског народног позоришта, најстаријег професионалног позоришта у Србији

2,3 милиона евра

НОВА МЕСТА

_Унапређење јавних зелених површина од стране грађана који представљају своје идеје путем јавних позива за архитекте и просторно планирање

_Нова сценографија за културне догађаје и нова игралишта за најмлађе суграђане

ПРОГРАМ:

КАЛЕДОСОБОКОР
КУЛТУРЕ

Један од главних Програмских лукова у оквиру пројекта „Нови Сад - Европска престоница културе”, „Калеидоскоп културе” окупља пет типова уметности кроз бројне културне и уметничке догађаје на другачијим и култним локацијама у Новом Саду, институцијама културе, Културним станицама и новоотвореним просторима намењеним култури. Повезује различите актере из институција културе, ванинституционалне сцене, уметнике и грађане. Програм покрива три области: архитектуру, књижевности, визуелне уметности, извођачке уметности и примењене уметности. Пошто је био једна од првих програмских платформи Новог Сада 2022, организован по први пут 2018. године, коришћен је из године у године као пилот истраживање за публику на догађајима ЕПК. Прикупљено је укупно 1.640 одговора од 2018. године.

Због свог квалитета и јединственог програма, „Калеидоскоп културе” био је један од разлога (поред мреже Културних станица и Дочека) због којег је Нови Сад добио награду Европски тренд бренд у области културе за 2021. годину, као део догађаја European Cultural Brands Awards који је организован по шеснаести пут у Дрездену.

Квалитет програма и организације догађаја и општа оцена догађаја оцењивани су веома високо - сви са оценом изнад 4,7 (на скали од 1 до 5).

Табела испод Показује резултате „Калеидоскопа културе” у години титуле, 2022.

Оцена квалитета програма и организације догађаја	Просек
Догађај је био добро организован.	4.95
Трајање догађаја било је одговарајуће.	4.92
Одабрана локација за догађај одговара теми.	4.91
Свеукупна организација догађаја је професионална.	4.90
Техничка подршка је одговарајућа.	4.88
Општа оцена догађаја	
Да ли бисте препоручили догађај другима?	4.94
Колико је вероватно да ћете присуствовати другом сличном догађају?	4.91
Уживао/ла сам у атмосфери.	4.89
Догађај је био користан за мене.	4.79
Моја очекивања у погледу овог догађаја су испуњена.	4.73
Општа оцена догађаја	4,73

Извор: Истраживање публике на културним догађајима - Калеидоскоп културе 2022

Просечно годиште учесника је 34,46 и кретало се од 18 до 74, што указује да су културне догађаје и програме посећивали појединци из свих старосних група. Када је реч о образовању, најдоминантнија група посетилаца били су они који су дипломирали с дипломом универзитета (50,4%), након чега следе они који су завршили средњу школу (34,7%). У поређењу са резултатима добијеним претходних година, када су високообразовани посетиоци исто били доминантни, можемо закључити да је доминантна публика на културним догађајима претежно високо образована.

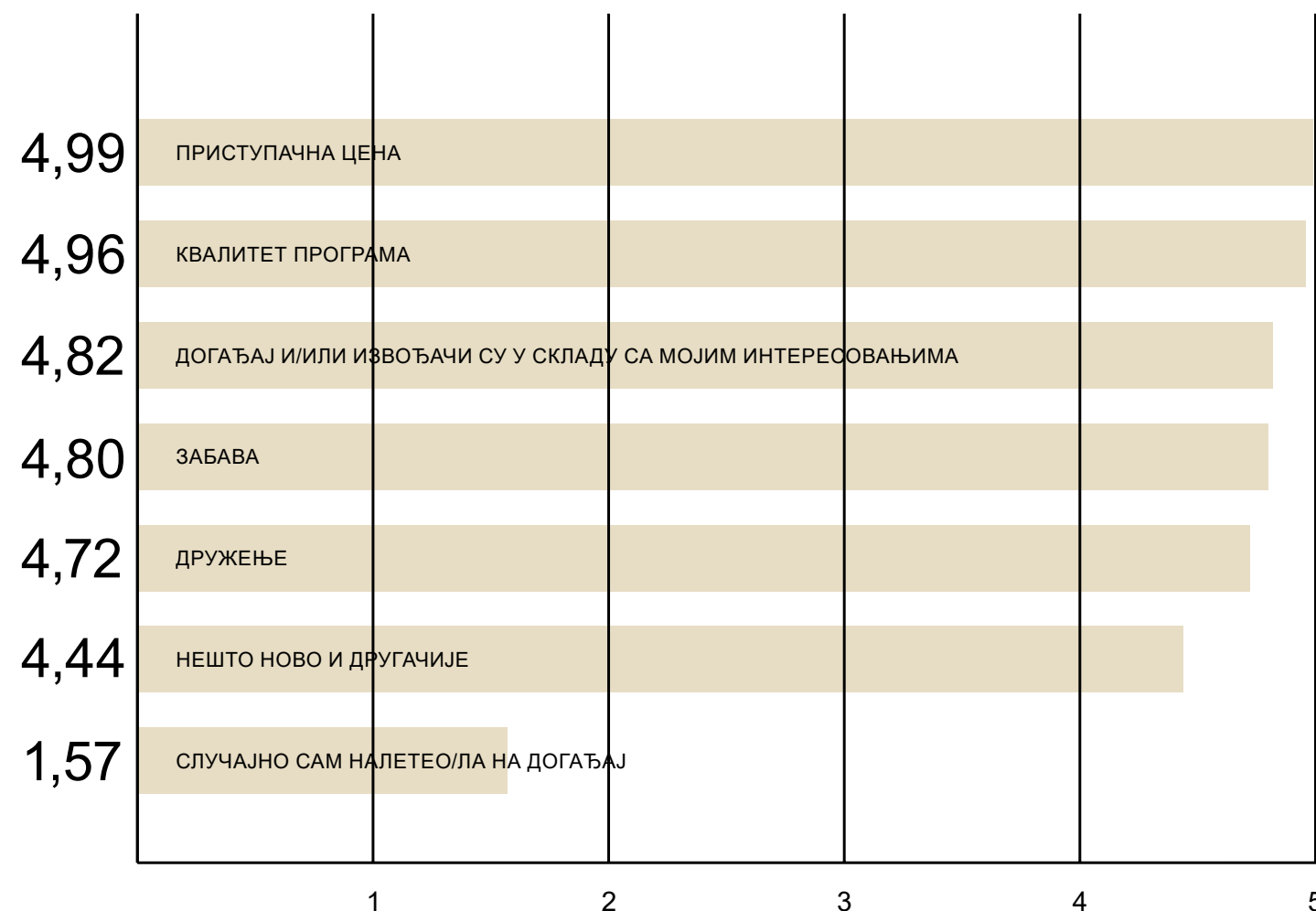
Када је реч о навици посећивања културних догађаја, највећи број испитаника посећује их једном недељно (38,4%) и једном месечно (31,1%). Ако упоредимо те податке са навикама посетилаца из претходних година, можемо уочити значајно повећање у учесталости посећивања културних догађаја јер све више људи посећује културне догађаје једном недељно, што указује на развијање културних навика грађана Новог Сада.

Посетиоци „Калеидоскопа” су се обично информисали о догађајима/програму који посећују преко друштвених мрежа, посебно Фејсбука и Инстаграма.

Традиционални медији за оглашавање као што су новине, билборди, радио и телевизија значајно су мање присутни, што указује на значајно ослањање на дигиталне медије за оглашавање. Претходних година доминантан извор информација било је преношење „од уста до уста” - препоруке од породице и пријатеља, што је било много мање изражено у години титуле.

Када су упитани како догађаје треба промовисати, дигитални маркетинг са нагласком на друштвене мреже био је доминантан одговор већине испитаника.

РАЗЛОЗИ ЗА ДОЛАЗАК НА ДОГАЂАЈЕ У ОКВИРУ КАЛЕИДОСКОПА КУЛТУРЕ

Најдоминантнији разлози су приступачна цена (или бесплатан програм), квалитет програма, догађаји и извођачи који су у складу са интересовањима испитаника и забава. Веома сличне и високе оцене за све разлоге указују да су програми и догађаји у оквиру „Калеидоскопа културе” били приступачни, нудили су комбинацију квалитетних програма и извођача, нудили су нешто другачије и нудили су посетиоцима прилике за забаву и дружење.

Када је реч о квалитету организације, веома висока просечна оцена од посетилаца указује да је организација догађаја у оквиру „Калеидоскопа културе” 2022. Године била на веома високом нивоу, укључујући и одабир локација које су биле у складу са темом, трајање и техничку подршку.

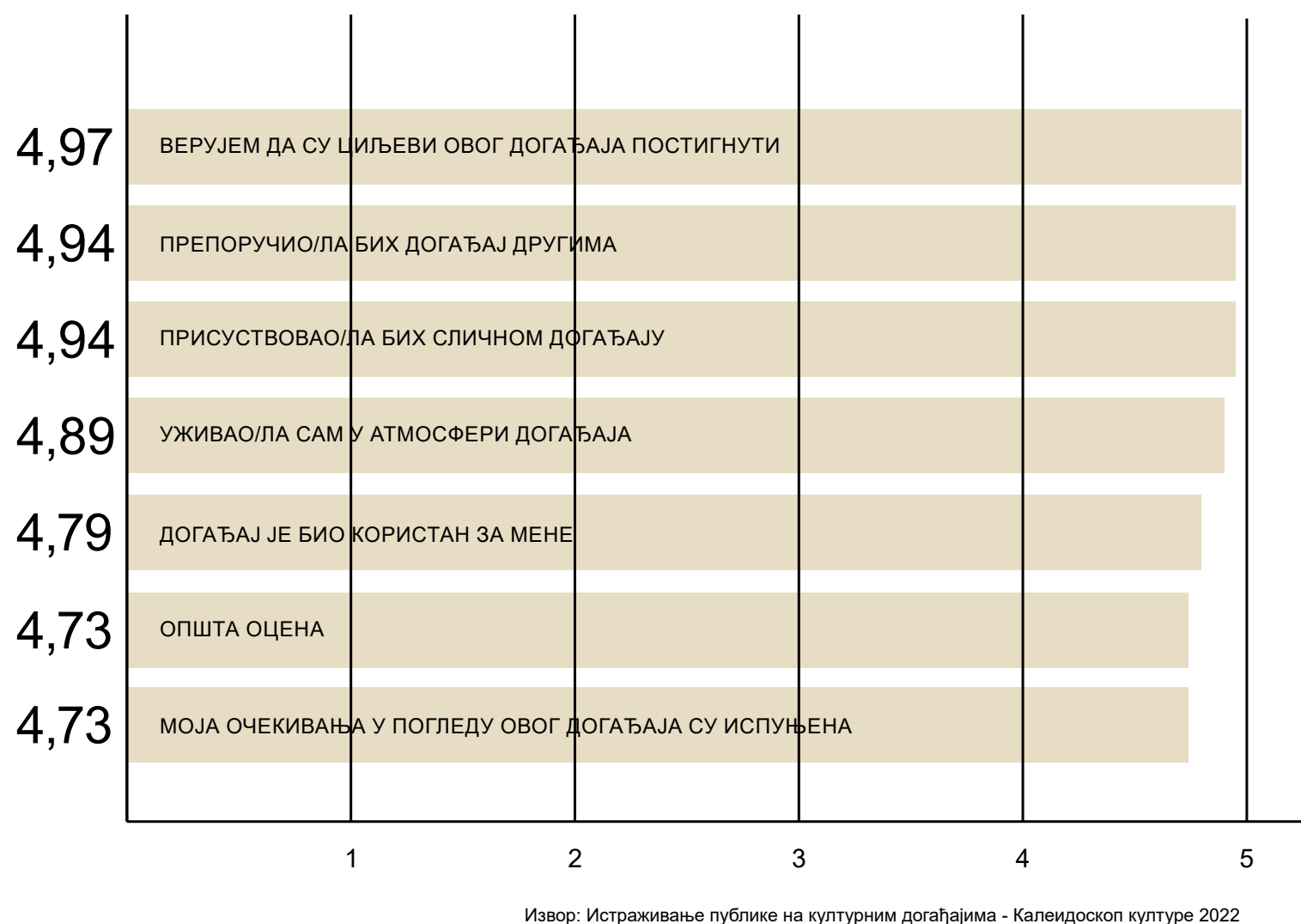
КВАЛИТЕТ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ДОГАЂАЈА У ОКВИРУ „КАЛЕИДОСКОПА” У 2022. ГОДИНИ

Највише средње оцене дате су општој организацији догађаја и сви сегменти организације добили су оцену изнад 4,8 што је најбољи резултат у последњих пет година од када се догађај организује. Резултат се такође може тумачити и у контексту повећаног задовољства грађана догађајима који се организују као део пројекта Нови Сад - ЕПК.

Општи утисак учесника о догађају и њихова намера да препоруче догађај другима били су веома високи, јер је просечна оцена свих наведених елемената била изнад 4,5 што указује да су испитаници у години титуле (2022) били већином задовољни са општим спровођењем програма и догађаја, да су њихова очекивања испуњена, као и да су циљеви догађаја/програма постигнути. Испитаници би посетили сличан догађај и били су вољни да препоруче догађај другима (Извор: Истраживање публице на културним догађајима - Калеидоскоп културе 2022).

ОПШТИ УТИСАК УЧЕСНИКА О ДОГАЂАЈУ

КУ ЕС УСО О Д

ДОЧЕК

Нови Сад је једини град у Србији, па чак и у региону, који је поставши једна од првих Европских престоница културе, међу земљама кандидатима за улазак у Европску унију, од пуке забаве током седам година рада претворио дочек Нове године у јединствену уметничку прославу две Нове године у Европи, која је постала бренд града.

Као први програм који је био реализован у оквиру припрема Новог Сада за титулу Европске престонице културе, Дочек је замишљен и створен на темељима традиције Новог Сада и ових простора, односно интеркултуралности, стога у фокус ставља два писма – ћирилицу и латиницу, два рачунања времена – поред редовног, слави се и Нова година по такозваном Старом српском односно Византијском календару, два календара – јулијански и грегоријански. Традиција улази у спој са модерним, кроз две врсте уметности – визуелни и извођачку, чији „језик“ свако разуме, па су тако концерти

претворени у посебан аудио-визуелни доживљај, захваљујући високој продукцији и креативним индустријама, што је реткост у целом региону.

Уметничка и културна вредност Дочека учитава се кроз најразличитије музичке жанрове светских, европских, регионалних и домаћих врских музичара, спајање установа културе, образовних установа, организација, слободних уметника и то из најразличитијих крајева света, региона, земље, али и угоститеља преко Јавног конкурса, тако да локална сцена, али и грађани осећају Дочек као свој.

Специфичност Дочека огледа се и у чињеници да је прослава 31. децембра са главног градског трга премештена у Подграђе Петроварадинске тврђаве, просторни легат Европске престонице културе, што је утолико значајније за одрживи развој и једног и другог легата, док је 13. јануар на више од 50 локација у граду и то чак

на бројним местима која нису примарно намењена културним садржајима, па тако поред свих великих позоришта, музеја, културних станица, Градске концертне дворане, културних центара, Дистрикта, Дочек се одржава и у различитим верским објектима (Католичка, Православна, Реформистичка црква и Синагога), на Железничкој станици, Радничком дому, гимназији и другим несвакидашњим местима.

Измештање прославе у Подграђе Петроварадинске тврђаве 31. децембра и организације догађаја на више локација у затвореним просторима 13. јануара, наводи се и као један од кључних критеријума за повећање безбедности, према подацима Министарства унутрашњих послова Републике Србије, који показују да од 2019. па до последњег Дочека није било безбедносно интересантних догађаја у новогодишњој ноћи у Новом Саду.

ЊЕГОВ УМЕТНИЧКИ КВАЛИТЕТ ПОТВРЂЕН ЈЕ НАГРАДОМ ЗА НАЈБОЉИ ЕВРОПСКИ ТРЕНД БРЕНД У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ У ДРЕЗДЕНУ 2021. ГОДИНЕ, У ГОДИНИ ТИТУЛЕ БИО ЈЕ КАНДИДОВАН И МЕЂУ НАЈБОЉИМ ЕВРОПСКИМ ФЕСТИВАЛИМА, А НАКОН ГОДИНЕ ТИТУЛЕ, ЈЕДАН ЈЕ ОД КЉУЧНИХ РАЗЛОГА ЗБОГ КОЈИХ СЕ НОВИ САД НАШАО НА ПРЕСТИЖНОЈ УНЕСКО ЛИСТИ КРЕАТИВНИХ ГРАДОВА, У ОБЛАСТИ НОВИХ И ДИГИТАЛНИХ УМЕТНОСТИ.

100%

* Након седам година континуиране реализације и развијања, готово 100 одсто испитаника тврди да је Дочек безбеднији вид прославе Нове године у односу на претходне, пригодан за породичне посете, уз добро осмишљен програм за све генерације.

94,25%

испитаника сматра да Дочек, са свим својим европским признањима, доприноси угледу града.

75,26%

мисли да је Дочек утицао на повећање броја ноћења туриста, које је према подацима Републичког завода за статистику скочило чак 130% у јануару, а 90% у децембру.

70%

испитаника препознаје да Дочек има позитивне утицаје на приходе града

88,25%

сматра да јединствени концепт прославе Нове године утиче и на развој локалне привреде и продукције у Новом Саду, јер укључе чак 2000 људи на реализацији целог пројекта.

90%

*За пројекат који је у претходних седам издања имао више од 400 програма, комбинујући две врсте уметности, кроз дела и наступе најважнијих светских уметника и уметница, чак 89.69% испитаника сматра да има позитивни и образовни утицај на младе, док више од 90% њих истиче да Дочек доприноси откривању нових градских топонима и простора за културу.

Последње издање Дочека привукло је 40 хиљада посетилаца, а више од 70 одсто испитаних рекло је да би га поново посетило.

*Истраживања су показала да су код испитаника главни разлози за посету Дочеку - другачији програмски концепт, разноликост музичких жанрова и незабораван аудио-визуелни доживљај, док су као разлоге због којих се Дочек истиче у односу на прославе у другим градовима испитаници истакли:

_ Разноликост музичких жанрова,

_ Програм и концепт,

_ Више локација одржавања,

_ Аудио-визуелне ефекте,

_ Добро осмишљен програм за све генерације,

_ Фокус на култури и уметности,

_ Фокус на детаљима и квалитету организације.

Дочек је, као један од најважнијих програмских легата пројекта Европске престонице културе, успео да промени имиџ града, допринесе његовом позиционирању на културној и туристичкој мапи Европе, утиче на повећање безбедности у граду током новогодишње ноћи, али и има и позитивни образовни утицај на младе, доприноси приходима града и развоју локалне сцене.

**„ЈЕДНОМ КАДА ПОСТАНЕТЕ
ЕВРОПСКА ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ,
ОСТАЈЕТЕ ЗАУВЕК УБЕЛЕЖЕНИ НА
КУЛТУРНОЈ МАПИ ЕВРОПЕ.”**

Стив Грин, Председавајући Панела
независних стручњака Европске комисије

Брисел 13. октобар 2016. године,
проглашење Новог Сада за Европску
престоницу културе